

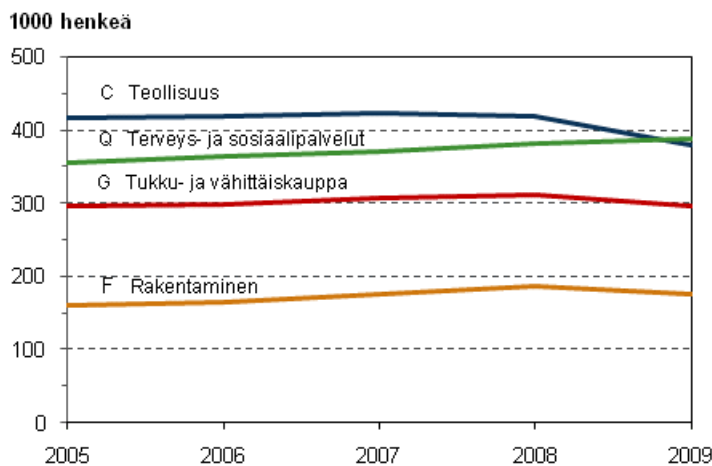
Työvoimatutkimus

Aikasarjatiedot 2000–2009

Työllisiä terveys- ja sosiaalipalveluissa jo saman verran kuin teollisuudessa

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrä jatkoi vuonna 2009 kasvuaan terveys- ja sosiaalipalveluissa, kun taas teollisuuden, kaupan ja rakentamisen työllisten määrä väheni talouden taantumassa. Terveys- ja sosiaalipalvelut työllistivät vuonna 2009 jo saman verran kuin teollisuus. Taantuma kohdistui rankimmin teollisuuteen, missä työllisten määrä laski 1990-luvun alun lamaa vastaavalle tasolle. Kaupan alalla työllisiä oli vuonna 2009 yhtä paljon kuin vuonna 2006 ja rakentamisessa työllisten määrä vastasi vuoden 2007 tasoa.

Työllisten lukumäärä neljällä suurimmalla toimialalla (TOL 2008) vuosina 2005–2009

Vuonna 2009 työllisiä oli kaikilla toimialoilla yhteensä 2 457 000, mikä oli 57 000 henkeä enemmän kuin vuonna 2005. Edellisestä vuodesta työllisten lukumäärä väheni yhteensä 74 000 hengellä.

Työvoimatutkimuksen vuositietojen julkistamista on uudistettu. Vuoden 2009 vuositietoja on julkaistu tilaston kotisivulla www.tilastokeskus.fi/tyovoimatutkimus kolmessa vuoden mittaan ilmestyneessä vuosikatsauksessa, jotka keskittyivät eri teemoihin. Ilmestyneet katsaukset on koottu yhteen tilaston kotisivulla julkaistavassa vuosijulkaisussa Työvoimatutkimus, aikasarjatiedot 2000–2009. Julkaisu sisältää

lisäksi aikasarjataulukoita vuosilta 2000–2009 ja 2005–2009 sekä vuotta 2009 koskevia taulukoita. Vuosijulkaisu ilmestyy myös painettuna.

Sisällys

1. Johdanto.....	7
2. Työllisyys kääntyi laskuun.....	8
2.1 Taantuma koettelee miesten työllisyyttä.....	9
2.2 Työllisyyden väheneminen suurinta teollisuuden toimialalla.....	9
2.3 Tehtyjen työtuntien määrä väheni.....	10
2.4 Nuoret joustavat työmarkkinoilla.....	10
2.5 Työttömyysasteen laskeva trendi kääntyi nousuun.....	11
2.6 Työikäisen väestön määrä kasvoi, työvoima väheni.....	13
3. Määräaikaiset työsuhteet vähenivät.....	14
3.1 Kaksi kolmesta määräaikaisesta ei saanut pysyvää työtä.....	15
3.2 Uusista työsuhteista noin puolet määräaikaisia.....	15
3.3 Osa-aikatyöntekijöiden määrä pysynyt lähes ennallaan.....	16
3.4 Vuokratyötä tekevien määrä väheni.....	17
3.5 Kuntasektorilla naiset useimmin esimiestehtävissä.....	17
3.6 Työajat.....	17
4. Isien työllisyys pysyi hyvänä taantuman aikana.....	22
4.1 Kotiäitiys ei yleistynyt taantuman myötä.....	23
4.2 Lapsiperheissä molemmat vanhemmat yleensä työllisiä.....	25
4.3 Perhetietoihin liittyviä käsitteitä.....	26
5. Työvoimatutkimuksen tietosisältö vuodesta 2008 alkaen.....	27
6. Työvoimatutkimuksen keskeiset käsitteet ja määritelmät.....	29
7. Luokitukset.....	33
7.1 Sosioekonominen asema.....	33
7.2 Toimiala.....	34
7.3 Ammattiluokitus.....	38
7.4 Koulutusaste.....	39
8. Huomautuksia liitetaulukoihin.....	40

Taulukot

Taulukko 1. Palkansaajien säännöllisen ja tehdyn viikkotyöajan keskiarvo koko- ja osa-aikatyössä vuonna 2009..19

Taulukko 2. Vuorotyötä ja tutkimusviikolla viikonlopputyötä tehneiden osuus työllisistä ja palkansaajista sukupuolen mukaan vuonna 2009, %.....21

Liitetaulukot, aikasarjat 2000–2009 ja 2005–2009

Liitetaulukko 1. Väestö työmarkkina-aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	41
Liitetaulukko 2. Työvoima iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009.....	42
Liitetaulukko 3. Työvoimaosuudet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009.....	43
Liitetaulukko 4. Työvoimaan kuulumaton väestö iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009.....	44
Liitetaulukko 5. Työlliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009.....	45
Liitetaulukko 6. Työllisyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009	46

Liitetaulukko 7. Työlliset ja työllisyysasteet läänin (ml. Ahvenanmaa) mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-64-vuotiaat.....	47
Liitetaulukko 8. Työlliset sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat..	47
Liitetaulukko 9. Työlliset koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2000 - 2008, 15-74-vuotiaat.....	48
Liitetaulukko 10. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat....	49
Liitetaulukko 11. Palkansaajat ja yrittäjät toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat....	51
Liitetaulukko 12. Työlliset työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	53
Liitetaulukko 13. Palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009 , 15-74-vuotiaat....	54
Liitetaulukko 14. Osa-aikatyölliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009	55
Liitetaulukko 15. Osa-aikatyölliset toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009 , 15-74-vuotiaat.....	56
Liitetaulukko 16. Palkansaajat työsuhteen tyyppin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat....	57
Liitetaulukko 17. Palkansaajat työsuhteen tyyppin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat, %..	58
Liitetaulukko 18. Työllisten tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	59
Liitetaulukko 19. Palkansaajien tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	60
Liitetaulukko 20. Tehdyt työtunnit vuodessa työllistä kohti työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	61
Liitetaulukko 21. Tehdyt työtunnit vuodessa palkansaajaa kohti työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	63
Liitetaulukko 22. Työttömät iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009.....	65
Liitetaulukko 23. Työttömyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009.....	66
Liitetaulukko 24. Työttömät ja työttömyysasteet lääneittäin (ml. Ahvenanmaa) vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat.....	67
Liitetaulukko 25. Työttömyysasteet koulutusasteen ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2008, 15-74-vuotiaat...68	
Liitetaulukot, vuositaulukot 2009	
Liitetaulukko 26. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	69
Liitetaulukko 27. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat, %.....	69
Liitetaulukko 28. Väestö työmarkkina-aseman ja maakunnan mukaan vuonna 2009, 15-64-vuotiaat.....	70
Liitetaulukko 29. Työlliset ammattiaseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	71
Liitetaulukko 30. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	72
Liitetaulukko 31. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja iän mukaan vuonna 2009, 15-64-vuotiaat.....	73
Liitetaulukko 32. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat....	73
Liitetaulukko 33. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja läänin (ml. Ahvenanmaa) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	74
Liitetaulukko 34. Työlliset ammatin (Ammattiluokitus 2001) ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat..	75
Liitetaulukko 35. Palkansaajat sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat....	76
Liitetaulukko 36. Sivutyötä tutkimusviikolla tehneet sekä sivutyötä tehneiden osuus työllisistä päätyön toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	76
Liitetaulukko 37. Palkallista ylityötä tutkimusviikolla tehneiden palkansaajien määrä sekä osuus kaikista palkansaajista toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	77
Liitetaulukko 38. Jatkuva ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	77
Liitetaulukko 39. Jatkuva ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	78

Liitetaulukko 40. Määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat määräaikaisuuden syyn ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat, %.....	78
Liitetaulukko 41. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	79
Liitetaulukko 42. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	79
Liitetaulukko 43. Palkansaajat työsuhteen tyypin, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	80
Liitetaulukko 44. Palkansaajien alle vuoden kestäneet erityyppiset työsuhteet palkansaajan iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-64-vuotiaat, %.....	81
Liitetaulukko 45. Työlliset päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	82
Liitetaulukko 46. Palkansaajat päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	83
Liitetaulukko 47. Koko- ja osa-aikatyötä tekevien työllisten keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	84
Liitetaulukko 48. Palkansaajien keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat.....	84

Kuviot

Kuvio 1. Työllisyysaste sukupuolen mukaan vuosina 1989–2009, 15–64-vuotiaat, %.....	8
Kuvio 2. Työllisten määrä sukupuolen mukaan vuosina 1989–2009, 15–74-vuotiaat.....	8
Kuvio 3. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta sukupuolen mukana vuosina 1990–2009, 15–74-vuotiaat.....	9
Kuvio 4. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta toimialoittain vuosina 2008–2009, 15–74-vuotiaat.....	10
Kuvio 5. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2009, %.....	11
Kuvio 6. Työttömät ja piilotyöttömät vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat.....	12
Kuvio 7. Työttömyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2009, %.....	12
Kuvio 8. Työllisten, työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien osuudet ikäluokasta vuonna 2009, %.....	12
Kuvio 9. Työikäinen väestö ja työvoima iän mukaan vuonna 2009.....	13
Kuvio 10. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat.....	14
Kuvio 11. Määräaikaisten osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat, %.....	14
Kuvio 12. Uudet, alle vuoden kestäneet työsuhteet vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat.....	15
Kuvio 13. Osa-aikaiset palkansaajat sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat.....	16
Kuvio 14. Osa-aikaisten palkansaajien osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat, %.....	16
Kuvio 15. Säännöllisesti 35–40-tuntista työviikkoa päätyössä tekevien osuus sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2009, %.....	18
Kuvio 16. Säännöllisesti lyhyttä 1–34-tuntista työviikkoa päätyössä tekevien osuus sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2009, %.....	18
Kuvio 17. Säännöllisesti pitkää yli 40-tuntista työviikkoa päätyössä tekevien osuus sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2009, %.....	19
Kuvio 18. Kokoaikatyötä tekevien palkansaajien keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä ammatin mukaan vuonna 2009.....	20
Kuvio 19. Palkansaajien tehty vuosityöaika työnantajasektorin mukaan vuosina 2005–2009.....	20
Kuvio 20. Isien ja lapsettomien miesten työllisyysasteet vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat.....	22
Kuvio 21. Isien ja lapsettomien miesten työttömyysasteet vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat.....	22
Kuvio 22. Äitien ja lapsettomien naisten työllisyysasteet vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat.....	23
Kuvio 23. Äitien työllisyysaste nuorimman lapsen iän mukaan vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat.....	23

Kuvio 24. Alle kolmevuotiaiden lasten äitien työssäolo ja perhevapaat vuosina 2008–2009, 20–59-vuotiaat.....	24
Kuvio 25. Äitien työssäolo ja perhevapaat nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2009, 20–59-vuotiaat.....	24
Kuvio 26. Isien ja äitien työllisyysasteet lasten lukumäärän mukaan vuonna 2009, 20–59-vuotiaat.....	25
Kuvio 27. Äitien työssäolo ja perhevapaat lasten lukumäärän mukaan vuonna 2009, 20–59-vuotiaat.....	25
Kuvio 28. Vanhempien työmarkkina-asema kahden huoltajan lapsiperheissä nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2009	26
Laatuseloste: Työvoimatutkimus.....	85

1. Johdanto

Tämä työvoimatutkimuksen vuosijulkaisu sisältää tilastotietoja 15–74-vuotiaan väestön työllisyydestä, työttömyydestä, työhön osallistumisesta sekä työajoista. Tiedot perustuvat työvoimatutkimukseen, joka on otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työvoimatutkimuksen käsitteet ja määritelmät noudattavat kansainvälisen työjärjestön ILO:n suosituksia ja EU:n tilastotoimen asetuksia. Tutkimuksen tilastotiedot ovat siten kansainvälisesti vertailukelpoisia.

Työvoimatutkimuksen vuositietojen julkistamistapa on uudistunut vuonna 2009. Vuositietoja julkaistaan kolmessa vuoden mittaan ilmestyvässä vuosikatsauksessa sekä käsillä olevassa vuosijulkaisussa.

Ensimmäinen vuosikatsaus käsittelee työllisyydessä ja työttömyydessä tapahtuneita muutoksia. Tämä yleiskatsaus ilmestyy aina alkuvuodesta. Toisessa keväällä ilmestyvässä vuosikatsauksessa tarkastellaan työsuhteita ja työaikoja. Kolmas vuosikatsaus ilmestyy syksyisin. Katsauksen aiheet käsittelevät perhettä ja työtä ja siinä tuodaan esille työvoimatutkimuksen kotitalousosasta saatavia tietoja kuten pienten lasten vanhempien työhön osallistumista. Vuoden 2009 aikana ilmestyneet katsaukset on tässä vuosijulkaisussa koottu yhteen.

Katsausosan lisäksi tämä julkaisu sisältää työvoimatutkimuksen aikasarjatietoja vuosilta 2000–2009 ja 2005–2009 sekä vuotta 2009 koskevia vuositietoja.

Vuosikatsaukset ja käsillä oleva vuosijulkaisu ovat saatavilla tilaston kotisivulla (www.tilastokeskus.fi/tyovoimatutkimus). Vuosijulkaisu ilmestyy myös painettuna.

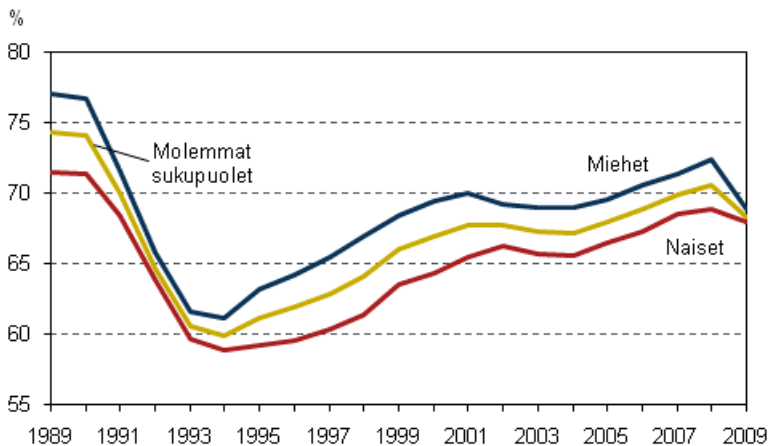
Työvoimatutkimuksen [kotisivuilla](#) on saatavilla kuukausi- ja neljännesvuositietoja sekä tätä julkaisua täydentäviä aikasarjataulukoita Tilastokeskuksen tietokannasta (http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/Tym/tyti/tyti_fi.asp).

2. Työllisyys kääntyi laskuun

Viimeisten neljän vuoden ajan kohonnut työllisyysaste kääntyi laskuun vuonna 2009. Työllisyysaste laski 2,3 prosenttiyksikköä edellisvuodesta ja oli 68,3 prosenttia vuonna 2009. Työllisyysaste laski vuoden 2005 tasolle.

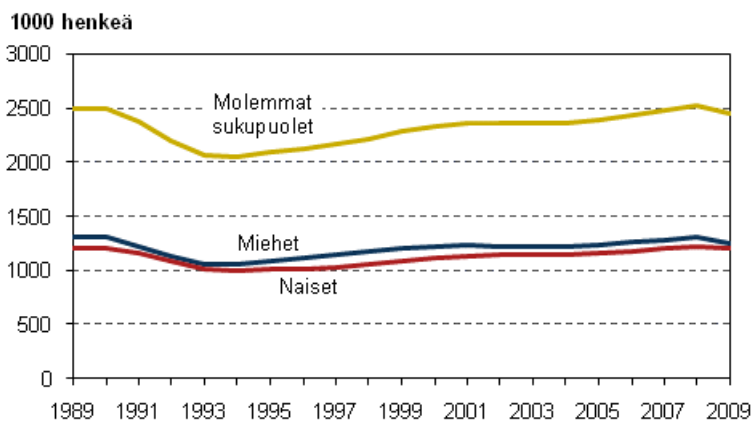
Koska miesten työllisyys väheni naisia jyrkemmin, miesten ja naisten työllisyysasteet lähenivät toisiaan. Vuonna 2009 miesten työllisyysaste oli 68,8 prosenttia, laskua edellisestä vuodesta oli 3,5 prosenttiyksikköä. Naisten työllisyysaste laski vastaavasti vain yhden prosenttiyksikön, 67,9 prosenttiin. Naisten ja miesten työllisyysasteissa oli alle prosenttiyksikön ero, mikä on kansainvälisesti varsin poikkeuksellista. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Työllisyysaste sukupuolen mukaan vuosina 1989–2009, 15–64-vuotiaat, %

Työllisiä oli 2 457 000 vuonna 2009. Työllisten määrä väheni 74 000 hengellä. Kun edellisenä vuonna 2008 työllisten määrä oli vielä kasvanut 39 000:lla, tapahtui vuonna 2009 tässä suhteessa selkeä käänne huonompaan. Työllisten määrä väheni vuoden 2006 tasolle (kuvio 2). Verrattuna edellisen vuoden vuosineljänneksiin, työllisyys väheni kaikkina vuosineljänneksinä, erityisesti loppuvuodesta kolmannella ja neljännellä vuosineljänneksellä.

Kuvio 2. Työllisten määrä sukupuolen mukaan vuosina 1989–2009, 15–74-vuotiaat

Palkansaajia oli 84 000 henkeä vähemmän vuonna 2009 kuin vuotta aikaisemmin, kun sen sijaan yrittäjien määrä kasvoi 10 000 hengellä. Yrittäjiä ja yrittäjäperheenjäseniä oli 334 000 vuonna 2009. Yrittäjäperheenjäsenten osuus oli tästä 13 000. Viime vuonna yrittäjien osuus työllisistä oli 13,6 prosenttia. Yrittäjien määrän kasvu keskittyi 25–35- ja 55–64-vuotiaisiin.

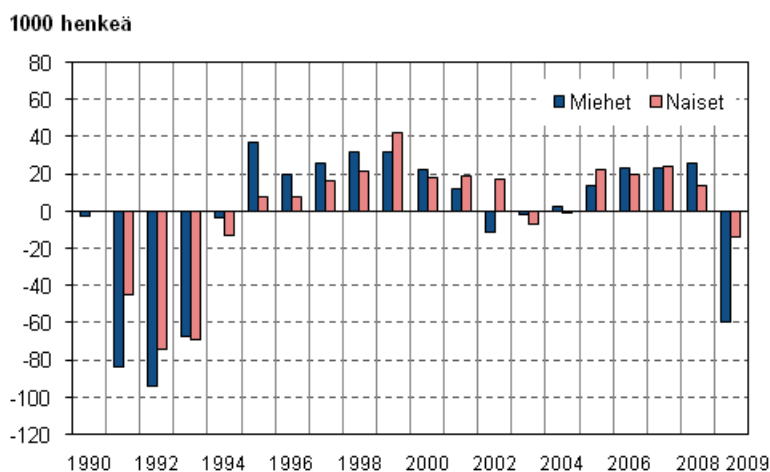

2.1 Taantuma koettelee miesten työllisyyttä

Vuosien 2008 ja 2009 taitteessa alkanut taloudellinen taantuma noudatteli 1990-luvun alun lamavuosien työllisyyskehitystä siten, että taantuma iski voimakkaammin ensin miesten työllisyyteen. Kuviossa 3 on esitettyä 20 vuoden aikasarja työllisten määrän muutoksista sukupuolen mukaan. Kuvioista näkyy selvästi vuoden 2009 kohdalla jyrkkä pudotus työllisten miesten määrässä (–60 000), kun vielä vuonna 2008 työllisten miesten määrä kasvoi 26 000 hengellä. Työllisten naisten määrä väheni 14 000, saman verran kuin työllisten määrä oli kasvanut edellisellä vuonna.

Vuoden 2009 työllisten määrän pudotus (–74 000) on kuitenkin vielä varsin kaukana vuosien 1991–1993 työllisyyden muutoksesta. Tuolloin työllisten määrä väheni yli sadallatuhanella vuosittain. Kuvion 3 aikasarjaa tarkasteltaessa nähdään hyvin myös, kuinka 1990-luvun lamasta toipuminen alkoi miesten työllisyyden varsin nopeana kasvuna, kun taas työllisten naisten määrä kasvoi hitaammin. Myös vuosien 2002–2004 laskusuhdanne näkyy työllisten vähenemisenä noina vuosina.

Kuvio 3. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta sukupuolen mukana vuosina 1990–2009, 15–74-vuotiaat

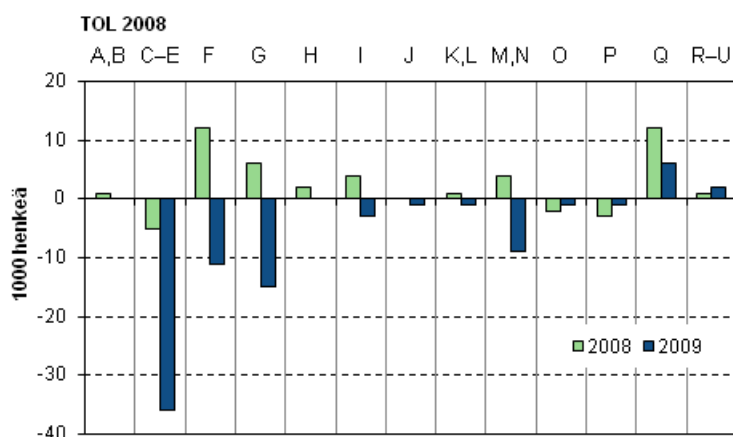

2.2 Työllisyyden väheneminen suurinta teollisuuden toimialalla

Miesten työllisyyden vähenemistä selittää työllisyystilanteen heikkeneminen miesvaltaisilla toimialoilla teollisuudessa ja rakentamisessa. Kuviossa 4 on esitetty työllisten määrän muutos toimialoittain kahden viime vuoden aikana. Työllisyyden väheneminen on ollut suurinta teollisuudessa, jossa on menetetty 38 000 työpaikkaa vuosien 2008 ja 2009 välillä. Näistä valtaosa on ollut miesten työpaikkoja (31 000). Myös tukkukaupassa ja rakentamisessa työllisten määrä on laskenut selvästi. Teollisuuden toimialalla työllisyys väheni jo vuonna 2008, kun tukkukaupassa ja rakentamisessa työllisten määrä vielä kasvoi vuonna 2008.

Taantumasta huolimatta joillakin toimialoilla työllisten määrä on jopa kasvanut. Eniten kasvua on ollut sosiaali- ja terveystaloudessa (6 000). Työllisten määrä on laskenut myös julkisella sektorilla, mutta suhteellisesti vähemmän kuin yksityisellä sektorilla. Sosioekonomisen aseman mukaan tarkasteltuna työllisyys on heikentynyt eniten työntekijäasemassa olevilla ja tässä ryhmässä erityisesti miehillä. Suurimman yksittäisen ryhmän, jossa työllisyys laski, muodostavat teollisuuden toimialan työntekijäasemassa toimivat miehet (–27 000 henkeä).

Kuvio 4. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta toimialoittain vuosina 2008–2009, 15–74-vuotiaat

Toimialaluokat (TOL 2008)

A, B	01–09	Maatalous, metsätalous, kalatalous; kaivostoiminta
C-E	10–39	Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.
F	41–43	Rakentaminen
G	45–47	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
H	49–53	Kuljetus ja varastointi
I	55–56	Majoitus- ja ravitsemistoiminta
J	58–63	Informaatio ja viestintä
K, L	64–68	Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala
M, N	69–82	Liike-elämän palvelut
O	84	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
P	85	Koulutus
Q	86–88	Terveys- ja sosiaalipalvelut
R-U	90–99	Muu palvelutoiminta

2.3 Tehtyjen työtuntien määrä väheni

Taantuma näkyi vuonna 2009 paitsi työllisyyden laskuna, myös työllisten tekemien työtuntien vähenemisenä. Tehtyjen työtuntien määrä lisääntyi vuodesta 2003 aina vuoteen 2008 saakka. Työllisten tekemien työtuntien määrä vuonna 2009 oli noin 6 prosenttia pienempi kuin vuonna 2008. Työllisten määrä väheni samanaikaisesti 2,9 prosenttia, joten työpanoksen määrä työllistä kohti on supistunut. Vuonna 2008 työlliset tekivät keskimäärin 1 664 tuntia vuodessa, kun vuonna 2009 vastaava luku oli 1 611 työtuntia vuodessa.

Tehtyjen työtuntien vähenemiseen vaikuttavat muun muassa lomautusten ja osa-aikaisten työsuhteiden määrän lisääntyminen sekä ylitöiden väheneminen. Vuonna 2009 lomautettuina oli keskimäärin 37 000 henkeä. Lomautettujen määrä vaihteli vuoden sisällä varsin paljon. Eniten lomautettujen määrä lisääntyi toisella vuosineljänneksellä.

Alityöllisiä, eli henkilöitä, jotka haluaisivat tehdä enemmän töitä kuin on tarjolla, oli vuonna 2009 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kun vuonna 2008 alityöllisiä oli 106 000 henkeä, oli luku noussut 133 000:een vuonna 2009.

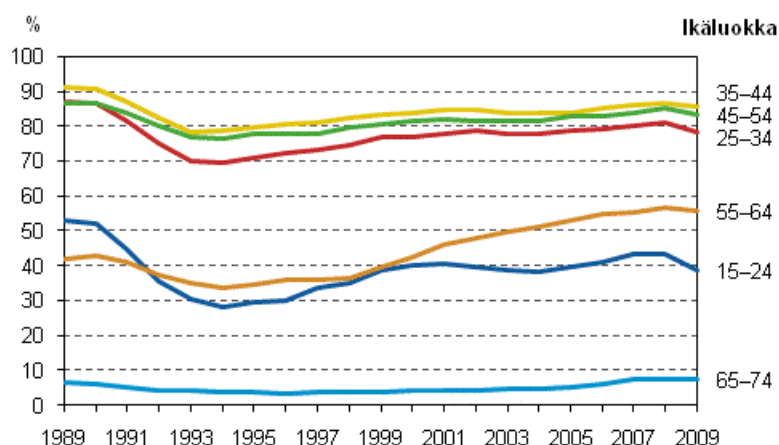
2.4 Nuoret joustavat työmarkkinoilla

Työllisyysaste laski kaikissa ikäluokissa vuonna 2009, mutta nuorimmassa 15–24-vuotiaiden ikäluokassa työllisyys väheni eniten. Nuorten työllisyysaste laski 4,8 prosenttiyksikköä, ja nuorten työllisten määrä väheni 32 000 hengellä. Työllisyyden lasku onkin kohdistunut eniten juuri nuoriin.

Työn puute koetteli enemmän nuoria miehiä kuin nuoria naisia. Nuorten miesten työllisyysaste laski 5,9 prosenttiyksikköä ja nuorten naisten 3,6 prosenttiyksikköä vuosina 2008–2009. Nuorten naisten työllisyysaste säilyikin miesten työllisyysastetta korkeampana 41,4 prosentissa. Vastaava luku miehille oli 35,6 prosenttia.

Sen sijaan 55 vuotta täyttäneiden työllisyys ei ole juurikaan huonontunut. 55–64-vuotiaiden työllisyysaste laski vain yhden prosenttiyksikön ollen 55,5 prosenttia vuonna 2009. Tämän ikäryhmän naisilla työllisyysaste jopa hieman nousi. Myös kaikkein vanhimman ikäryhmän 65–74-vuotiaiden pitkään kohonnut työllisyysaste pysyi lähes ennallaan vuonna 2009. Kun tämän ikäryhmän työllisyysaste oli alimmillaan 3,2 prosenttia vuonna 1996, oli työllisyysaste vuonna 2009 jo 7,1 prosenttia. Ikäryhmän työllisyys on kuitenkin kaiken kaikkiaan hyvin vähäistä. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2009, %

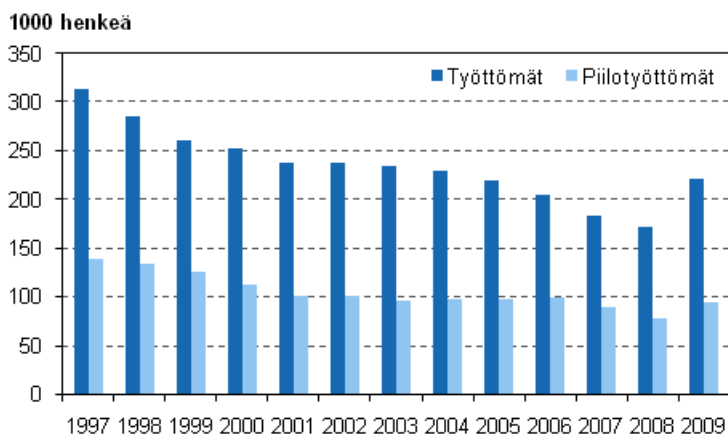
2.5 Työttömyysasteen laskeva trendi kääntyi nousuun

Työttömyysaste on laskenut koko 1990-luvun laman jälkeisen ajan. Vuosi 2009 on vuoden 1994 huipputyöttömyyden jälkeen ensimmäinen vuosi, jolloin työttömyysaste lähti uudelleen nousuun. Työttömyysaste oli 8,2 prosenttia vuonna 2009. Näin ollen työttömyysaste nousi vuoden 2005 tasolle. Miesten työttömyysaste oli 8,9 ja naisten 7,6 prosenttia.

Työttömiä oli vuonna 2009 keskimäärin 221 000, mikä oli 49 000 enemmän kuin vuonna 2008. Miehiä oli työttömänä 122 000 ja naisia 99 000. Vuoteen 2008 verrattuna työttömiä miehiä on 37 000 ja naisia 12 000 enemmän. Verrattuna edellisen vuoden vuosineljänneksiin, työttömien määrä nousi erityisesti vuoden 2009 toisella vuosineljänneksellä.

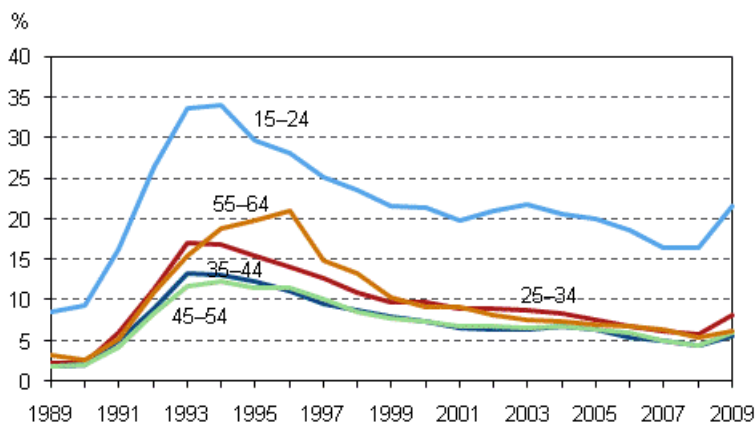
Työttömien ohella myös piilotyöttömät voidaan katsoa työtä vailla oleviksi. Piilotyöttömyydellä tarkoitetaan työvoiman ulkopuolella olevia, jotka haluaisivat ansiotyöhön, mutta eivät eri syistä johtuen hae aktiivisesti työtä. Piilotyöttömiä oli 94 000 vuonna 2009. Eniten piilotyöttömiä oli 15–24-vuotiaissa (30 000) ja 55–64-vuotiaissa (22 000). Yhteensä työttömiä ja piilotyöttömiä oli 315 000 henkeä vuonna 2009, mikä vastaa vuoden 2005 tasoa. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Työttömät ja piilotyöttömät vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat

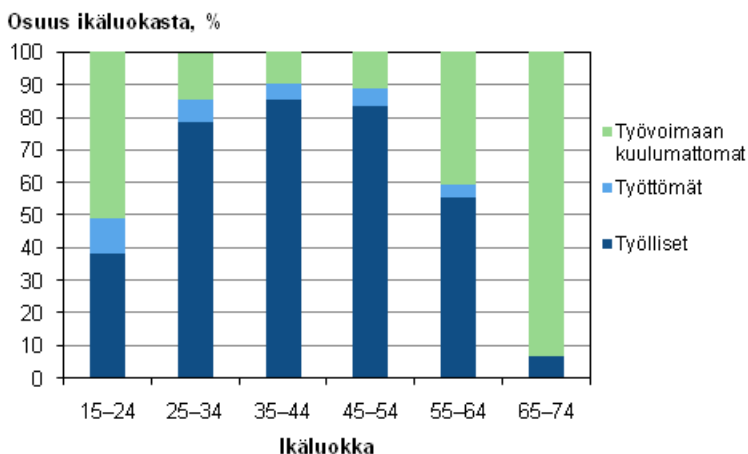

Työttömyysaste on noussut kaikilla ikäryhmillä vuosien 2008 ja 2009 välillä (kuvio 7). Työttömyysasteella mitattuna 15–24-vuotiaiden työttömyys on kuitenkin omaa luokkaansa. Nuorten työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta oli 21,5 prosenttia vuonna 2009. Myös määrällisesti nuoria oli työttömänä eniten (69 000), kun verrataan lukua muihin kymmenvuotisikäryhmiin. Tarkasteltaessa työttömien osuutta koko ikäluokasta nähdään, että 15–24-vuotiaista työttömänä oli joka kymmenes (kuvio 8).

Kuvio 7. Työttömyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2009, %

Kuvio 8. Työllisten, työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien osuudet ikäluokasta vuonna 2009, %

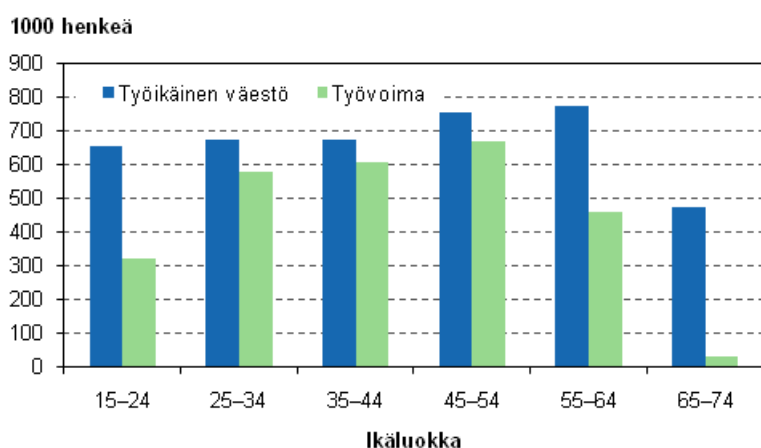
Työttömyyttä tarkasteltaessa on kuitenkin hyvä kiinnittää huomiota myös muiden ikäluokkien työttömyyden kehitykseen. Vuosien 2008 ja 2009 välillä työttömyys kasvoi suhteellisesti eniten ikäryhmässä 25–34-vuotiaat; peräti 42,4 prosenttia. Työttömien ison joukon muodostavat 25–54-vuotiaat, joissa työttömiä oli 123 000 henkeä vuonna 2009. Tämä on 55,7 prosenttia kaikista työttömistä.

2.6 Työkäisen väestön määrä kasvoi, työvoima väheni

Työkäisen väestön määrä kasvoi Suomessa 21 000 hengellä vuodesta 2008 vuoteen 2009. Vuonna 2009 Suomen väestöstä työkäisiä 15–74-vuotiaita oli 4 025 000 henkeä. Eniten kasvoi 55–64-vuotiaiden määrä (15 000). 55–64-vuotiaat muodostavatkin suurimman ikäryhmän työkäisistä (kuvio 9).

Vaikka työkäisten määrä kasvoi, väheni työvoima 25 000 hengellä eli noin yhdellä prosentilla vuodesta 2008. Työvoiman ulkopuolella oli 1 347 000 henkeä. Määrä kasvoi 46 000 hengellä, josta valtaosa oli miehiä (34 000). Eniten kasvoivat työvoiman ulkopuolella olevien 15–24-vuotiaiden ja 55–64-vuotiaiden ryhmät. Yleisimmin näistä ryhmistä on siirrytty joko opiskelemaan tai vanhuuseläkkeelle. Työvoiman ulkopuolelle olevien määrä on kasvanut erityisesti 60–64-vuotiaiden ryhmässä (20 000), mutta vähentynyt 55–59-vuotiaiden ryhmässä (–9000). Työvoimaosuus laski 60–64-vuotiaiden ikäryhmässä 1,6 prosenttiyksikköä 41,2 prosenttiin. Vastaavasti 55–59-vuotiaiden työvoimaosuus nousi 1,8 prosenttiyksikköä 76,8 prosenttiin.

Kuvio 9. Työkäinen väestö ja työvoima iän mukaan vuonna 2009

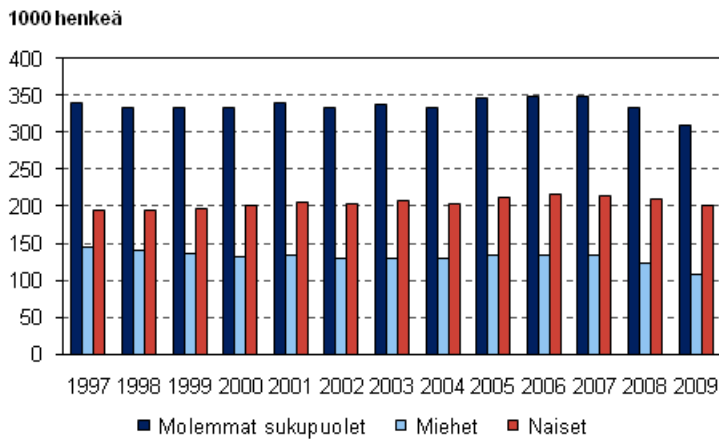

3. Määräaikaiset työsuhteet vähenivät

Työllisyystilanteen yleinen heikkeneminen vuonna 2009 heijastui myös määräaikaisiin työsuhteisiin. Määräaikaisessa työsuhteessa työskenteleviä palkansaajia oli 310 000 henkeä vuonna 2009. Tämä oli 22 000 henkeä vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kaiken kaikkiaan palkansaajia oli Suomessa 2 123 000 henkeä vuonna 2009, mikä oli 84 000 henkeä vähemmän kuin vuonna 2008.

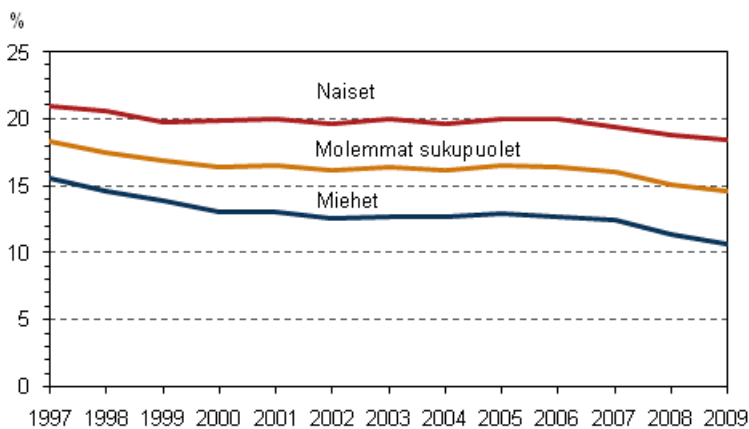
Vuonna 2009 määräaikaisessa työsuhteessa työskenteli noin 15 prosenttia palkansaajista. Osuus laski hieman vuodesta 2008. Määräaikaisessa työsuhteessa työskenteleviä oli vuonna 2009 vähemmän kuin kertaakaan sitten vuoden 1997, josta täysin vertailukelpoinen aikasarja alkaa. Myös määräaikaisten osuus palkansaajista oli alhaisimmillaan vuonna 2009. (Kuviot 10 ja 11.)

Kuvio 10. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat sukupuolen mukaan 1997–2009, 15–74-vuotiaat

Määräaikaisuus on yleisempää naisilla kuin miehillä. Määräaikaisista palkansaajista oli naisia 201 000 ja miehiä 109 000 henkeä vuonna 2009. Naispalkansaajista määräaikaisten osuus oli noin 18 prosenttia ja miespalkansaajista noin 11 prosenttia. Sekä määräaikaisten määrä että osuus pienenevät molemmilla sukupuolilla. Vuonna 2009 erityisesti miespalkansaajien määräaikaiset työsuhteet vähenivät edellisestä vuodesta.

Kuvio 11. Määräaikaisten osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat, %

Määräaikaisuudessa on selvä kausivaihtelu, sillä määräaikaisten työsuhteiden määrä kasvaa aina toisella ja kolmannella vuosineljänneksellä. Määräaikaisten työsuhteiden väheneminen vuonna 2009 näyttää

kohdistuvan kesätyöntekijöihin, sillä määräaikaista palkansaajia oli vuoden 2009 toisella ja kolmannella vuosineljänneksellä 37 000 henkeä vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavina vuosineljänneksinä.

Määräaikaiset työsuhteet ovat vähentyneet pääosin yksityisellä sektorilla (-21 000), kun taas julkisella sektorilla määräaikaisten määrä on pysynyt lähes ennallaan. Selvästi eniten määräaikaisten työsuhteet vähenivät teollisuuden toimialalla, jossa oli 12 000 määräaikaista työpaikkaa vähemmän vuonna 2009 kuin edellisenä vuonna. Määräaikaiset työsuhteet vähenivät myös rakentamisen ja tukku- ja vähittäiskaupan toimialoilla. Terveys- ja sosiaalipalvelut oli ainoa toimiala, jossa määräaikaisten määrä kasvoi.

3.1 Kaksi kolmesta määräaikaisesta ei saanut pysyvää työtä

Määräaikainen työ voi olla palkansaajalle joko toivottu tai vastentahtoinen työsuhteen muoto. Noin neljäsosa määräaikaisista palkansaajista ei halunnut pysyvää työtä. Heistä suurin osa oli 15–24-vuotiaita. Kesätyöntekijät ovat tyyppinen vapaaehtoisesti määräaikaista työtä tekevä ryhmä.

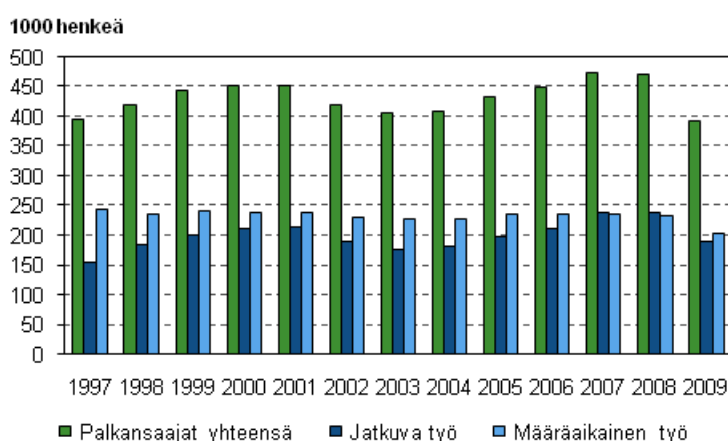
Tavallisempaa kuitenkin on, että määräaikaisessa työsuhteessa työskennellään siksi, että pysyvää työtä ei ole löytynyt. Vuonna 2009 määräaikaisista noin 67 prosentille vakituisen työn puute oli syy määräaikaisuuteen. Vuonna 2009 työmarkkinoilla oli 209 000 määräaikaista palkansaajaa, jotka eivät olleet löytäneet vakituista työpaikkaa, vaikka olisivat sellaisen halunneet. Heistä 137 000 oli naisia ja 72 000 miehiä. Vastentahtoinen määräaikaisuus yleistyy iän myötä.

Vastentahtoisesti määräaikaisessa työsuhteessa olevien määrä kasvoi 10 000 hengellä vuodesta 2008 vuoteen 2009. Samaan aikaan sellaisten määräaikaisten palkansaajien määrä, joille määräaikainen työsuhde sopi, väheni 16 000 hengellä. Työllisyyden heikkeneminen näkyi siis yhtäältä siinä, että kesätyöntekijöitä jätettiin palkkaamatta ja toisaalta siinä, että vakituisen työsuhteeseen palkkaamista harkittiin tarkemmin.

3.2 Uusista työsuhteista noin puolet määräaikaista

Uusia, alle vuoden kestäneiden työsuhteita oli 392 000 vuonna 2009. Tämä oli 78 000 vähemmän kuin vuonna 2008. Hieman yli puolet uusista työsuhteista oli määräaikaista. Vuosina 2007 ja 2008 uusista työsuhteista oli poikkeuksellisesti suurempi osa pysyviä kuin määräaikaista. (Kuvio 12.)

Kuvio 12. Uudet, alle vuoden kestäneet työsuhteet vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat

Naisten ja miesten välillä on selkeä ero sen suhteen, onko uusi työsuhde määräaikainen vai jatkuva. Vuonna 2009 naisten uusista työsuhteista määräaikaista oli noin 58 prosenttia ja miesten noin 44 prosenttia. Miesten uusista työsuhteista suurempi osuus on ollut vakituisia lähes koko tarkasteluajan vuodesta 1997. Sitä vastoin naisten uusista työsuhteista selvästi suurempi osa on ollut määräaikaista samana ajanjaksona.

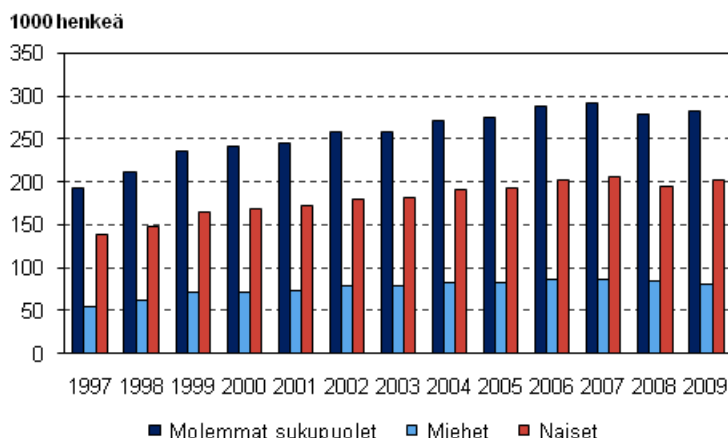
3.3 Osa-aikatyöntekijöiden määrä pysynyt lähes ennallaan

Osa-aikaisia työllisiä oli 343 000 henkeä vuonna 2009. Heistä 283 000 oli palkansaajia ja 60 000 yrittäjiä tai yrittäjäperheenjäseniä. Työvoimatutkimuksessa osa-aikaisuus perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen. Seuraavassa käsitellään vain osa-aikaisia palkansaajia.

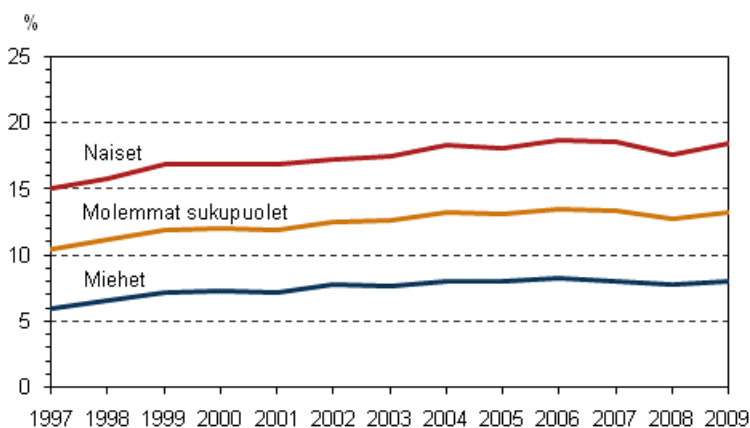
Osa-aikaisten palkansaajien määrä pysyi lähes ennallaan vuonna 2009 verrattuna edelliseen vuoteen. Vuonna 2009 osa-aikaisten osuus palkansaajista oli 13 prosenttia. Viime vuosina osa-aikaisuuden yleisyydessä ei juuri ole tapahtunut muutoksia. Pidemmän ajan trendi osa-aikaisuudessa on kuitenkin ollut kasvava vuodesta 1997. (Kuviot 13 ja 14.)

Osa-aikainen työ on yleisempää naisilla kuin miehillä. Osa-aikaisia oli naispalkansaajista 202 000 eli 18 prosenttia ja miespalkansaajista 81 000 eli 8 prosenttia. Noin kolme neljäsosaa osa-aikaisista palkansaajista työskenteli yksityisellä sektorilla. Osa-aikatyötä tehtiin eniten naisvaltaisilla tukku- ja vähittäiskaupan sekä sosiaali- ja terveysalan toimialoilla.

Kuvio 13. Osa-aikaiset palkansaajat sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat

Kuvio 14. Osa-aikaisten palkansaajien osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2009, 15–74-vuotiaat, %

Opiskelu yleisin syy osa-aikatyön tekemiseen

Monille osa-aikatyötä tekeville osa-aikaisuus sopii hyvin elämäntilanteeseen. Sen sijaan osa-aikaisuutta voi pitää alityöllisyyden yhtenä muotona silloin, kun palkansaaja ei ole onnistunut saamaan kokoaikaista työtä, vaikka olisi halunnut.

Palkansaajille yleisin syy työskennellä osa-aikaisesti oli opiskelu. Noin 30 prosenttia osa-aikaisista ilmoitti opiskelun osa-aikaisuuden syyksi. Osa-aikatyön tekeminen onkin yleistä nuorilla, sillä 15–24-vuotiaista palkansaajista jopa 40 prosenttia työskenteli osa-aikaisesti vuonna 2009.

Muita elämäntilanteeseen liittyviä syitä osa-aikatyöhön olivat lasten tai omaisen hoito ja terveydelliset syyt. Lasten tai omaisen hoidon osa-aikaisuuden syyksi ilmoitti noin 24 000 henkeä, joista lähes kaikki olivat naisia.

Vajaalla kolmanneksella osa-aikaisista palkansaajista osa-aikaisuuden syy oli se, ettei kokoaikaista työtä ollut saatavilla. Vuonna 2009 vastentahtoisesti osa-aikaisia palkansaajia oli 81 000. Näistä naisia oli 59 000 ja miehiä 22 000 henkeä.

Yksi merkittävä osa-aikaisuuden syy on osa-aikaeläke. Työvoimatutkimuksen mukaan 36 000 henkeä oli osa-aikaeläkkeellä vuonna 2009. Ikäryhmässä 55–64-vuotiaat osa-aikaisia palkansaajia oli 17 prosenttia. Osa-aikatyön syyt eivät juuri ole muuttuneet vuosien 2008 ja 2009 välillä.

3.4 Vuokratyötä tekevien määrä väheni

Tietoa vuokratyötä tekevästä on kerätty työvoimatutkimuksessa vuodesta 2008 lähtien. Vuonna 2009 vuokratyötä teki 23 000 henkeä. Tämä on 8 000 henkeä vähemmän kuin vuonna 2008. Taantuma on vähentänyt siis myös vuokratyön käyttöä. Vuokratyöntekijöistä noin puolet on naisia.

Vuokratyöntekijöiden osuus palkansaajista oli vain prosentin verran vuonna 2009. Vuokratyön tekeminen on siten varsin marginaalinen työnteon muoto Suomen työmarkkinoilla. Vuokratyötä tekevät pääasiassa nuoret, 15–24-vuotiaista vajaa 4 prosenttia teki vuokratyötä.

Vuokratyö jakaantuu monille toimialoille. Yleisintä vuokratyö oli tukku- ja vähittäiskaupassa, majoitus- ja ravitsemustoiminnassa sekä teollisuudessa. Kaikilla näillä toimialoilla vuokratyöntekijöitä oli muutama tuhat. Vuokratyötä tekevien määrä väheni eniten teollisuuden toimialalla vuodesta 2008 vuoteen 2009.

3.5 Kuntasektorilla naiset useimmin esimiestehtävissä

Työvoimatutkimuksessa on vuodesta 2008 alkaen kysytty palkansaajilta esimies- tai työnjohtotehtävissä toimimisesta. Kaikkiaan 19 prosenttia palkansaajista ilmoitti vuonna 2009 toimivansa jonkinlaisissa esimiestehtävissä. Naisista esimiehinä toimi 14 prosenttia ja miehistä 25 prosenttia. Osuudet olivat pysyneet samoina kuin vuonna 2008.

Esimiestehtävissä toimivista palkansaajista naisten osuus oli 38 prosenttia. Kuntasektorilla naisten osuus esimiehistä oli suurin, jopa 61 prosenttia. Valtiolla naisia oli esimiehistä 36 prosenttia ja yksityisellä sektorilla 32 prosenttia. Muutosta vuoteen 2008 verrattuna oli tapahtunut vain valtiosektorilla, jossa naisten osuus esimiehistä oli noussut 30 prosentista 36 prosenttiin.

3.6 Työajat

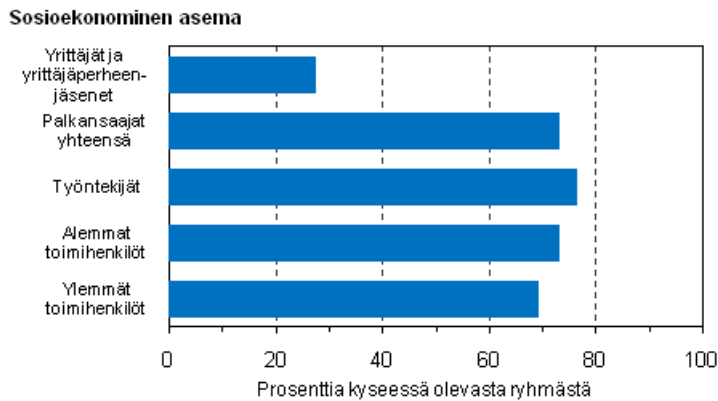
Työajat muuttuvat melko hitaasti. Työajat ja tehdyt työtunnit vaihtelevat työllisyyden ja palkansaajien rakenteen muutosten mukaisesti. Jos esimerkiksi osa-aikatyö yleistyy enemmän kuin kokoaikaistyö, keskimääräinen viikkotyöaika lyhenee. Työajat vaihtelevat myös toimialoittain ja ammateittain sekä työnantajasektorin mukaan.

Tilastoissa työaikakäsitteitä ovat säännöllinen viikkotyöaika, tehty viikkotyöaika sekä tehty vuosityöaika. *Säännöllinen viikkotyöaika* on se työaika, jota työntekijä tavallisesti tekee sisältäen myös säännöllisen ylityön. Säännöllisen viikkotyöajan keskiarvoon vaikuttaa työaikamuoto, esimerkiksi onko kyseessä kokovai osa-aikatyö. *Tehty viikkotyöaika* lyhentävät tutkimusviikon poissaolot ja tehdyt yli- ja lisätyöt pidentävät sitä. *Tehty vuosityöaika* on laskennallinen käsite, jossa kaikkien tehtyjen työtuntien määrä vuodessa jaetaan työllisten tai palkansaajien määrällä.

Yleisin viikkotyöaika on 35–40 tuntia

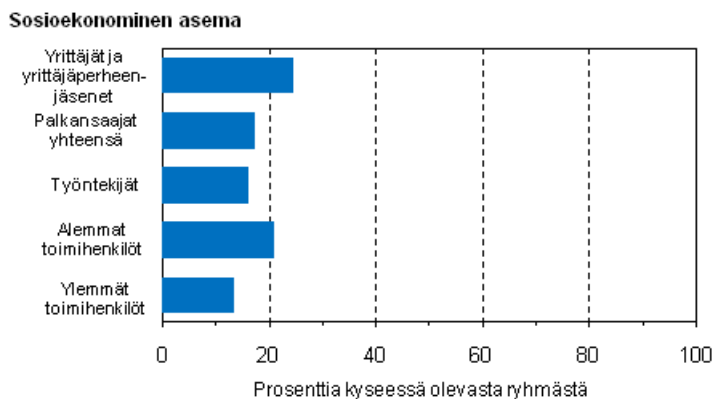
Suurimmalla osalla palkansaajista (73 prosentilla) säännöllinen työaika oli 35–40 tuntia viikossa vuonna 2009. Eri palkansaajaryhmien välillä erot olivat pienehköjä. Yrittäjistä ja yrittäjäperheenjäsenistä runsas neljännes teki säännöllisesti 35–40-tuntista työviikkoa.

Kuvio 15. Säännöllisesti 35–40-tuntista työviikkoa päätyössä tekevien osuus sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2009, %

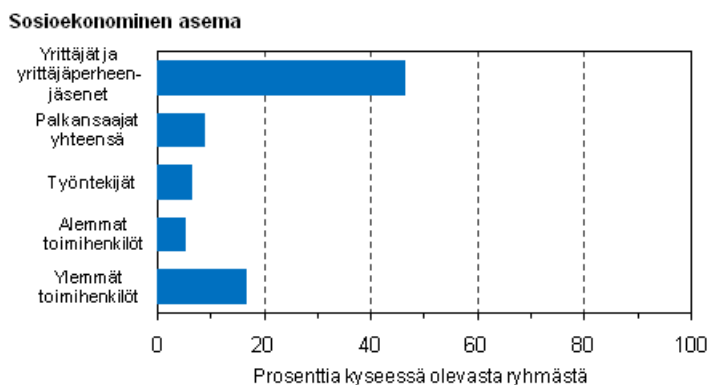
Kuviossa 16 esitetään lyhyttä alle 35-tuntista työviikkoa tekevien osuudet palkansaajista ja yrittäjistä vuonna 2009. Lyhyt työviikko oli noin 17 prosentilla palkansaajista. Noin joka viidennen alemman toimihenkilön työaika oli lyhyt. Ylemmillä toimihenkilöillä lyhyt viikko oli harvinaisempi. Lyhyttä työaikaa säännöllisesti tekevillä tyypillisin viikkotyöaika oli 30–34 tuntia. Joka neljäs yrittäjä ja yrittäjäperheenjäsen teki lyhyttä työviikkoa.

Kuvio 16. Säännöllisesti lyhyttä 1–34-tuntista työviikkoa päätyössä tekevien osuus sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2009, %

Palkansaajista noin yhdeksän prosenttia teki pitkää yli 40-tuntista työviikkoa. Ylemmät toimihenkilöt tekivät palkansaajista useimmin pitkää säännöllistä työaikaa. Heistä pitkä viikkotyöaika oli 17 prosentilla. Pitkä säännöllinen viikkotyöaika oli yleisin yrittäjillä ja yrittäjäperheenjäsenillä, joista 46 prosenttia teki pitkää säännöllistä työaikaa. (Kuvio 17.)

Kuvio 17. Säännöllisesti pitkää yli 40-tuntista työviikkoa päätyössä tekevien osuus sosioekonomisen aseman mukaan vuonna 2009, %

Miesten työviikko kokoaikatyössä pidempi kuin naisten

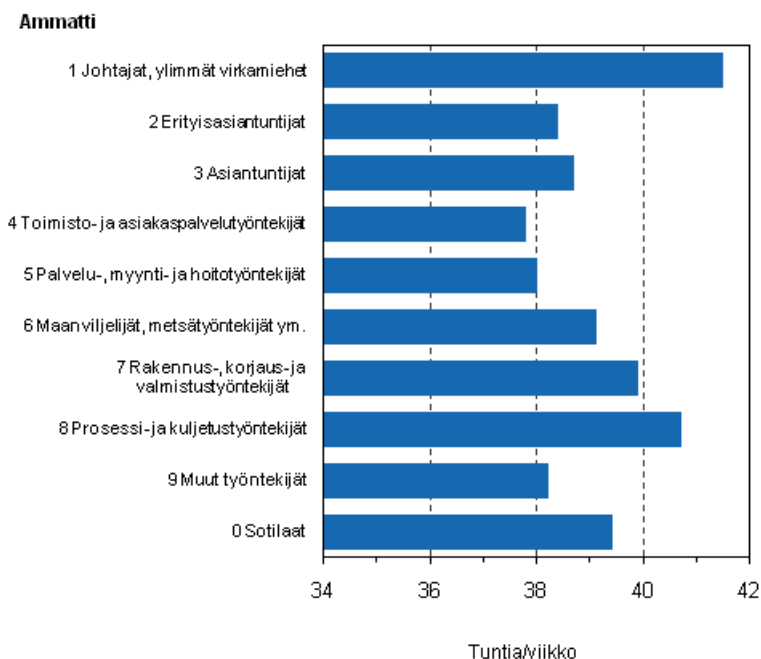
Keskimääräiset säännölliset viikkotyöajat eivät ole muuttuneet juuri lainkaan vuodesta 2008 vuoteen 2009. Vuonna 2009 palkansaajien keskimääräinen säännöllinen työaika oli 36,5 tuntia ja tehty 35,2 tuntia viikossa. Pisintä viikkotyöaika tekivät yrittäjät, joiden keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika vuonna 2009 oli noin 43 tuntia viikossa ja tehty 41,6 tuntia viikossa. Miesten säännöllinen ja tehty työaika ovat pidempiä kuin naisten (taulukko 1). Tehtyä työaika lyhentävät lomat sekä muut poissaolot ja pidentävät ylityössä tehty työaika.

Taulukko 1. Palkansaajien säännöllisen ja tehdyn viikkotyöajan keskiarvo koko- ja osa-aikatyössä vuonna 2009

	Säännöllinen työaika		Tehty työaika	
	Kokoaikatyö	Osa-aikatyö	Kokoaikatyö	Osa-aikatyö
Yhteensä	39,0	19,8	37,4	20,2
Miehet	39,9	18,3	38,5	19,0
Naiset	38,1	20,5	36,3	20,6

Johtajien ja ylimpien virkamiesten säännöllinen viikkotyöaika kokoaikatyössä oli keskimäärin noin 41,5 tuntia (kuvio 18). Pitkää, yli neljäkymmentätuntista työviikkoa tekivät lisäksi vain prosessi- ja kuljetustyöntekijät. Lyhyintä työviikkoa tekivät toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät.

Kuvio 18. Kokoaikatyötä tekevien palkansaajien keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä ammatin mukaan vuonna 2009

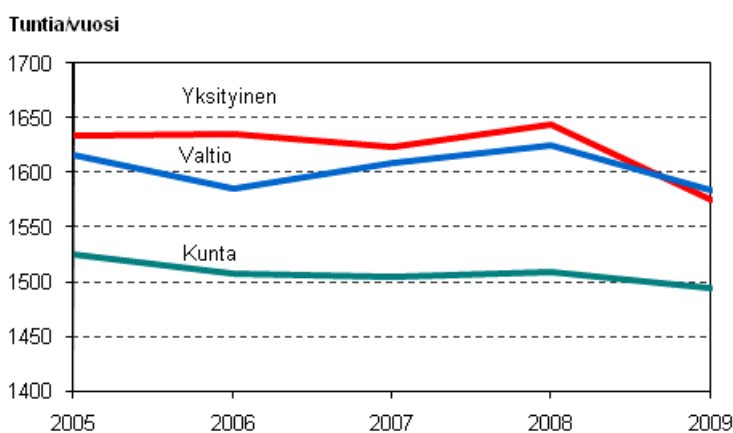

Tehty vuosityöaika lyhenyi vuonna 2009

Kuviossa 19 palkansaajien tehtyä vuosityöaika verrataan työntajasektorin mukaan. Yksityisen sektorin ja valtion tehty vuosityöaika on viime vuosina ollut lähes samanpitäinen. Yksityisen sektorin vuosityöaika lyheni viime vuonna selvästi, mikä selittyy taloustilanteella, esimerkiksi lomautuksilla ja lyhennetyillä työajoilla. Myös valtiosektorin vuosityöaika lyheni.

Kuntasektorilla tehty vuosityöaika on selvästi lyhyempi kuin muilla sektoreilla, eikä se ole muuttunut juuri lainkaan.

Kuvio 19. Palkansaajien tehty vuosityöaika työntajasektorin mukaan vuosina 2005–2009

Naisten tehty vuosityöaika on ollut noin 200–250 tuntia lyhyempi kuin miesten. Naiset ovat useammin esimerkiksi osa-aikatyössä kuin miehet. Naisilla myös perhevapaat lyhentävät tehtyä työaika enemmän kuin miehillä. Kaksi kolmasosaa osa-aikaisista palkansaajista on naisia.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa naisten ja miesten tekemien työtuntien ero oli viime vuonna kaikkein suurin. Naispalkansaajat tekivät noin 300 tuntia lyhyemmän työvuoden kuin miehet. Sekä miesten että naisten vuosityöaika lyheni viime vuonna. Miesten vuosityöaika lyheni keskimäärin noin 70 tunnilla ja naisten vajaalla 40 tunnilla vuodesta 2008 vuoteen 2009.

Vuorotyö yleisempää naisilla kuin miehillä

Lauantai- ja sunnuntaityö sekä vuorotyö ovat tavanomaisesta arkipäivinä tehtävästä päivätyöstä poikkeavia työaikoja. Lauantaityötä tutkimusviikolla teki noin 17 prosenttia työllisistä ja 14 prosenttia palkansaajista vuonna 2009 (taulukko 2). Sunnuntaina tutkimusviikolla työskenteli työllisistä noin 12 prosenttia ja palkansaajista 9 prosenttia. Vuorotyötä teki useampi kuin joka neljäs naispalkansaaja, miehistä noin joka viides.

Taulukko 2. Vuorotyötä ja tutkimusviikolla viikonlopputyötä tehneiden osuus työllisistä ja palkansaajista sukupuolen mukaan vuonna 2009, %

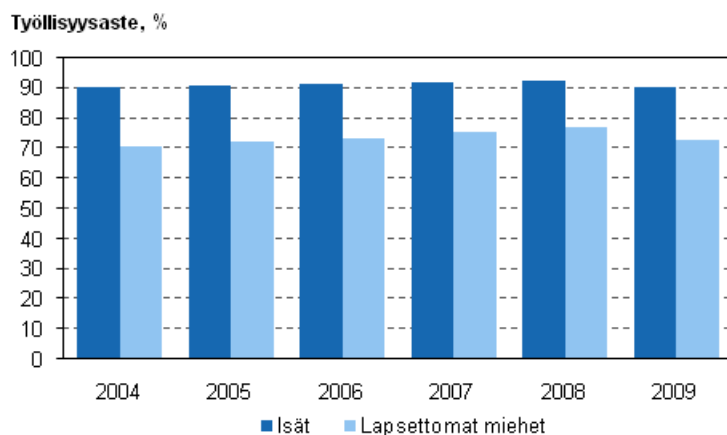
	Työlliset		Palkansaajat		
	Lauantaityö	Sunnuntaityö	Lauantaityö	Sunnuntaityö	Vuorotyö
Yhteensä	17	12	14	9	23
Miehet	17	11	12	8	19
Naiset	18	12	16	11	27

4. Isien työllisyys pysyi hyvänä taantumana aikana

Vuoden 2008 lopulla alkanut taloudellinen taantuma alensi erityisesti miesten työllisyyttä. Alle 18-vuotiaiden lasten isien työllisyys on kuitenkin pysynyt taantumasta huolimatta hyvänä. Kuviosta 20 nähdään, että vaikka työllisyys väheni 20–59-vuotiaiden ikäryhmässä sekä isillä että lapsettomilla miehillä, isien työllisyysaste laski suhteellisesti vähemmän ja pysytteli 90 prosentin tuntumassa myös vuonna 2009. Paras tilanne oli alle kolmevuotiaiden lasten isillä, joiden työllisyysaste pysyi lähes ennallaan.

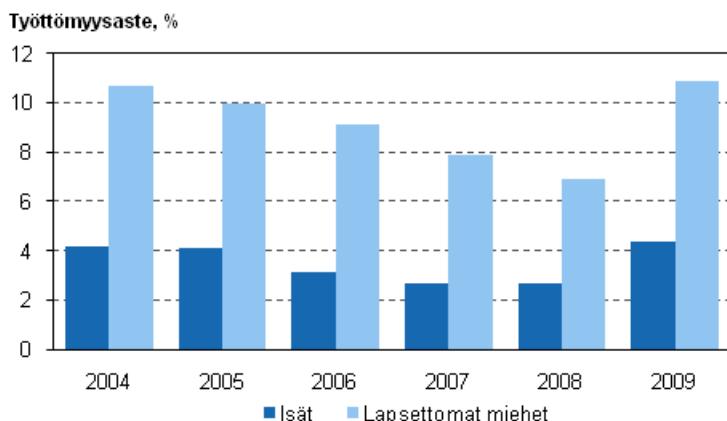
Lapsettomilla miehillä työllisyysaste oli vain 73 prosenttia vuonna 2009. Lapsettomien miesten työllisyysaste oli kaikissa ikäryhmissä isien työllisyysastetta alhaisempi.

Kuvio 20. Isien ja lapsettomien miesten työllisyysasteet vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat

Työttömyys yleistyi selvemmin lapsettomilla miehillä kuin alle 18-vuotiaiden lasten isillä (kuvio 21). Lapsettomien miesten työttömyysaste nousi seitsemästä prosentista yhteentoista prosenttiin vuosien 2008 ja 2009 välillä. Sen sijaan isien työttömyyden kasvu oli selvästi vähäisempää, ja työttömyysaste oli vuonna 2009 vain noin neljä prosenttia.

Kuvio 21. Isien ja lapsettomien miesten työttömyysasteet vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat

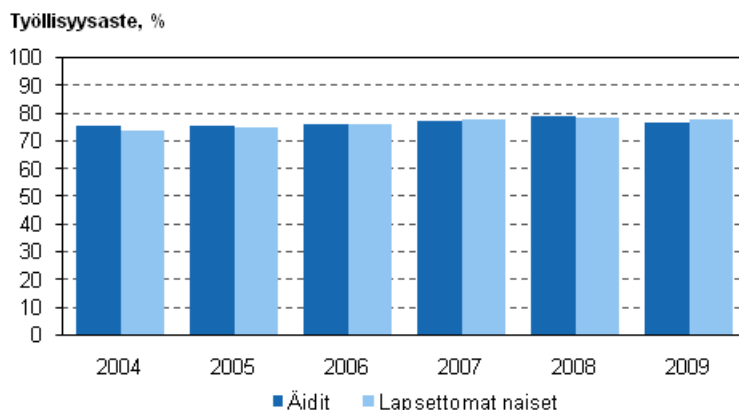
Taantumana mukana tuomat lomautukset, irtisanomiset ja työttömyyden yleistymisen ovat siis kohdistuneet enemmän lapsettomiin miehiin. Lapsiperheiden isät ovat voimakkaasti kiinni työelämässä, ja heidän työllisyysasteensa on pysynyt korkeana ja työttömyysasteensa alhaisena taantumasta huolimatta.

4.1 Kotiäitiys ei yleistynyt taantumän myötä

Taloudellinen taantuma ei juuri vaikuttanut vuonna 2009 naisten työllisyyteen. 20–59-vuotiaiden äitien työllisyysaste oli vuonna 2009 noin 76 prosenttia, mikä oli kaksi prosenttiyksikköä alempi kuin edellisessä vuonna. Samaan ikäryhmään kuuluvien lapsettomien naisten työllisyysaste pysyi 78 prosentissa. Toisin kuin miehillä, ero lapsettomien naisten ja äitien työllisyysasteiden välillä on siis hyvin pieni.

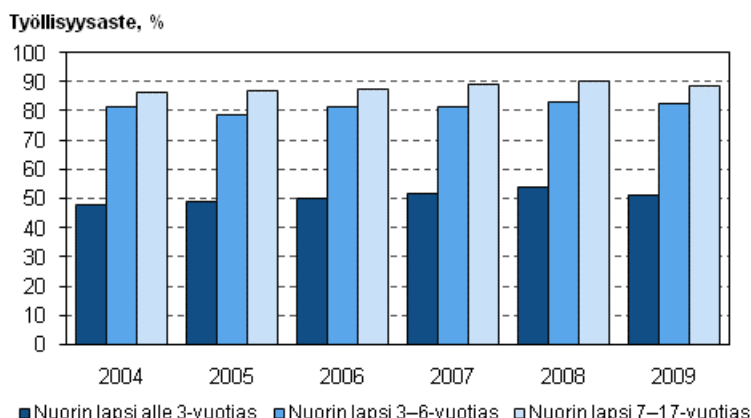
Sekä äitien että lapsettomien naisten työllisyysasteet ovat viime vuosina pysyneet varsin samalla tasolla vuodesta toiseen. (Kuvio 22.)

Kuvio 22. Äitien ja lapsettomien naisten työllisyysasteet vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat

Perheen nuorimman lapsen iällä on selvä vaikutus äitien työllisyyteen (kuvio 23). Nuorimman lapsen ollessa alle kolmevuotias on äideistä työllisiä vain noin puolet. Äitien työllisyysaste nousee noin 90 prosenttiin eli samalle tasolle kuin isien vasta silloin, kun nuorin lapsi on kouluiässä. Isien työllisyysaste puolestaan pysyy yhtä korkeana lasten iästä riippumatta. Tämä kertoo siitä, että pitkiä perhevapaita pitävät edelleen lähinnä äidit.

Kuvio 23. Äitien työllisyysaste nuorimman lapsen iän mukaan vuosina 2004–2009, 20–59-vuotiaat

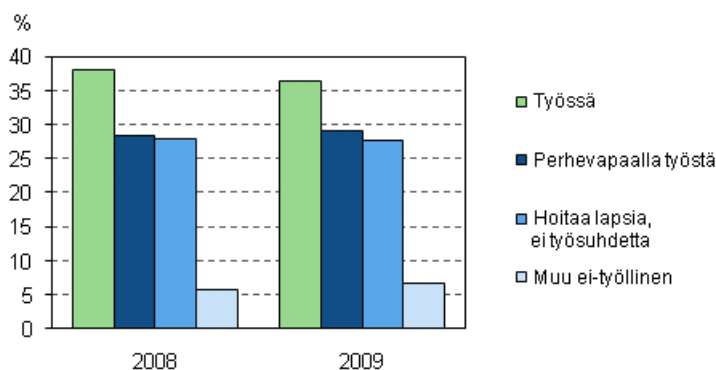
Äitien perhevapaiden käyttö pysynyt ennallaan

Pelkkä työllisyysaste ei kerro, kuinka moni pienten lasten vanhemmista tosiasiaa on työssä. Työvoimatutkimuksessa luokitellaan työllisiksi työstä äitiys- ja isyysvapaalla olevat sekä ne, joiden poissaolo työstä on kestänyt alle kolme kuukautta. Näin ollen etenkin pienten lasten äitien kohdalla työllisten joukossa on runsaasti sellaisia äitejä, jotka tosiasiaa ovat kotona hoitamassa lasta. Vastaavasti

hoitovapaalla olevat äidit luokittevat useimmiten työvoiman ulkopuolelle, sillä hoitovapaata pidetään yleensä äitiysvapaan ja vanhempainvapaan perään, jolloin vapaan kokonaiskesto on pitkä.

Kuviossa 24 näkyvät omana ryhmänään ne alle kolmevuotiaiden lasten äidit, jotka olivat tosiasiallisesti työssä. Lisäksi on kuvattu erikseen perhevapaalla (äitiys-, vanhempain- tai hoitovapaalla) työsuhteesta olevat sekä lapsiaan kotona hoitavat, joilla ei ole voimassa olevaa työsuhdetta. Muiden ei-työllisten luokkaan sisältyvät esimerkiksi opiskelijat ja työttömät.

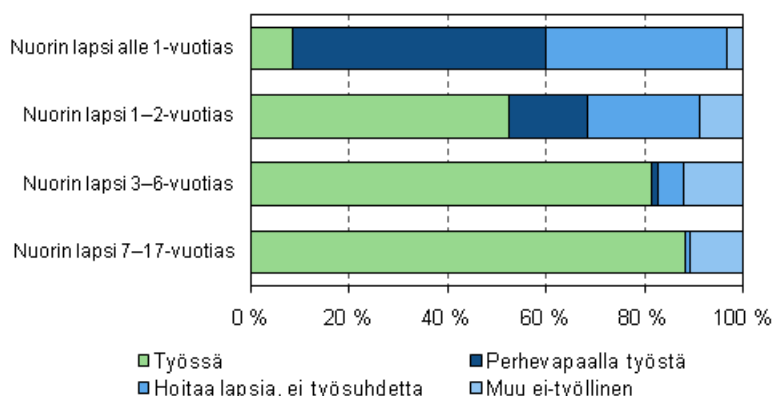
Kuvio 24. Alle kolmevuotiaiden lasten äitien työssäolo ja perhevapaat vuosina 2008–2009, 20–59-vuotiaat

Äitien työssäkäynnin tarkastelu tällä tavoin tuottaa samantapaisen tuloksen kuin työllisyysasteiden tarkastelu edellä. Vuosien 2008 ja 2009 taitteessa alkanut taantuma ei näytä heijastuneen pienten lasten äitien työssäkäyntiin siten, että nämä olisivat aikaisempaa useammin jääneet kotiin hoitamaan lapsia. Perhevapaalla olevien ja ilman työsuhdetta lapsiaan hoitavien osuudet kaikista alle kolmevuotiaiden äideistä olivat vuonna 2009 lähes samat kuin vuonna 2008 (kuvio 24).

Kun perhevapaalla olleet erotellaan työssä olleista, tosiasiasa siis vain reilu kolmannes alle kolmevuotiaiden äideistä oli työssä vuonna 2009. Alle yksivuotiaiden äidit ja 1–2-vuotiaiden äidit ovat kuitenkin hyvin erilaisia ryhmiä (kuvio 25). Niistä äideistä, joiden nuorin lapsi oli alle yksivuotias, työssä oli alle yhdeksän prosenttia, perhevapaalla yli puolet ja lasta hoitamassa ilman työsuhdetta reilu kolmannes. Nuorimman lapsen ollessa 1–2-vuotias jo yli puolet äideistä oli työssä. Työssä olevien äitien osuus nousee siis nuorimman lapsen iän myötä nopeasti, kun äidit joko palaavat perhevapaalta töihin tai työllistyvät.

Kuvio 25. Äitien työssäolo ja perhevapaat nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2009, 20–59-vuotiaat

Isien perhevapaat ovat yleensä lyhyempiä kuin äitien. Isyysvapaan, isäkuukauden tai alle kolmen kuukauden pituisen hoitovapaan aikana isät luokittevat työllisiksi, ja siksi perhevapaalla ei ole juuri vaikutusta isien työllisyysasteeseen. Isien työllisyyden kuva ei kuitenkaan juuri muutu, kun perhevapaalla olevat erotellaan

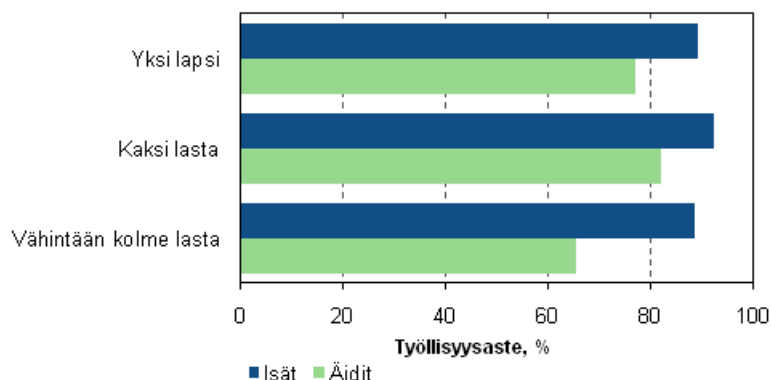

työssä olevista, sillä alle kolmevuotiaiden isistä vain kaksi prosenttia oli tutkimusviikolla perhevapaalla työstä vuonna 2009.

Kotiäitiys yleistyy kolmannen lapsen myötä

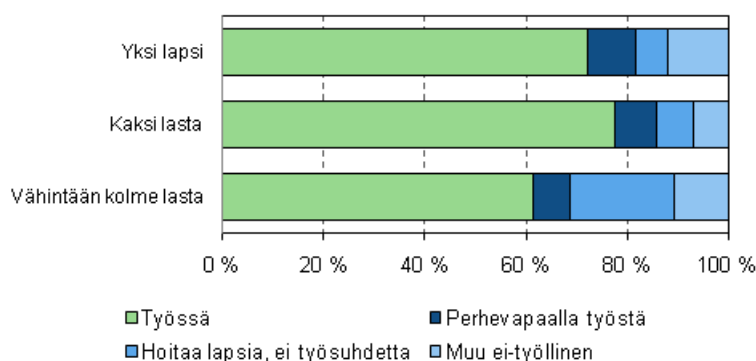
Lasten iän lisäksi myös lasten lukumäärällä on vaikutusta äitien työllisyyteen (kuvio 26). Kahden lapsen äideistä 82 prosenttia oli työllisiä vuonna 2009, mutta jos lapsia oli vähintään kolme, oli äideistä työllisiä enää 65 prosenttia. Isien työllisyyteen lasten lukumäärällä ei ole vaikutusta.

Kuvio 26. Isien ja äitien työllisyysasteet lasten lukumäärän mukaan vuonna 2009, 20–59-vuotiaat

Kolmilapsisten tai suurempien perheiden äideillä kotiäitiys onkin selvästi yleisempää kuin yksi- ja kaksilapsisten perheiden äideillä. Noin joka viides vähintään kolmilapsisen perheen äideistä hoiti lapsia kotona ilman työsuhdetta vuonna 2009 (kuvio 27). Yhden ja kahden lapsen äideillä työssäolo ja lastenhoito olivat lähes yhtä yleisiä. Pieni ero näiden ryhmien välillä johtuu lähinnä siitä, että yhden lapsen äidit ovat useammin muuten työelämän ulkopuolella esimerkiksi opiskelijoina.

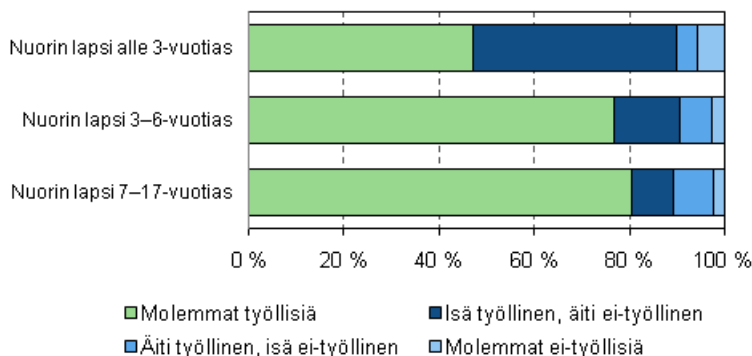
Kuvio 27. Äitien työssäolo ja perhevapaat lasten lukumäärän mukaan vuonna 2009, 20–59-vuotiaat

4.2 Lapsiperheissä molemmat vanhemmat yleensä työllisiä

Jos lapsiperheessä on kaksi huoltajaa, ovat he molemmat yleensä työllisiä. Sekä isä että äiti olivat työllisiä noin 70 prosentissa kaikista kahden huoltajan lapsiperheistä vuonna 2009. Lasten ollessa pieniä on tavallista, että isä on töissä ja äiti kotona hoitamassa lapsia. Tämä järjestely on kuitenkin suhteellisen lyhytaikainen, ja niin sanottu kahden ansaitsijan malli yleistyy nuorimman lapsen kasvaessa. Kahden vanhemman perheistä, joissa nuorin lapsi oli täyttänyt kolme vuotta, lähes 80 prosentissa molemmat vanhemmat olivat työllisiä (kuvio 28).

Kuvio 28. Vanhempien työmarkkina-asema kahden huoltajan lapsiperheissä nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2009

Kahden vanhemman perheistä, joiden nuorin lapsi oli alle yksivuotias, kolme neljästä oli sellaisia, joissa isä oli työssä ja äiti joko perhevapaalla tai muuten hoitamassa lapsia kotona. Jos nuorin lapsi oli 1–2-vuotias, tällainen tilanne oli enää joka kolmannessa perheessä ja joka toisessa perheessä äitikin oli palannut työhön.

Asetelma on siis suurimmassa osassa pienten lasten perheitä edelleen hyvin perinteinen vanhempien työhön osallistumisen suhteen. Sellaisia perheitä, joissa äiti oli työssä ja isä hoitamassa lapsia, oli alle kolmevuotiaiden lasten perheistä vain noin prosentti vuonna 2009.

4.3 Perhetietoihin liittyviä käsitteitä

Lapsiperheen vanhempia ovat ne naiset ja miehet, joilla on samassa kotitaloudessa asuvia alle 18-vuotiaita omia tai puolison lapsia.

Lapsettomiksi luokitellaan tässä naiset ja miehet, joilla ei ole samassa kotitaloudessa asuvia alle 18-vuotiaita lapsia. Lapsettomiin kuuluvat siis

- henkilöt, joilla ei ole lainkaan lapsia,
- ns. etävanhemmat, joiden lapsi asuu tai on kirjoilla toisen vanhemman luona
- sekä vanhemmat, joiden lapset ovat täyttäneet 18 vuotta tai ovat jo muuttaneet omaan kotitalouteen.

Tässä artikkelissa on käytetty lapsiperheiden vanhempien vertailuryhmänä 20–59-vuotiaita lapsettomia, sillä ryhmät ovat näin iän ja elämänvaiheen suhteen paremmin vertailukelpoisia. Tähän ikäryhmään sijoittuu yli 99 prosenttia alle 18-vuotiaiden lasten vanhemmista.

Perhevapaisiin sisältyvät äitiys- ja isyysvapaa, vanhempainvapaa (ml. isäkuukausi) ja hoitovapaa. Ne ovat vapaita, joita pienten lasten vanhemmilla on lain mukaan oikeus pitää työstä lasten hoidon takia siihen saakka, kun nuorin lapsi täyttää kolme vuotta. Vanhempien työsuhde säilyy perhevapaiden ajan. Perhevapailla olevista luokitellaan työvoimatutkimuksessa työllisiksi äitiys- ja isyysvapaalla olevat sekä ne, joiden vapaat kestävät vähemmän kuin kolme kuukautta.

5. Työvoimatutkimuksen tietosisältö vuodesta 2008 alkaen

1. Työmarkkina-asema ja muu toiminta

- Työvoima
- Työlliset ja työllisyysaste
- Työttömät ja työttömyysaste
- Työvoimaan kuulumattomien toiminta
- Pääasiallinen toiminta (oma käsitys)
- Omaishoitajana toimiminen

2. Työpaikkaa ja ammattia koskevia tietoja sekä pää- että sivutyössä

- Työpaikkojen lukumäärä
- Työpaikan koko
- Toimiala
- Työnantajasektori (yksityinen, kunta, valtio)
- Työpaikan sijaintikunta ja -maa
- Ammatti
- Ammattiasema (palkansaaja, yrittäjä, yrittäjäperheenjäsen)
- Sosioekonominen asema (työntekijä, toimihenkilö)
- Yrittäjien palkattu työvoima
- Palkansaajien toimiminen esimiestehtävissä
- Palkansaajien kuukausipalkka

3. Työsuhteeseen liittyviä tietoja

- Työsuhteen pysyvyys / määräaikaisuus sekä määräaikaisen työsuhteen syy
- Työsuhteen kesto
- Osa-aikatyö / kokoaikatyö sekä osa-aikatyön syy
- Vuokratyö

4. Työaikaan ja työaikajärjestelyihin liittyviä tietoja

- Vuorotyö
- Jaksotyö
- Säännöllinen tai tavanomainen viikkotyöaika
- Tehdyt työtunnit (työpanos) pää- ja sivutyössä
- Tehdyt työpäivät
- Ylityöt (palkallinen / palkaton)
- Päivystys työpaikalla
- Ilta-, yö- ja viikonlopputyö
- Kotona työskentely
- Poissaolo tutkimusviikolla: pääasiallinen syy ja poissaolon kesto
- Sairauspoissaolot ja perhevapaat

5. Työttömyys, alityöllisyys, työnhaku

- Lomautus määräajaksi tai toistaiseksi
- Työttömyyden kesto
- Työnhakutavat
- Työnhaun esteet
- Etsityn työn laatu (kokoaika- vai osa-aikatyö, palkansaaja- vai yrittäjätyö)
- Voimassaoleva työnhaku työvoimatoimistossa ja työttömyyskorvaus
- Alityöllisyys: haluaisiko työllinen lisätä nykyistä työaikaa
- Työllisten toivoma viikkotyöaika
- Piilotyöttömyys

6. Suoritettu koulutus ja opiskelu neljän viikon aikana

- Yleissivistävä pohjakoulutus
- Suoritettu tutkinto (Tutkintorekisteri)
- Tutkinon koulutusaste ja -ala
- Osallistuminen tutkintoon johtavaan koulutukseen
- Osallistuminen kurssikoulutukseen
- Osallistuiko kurssikoulutukseen työhön tai ammattiin liittyen
- Osallistuiko kurssikoulutukseen palkallisella työajalla
- Opetustuntien lukumäärä neljän viikon aikana yhteensä

7. Aikaisempi toiminta

- Toiminta vuosi sitten ja vuoden takaista työpaikkaa koskevat tiedot (ei kysytä haastattelussa)
- Ei-työllisten aikaisempi ansiotyö viimeisten kahdeksan vuoden aikana sekä aikaisempaa työpaikkaa koskevat tiedot

8. Kotitaloustietoja

- Kotitalouden koko
- Kotitalouden tyyppi
- Kotitalouden 15-74-vuotiaiden jäsenten toiminta
- Kotitalouden 15-74-vuotiaiden työllisten jäsenten työsuhde ja työaika

Tärkeimmät taustamuuttujat keskeisille työllisyys- ja työttömyysindikaattoreille

- Sukupuoli
- Ikä
- Koulutus
- Alue
- Toimiala
- Työnantajasektori (yksityinen, kunta, valtio)
- Ammatti
- Ammattiasema
- Sosioekonominen asema

6. Työvoimatutkimuksen keskeiset käsitteet ja määritelmät

- **Alityöllinen**
Alityölliseksi luokitellaan työllinen henkilö, joka tekee osa-aikatyötä, koska kokoaikatyötä ei ollut tarjolla, joka tekee lyhennettyä työviikkoa työnantajan toimesta tai jolla ei ollut tarjolla työtä tilausten tai asiakkaiden vähyyden tai lomautuksen takia. Siten alityöllinen on työllinen, joka itse haluaisi tehdä enemmän töitä.
- **Ammatti**
Ammattitieto perustuu työvoimatutkimuksessa haastateltavan omaan ilmoitukseen. Työllisen ammatti määritellään päätyön ammatin mukaan. Työttömän ammatti määräytyy työttömyyttä edeltäneen tilanteen mukaan. Työvoimatutkimuksessa ammatti luokitellaan Tilastokeskuksessa käytössä olevien ammattiluokitusten mukaan.
- **Ammattiasema**
Ammattiasema luokittelee työlliset palkatussa työssä oleviin eli palkansaajiin sekä yrittäjiin ja yrittäjäperheenjäseniin. Yrittäjät voidaan luokitella lisäksi yksinäisyrittäjiin ja työnantajayrittäjiin. Työttömän ammattiasema määräytyy työttömyyttä edeltäneen tilanteen mukaan.
- **Iltatyö**
Iltatyö on kello 18-23 välisenä aikana tehtävää työtä.
- **Julkinen sektori**
Työvoimatutkimuksessa työnantajasektori määrittyy työpaikan tai yrityksen tietojen perusteella yritysrekisteristä. Luokitus poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon käyttämästä. Julkiseen sektoriin kuuluvat valtio ja kunnat. Valtiosektoriin luetaan valtion hallinto, yliopistot, Kansaneläkelaitos, Suomen Pankki ja valtion liikelaitokset. Kuntiin ja kuntayhtymiin luetaan kunnan hallinto, kunnallinen koululaitos, kuntien ja kuntayhtymien palvelulaitokset ja toimipaikat, jotka eivät ole yhtiömuotoisia, kuten terveyskeskukset, sairaalat, päiväkodit sekä kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset.
- **Kokoaikatyö**
Kokoaikatyötä tekeväksi luokitellaan palkansaaja tai yrittäjä, joka ilmoittaa tekevänsä päätyöpaikassaan kokoaikatyötä. Määritelmä ei perustu tuntirajoihin, vaan vastaajan omaan käsitykseen työn kokoaikaisuudesta.
- **Määräaikainen työ**
Määräaikaisessa työsuhteessa olevaksi luetaan palkansaaja, jonka työsopimus on solmittu määräajaksi, koeajaksi tai tietyn työn suorittamisen ajaksi.
- **Osa-aikatyö**
Osa-aikatyötä tekeväksi luokitellaan palkansaaja tai yrittäjä, joka ilmoittaa tekevänsä päätyöpaikassaan osa-aikatyötä. Määritelmä ei perustu tuntirajoihin, vaan vastaajan omaan käsitykseen työn osa-aikaisuudesta.
- **Palkansaaja**
Palkansaaja on henkilö, joka tekee ansiotyötä palkkaa tai palkkiota vastaan. Palkansaajat luokitellaan edelleen työntekijöihin ja toimihenkilöihin.
- **Piilotyötön**
Piilotyöttömäksi luetaan työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi ansiotyötä ja olisi työhön käytettävissä kahden viikon kuluessa, mutta ei ole etsinyt työtä viimeisen neljän viikon aikana. Piilotyöttömyyden syitä ovat työnhausta luopuminen tai muut syyt kuten opiskelu, lasten hoito tai terveydelliset syyt.
- **Pitkäaikaistyötön**
Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka tutkimusajankohtana on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä 12 kuukautta tai pidemmän ajan.

- **Päätyö**
Päätyö on työllisen ainoa tai pääasiallinen ansiotyö. Jos työpaikkoja on useita, päätyö on yleensä se, johon käytetään eniten aikaa tai josta ansiotulot ovat suurimmat. Pää- ja sivutyön määrittely perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen.
- **Sairaspäivä**
Työllisen omasta sairaudesta tai tapaturmasta johtunut poissaolopäivä päätyöstä tutkimusviikolla.
- **Sivutyö**
Palkansaajan tai yrittäjän päätyön ohella tekemä työ. Pää- ja sivutyön määrittely perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen. Useimmiten sivutyö on se työ, johon käytetään vähemmän aikaa tai josta saadut ansiot ovat vähäisemmät päätyöhön verrattuna.
- **Sivutyöaste**
Sivutyötä tutkimusviikolla tehneiden työllisten prosenttiosuus kaikista työllisistä.
- **Sosioekonominen asema**
Palkansaajat luokitellaan sosioekonomisen aseman mukaan ylempiin ja alempiin toimihenkilöihin sekä työntekijöihin. Yrittäjät voidaan luokitella työnantajayrittäjiin, yksinäisyrittäjiin ja yrittäjäperheenjäseniin. Luokittelussa käytetään Tilastokeskuksen sosioekonomisen aseman luokitusta.
- **Säännöllinen viikkotyöaika**
Työllisen säännöllinen viikkotyöaika on tavanomainen tai keskimääräinen viikkotyöaika päätyössä. Poissaolot eivät vaikuta säännölliseen viikkotyöaikaan. Palkansaajilla säännölliseen työaikaan luetaan mukaan säännöllinen palkallinen tai palkaton ylityö. Aiemmin on käytetty käsitettä normaali viikkotyöaika.
- **Tehdyt työtunnit vuodessa**
Tehdyt työtunnit ovat kaikkien työllisten tekemien työtuntien summa eli toteutunut työpanos. Se voidaan laskea kuukausittain, neljännesvuosittain tai vuosittain. Tehdyissä työtunneissa ovat mukana pää- ja sivutyön tunnit sekä palkalliset ja palkattomat ylityötunnit.
- **Tehty viikkotyöaika**
Tehty viikkotyöaika on työllisen palkansaajan, yrittäjän tai yrittäjäperheenjäsenen tutkimusviikolla tekemien työtuntien määrä. Tehty viikkotyöaika kysytään erikseen pää- ja sivutyöstä. Siihen luetaan mukaan myös palkalliset ja palkattomat ylityötunnit. Toisaalta lomat, arkivapaat ja poissaolot muista syistä (esim. sairaus) lyhentävät tehtyä viikkotyöaikaa.
- **Tehty vuosityöaika**
Tehty vuosityöaika on laskennallinen käsite, joka saadaan jakamalla kaikkien työllisten vuoden aikana tekemien työtuntien määrä työllisten vuosikeskiarvolla. Näin saadaan keskimääräinen vuosityöaika työllistä kohti. Tehty vuosityöaika voidaan laskea erikseen myös palkansaajille.
- **Toimiala**
Työllisten pää- ja sivutyölle määritellään toimiala työnantajan toimipaikan tai oman yrityksen toimialan mukaan. Toimialan määrittelyssä käytetään Tilastokeskuksen toimialaluokitusta.
- **Työllinen**
Työllinen on henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään tunnin rahapalkkaa tai luontaisetua vastaan tai voittoa saadakseen, tai on ollut tilapäisesti poissa työstä. Tutkimusviikolla työstä pois ollut henkilö lasketaan työlliseksi, jos poissaolon syy on äitiys- tai isyysvapaa tai oma sairaus tai jos poissaolo on kestänyt alle 3 kuukautta. Työlliset voivat olla palkansaajia, yrittäjiä tai samassa kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen yrityksessä palkatta työskenteleviä.
- **Työllisyysaste**
Työllisten prosenttiosuus samanikäisestä väestöstä. Koko väestön työllisyysaste lasketaan 15-64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisestä väestöstä.

- **Työnantajasektori**
Työlliset jaetaan työnantajan mukaan julkiseen ja yksityiseen sektoriin. Julkinen sektori jakautuu edelleen valtioon ja kuntiin. Työvoimatutkimuksessa työnantajasektori määrittyy työpaikan tai yrityksen tietojen perusteella yritysrekisteristä. Luokitus poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon käyttämästä.
- **Työnantajayrittäjä**
Yrittäjä, jolla on palveluksessaan palkattua työvoimaa.
- **Työssä olleet/ työstä poissa olleet**
Työssä olleeksi luokitellaan työllinen, joka oli työssä yhtenäkin päivänä tutkimusviikon aikana. Työstä poissa olleeksi luokitellaan työllinen, joka oli tilapäisesti poissa työstä koko tutkimusviikon esimerkiksi loman, sairauden tai lomautuksen vuoksi.
- **Työssäoloaste**
Työssä olleiden prosenttiosuus kaikista työllisistä.
- **Työttömyysaste**
Työttömyysaste on työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Koko väestön työttömyysaste lasketaan 15-74-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutena saman ikäisestä työvoimasta.
- **Työtön**
Työtön on henkilö, joka tutkimusviikolla on työtä vailla (ei ollut palkkatyössä tai tehnyt työtä yrittäjänä), on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi aloittaa työn kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa, luetaan työttömäksi, jos hän voisi aloittaa työn kahden viikon kuluessa. Työttömäksi luetaan myös työpaikastaan toistaiseksi lomautettu, joka täyttää edellä mainitut kriteerit.
- **Työvoima**
Työvoimaan kuuluvat kaikki ne 15-74-vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusviikolla olivat työllisiä tai työttömiä.
- **Työvoiman ulkopuolella olevat**
Työvoiman ulkopuolella olevilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka tutkimusviikolla eivät olleet työllisiä tai työttömiä. Työvoiman ulkopuolella olevista voidaan käyttää myös käsitettä työvoimaan kuulumattomat.
- **Työvoimaosuus**
Työvoimaan kuuluvien prosenttiosuus samanikäisestä väestöstä.
- **Vuokratyö**
Työsuhde, jossa palkansaaja työskentelee työvoimaa välittävän tai vuokraavan yrityksen kautta.
- **Vuorotyö**
Vuorotyö on työtä, jossa vuorot vaihtuvat säännöllisesti ennakolta sovituin ajanjaksoin. Jos henkilö tekee pysyvästi vain tiettyä vuoroa, esimerkiksi yövuoroa, häntä ei lueta vuorotyötä tekeväksi.
- **Vuosityöaika**
Ks. tehty vuosityöaika
- **Yksinäisyrittäjä**
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja, jolla ei ole palveluksessaan palkattua työvoimaa.

- **Yksityinen sektori**
Työvoimatutkimuksessa työnantajasektori määrittyy työpaikan tai yrityksen tietojen perusteella yritysrekisteristä. Luokitus poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon käyttämästä. Yksityiseen sektoriin luokitellaan ne, joilla työnantajana on yhtiö, myös valtioenemmistöinen tai kunnan omistama yhtiö, yksityinen henkilö, yritys, säätiö, osuuskunta tai yhdistys sekä itsenäiset yrittäjät ja ammatinharjoittajat. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, kuten kirkko ja seurakunnat, luetaan myös yksityiseen sektoriin.
- **Ylityö**
Ylityötä on palkansaajan sopimuksen mukaisen työajan lisäksi päätyössä tekemä työ. Ylityö voi olla joko palkatonta tai palkallista, jolloin siitä saa korvauksen joko rahana tai vapaana.
- **Ylityöaste**
Palkallista ylityötä tutkimusviikolla tehneiden palkansaajien prosenttiosuus kaikista työllisistä.
- **Yrittäjä**
Yrittäjäksi luetaan henkilö, joka harjoittaa taloudellista toimintaa omaan laskuun ja omalla vastuulla. Yrittäjä voi olla työnantajayrittäjä tai yksinäisyrittäjä, kuten ammatinharjoittaja tai freelancer. Osakeyhtiössä toimiva henkilö, joka yksin tai perheensä kanssa omistaa vähintään puolet yrityksestä, luetaan yrittäjäksi.
- **Yrittäjäperheenjäsen**
Henkilö, joka työskentelee palkatta samassa kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen yrityksessä tai maatilalla.
- **Yötyö**
Yötyö on kello 23-06 välillä tehtävää työtä.

7. Luokitukset

7.1 Sosioekonominen asema

Sosioekonominen asema 1989 -luokitus

Koodi	Nimike
3	Ylemmät toimihenkilöt
31	Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt
32	Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt
33	Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt
34	Muut ylemmät toimihenkilöt
4	Alemmat toimihenkilöt
41	Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt
42	Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt
43	Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt
44	Muut alemmat toimihenkilöt
5	Työntekijät
51	Maataloustyöntekijät
52	Teollisuustyöntekijät
53	Muut tuotantotyöntekijät
54	Jakelu- ja palvelutyöntekijät

7.2 Toimiala

Toimialaluokitus TOL 2008

Koodi	Nimike
	Toimialat yhteensä
A	Maatalous, metsätalous ja kalatalous
01	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut
02	Metsätalous ja puunkorjuu
03	Kalastus ja vesiviljely
B	Kaivostoiminta ja louhinta
05	Kivihiihen ja ruskohiilen kaivu
06	Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto
07	Metallimalmien louhinta
08	Muu kaivostoiminta ja louhinta
09	Kaivostoimintaa palveleva toiminta
C	Teollisuus
10	Elintarvikkeiden valmistus
11	Juomien valmistus
12	Tupakkatuotteiden valmistus
13	Tekstiilien valmistus
14	Vaatteiden valmistus
15	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus
16	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus
17	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus
18	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
19	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus
20	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus
21	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus
22	Kumi- ja muovituotteiden valmistus
23	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus
24	Metallien jalostus
25	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)
26	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus
27	Sähkölaitteiden valmistus
28	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus
29	Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus
30	Muiden kulkuneuvojen valmistus
31	Huonekalujen valmistus
32	Muu valmistus
33	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus
D	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
35	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
E	Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
36	Veden otto, puhdistus ja jakelu
37	Viemäri- ja jätevesihuolto
38	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys
39	Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuolto- ja palvelut
F	Rakentaminen
41	Talonrakentaminen
42	Maa- ja vesirakentaminen
43	Erikoistunut rakennustoiminta
G	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

Koodi	Nimike
45	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus
46	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
47	Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
H	Kuljetus ja varastointi
49	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus
50	Vesiliikenne
51	Ilmaliikenne
52	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
53	Posti- ja kuriiritoiminta
I	Majoitus- ja ravitsemistoiminta
55	Majoitus
56	Ravitsemistoiminta
J	Informaatio ja viestintä
58	Kustannustoiminta
59	Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen
60	Radio- ja televisiotoiminta
61	Televiestintä
62	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta
63	Tietopalvelutoiminta
K	Rahoitus- ja vakuutustoiminta
64	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)
65	Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)
66	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta
L	Kiinteistöalan toiminta
68	Kiinteistöalan toiminta
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
69	Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut
70	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi
71	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi
72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen
73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus
74	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle
75	Eläinlääkintäpalvelut
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
77	Vuokraus- ja leasingtoiminta
78	Työllistämistoiminta
79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varauspalvelut
80	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut
81	Kiinteistön- ja maisemanhoito
82	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle
O	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
84	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
P	Koulutus
85	Koulutus
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut
86	Terveyspalvelut
87	Sosiaalihuollon laitospalvelut
88	Sosiaalihuollon avopalvelut
R	Taiteet, viihde ja virkistys

Koodi	Nimike
90	Kulttuuri- ja viihdetoiminta
91	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta
92	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut
93	Urheilutoiminta sekä hui- ja virkistyspalvelut
S	Muu palvelutoiminta
94	Järjestöjen toiminta
95	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus
96	Muut henkilökohtaiset palvelut
T	Kotitalouksien toiminta työntantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
97	Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työntantajina
98	Kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
99	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
X	Toimiala tuntematon
00	Toimiala tuntematon

7.3 Ammattiluokitus

Ammattiluokitus 2001

Koodi	Nimike
	Ammatit yhteensä
1	Johtajat ja ylimmät virkamiehet
11	Ylimmät virkamiehet ja järjestöjen johtajat
12	Yritysten ja muiden toimintayksiköiden johtajat
13	Pienyritysten johtajat
2	Erityisasiantuntijat
21	Matemaattis-luonnontieteelliset ja tekniikan erityisasiantuntijat
22	Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon erityisasiantuntijat
23	Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat
24	Muiden alojen erityisasiantuntijat
3	Asiantuntijat
31	Luonnontieteen ja tekniikan asiantuntijat
32	Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon asiantuntijat
33	Liikenneopettajat ym.
34	Liikealan ja muiden palvelualojen asiantuntijat
4	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät
41	Toimistotyöntekijät
42	Asiakaspalvelutyöntekijät
5	Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät
51	Palvelu- ja suojelutyöntekijät ym.
52	Mallit, myyjät ja tuote-esittelijät
6	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.
61	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.
7	Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät
71	Kaivos-, louhos- ja rakennustyöntekijät
72	Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat
73	Hienomekaniikan ja taideteollisuuden työntekijät
74	Muut valmistustyöntekijät
8	Prosessi- ja kuljetustyöntekijät
81	Prosessityöntekijät
82	Teollisuustuotteiden valmistajat ja kokoonpanijat
83	Kuljettajat, vesiliikennetyöntekijät ym.
9	Muut työntekijät
91	Muut palvelutyöntekijät
92	Maa- ja metsätalouden avustavat työntekijät
93	Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät
0	Sotilaat
01	Sotilaat

7.4 Koulutusaste

Koulutusluokitus 2008, koulutusaste

Koodi	Nimike
0	Esiaste Koulutus annetaan päiväkodissa tai peruskoulussa pääsääntöisesti 3-6-vuotiaille lapsille. 3-6-vuotiaat päiväkotilapset luetaan esiopetuksen piiriin sillä perusteella, että päiväkodit ovat laitoksia, joiden henkilöstöön kuuluu ammattikoulutuksen saanut opettajisto.
1	Alempi perusaste Alempaan perusasteeseen koulutus käsittää kansakoulun suoritukset.
2	Ylempi perusaste Ylemmän perusasteeseen koulutukseen sisältyvät peruskoulun suoritus sekä aikaisempi keskikoulun suoritus. Ylemmän perusasteeseen oppimäärän suoritus antaa jatko-opintokelpoisuuden lukio-opintoihin tai ammatilliseen koulutukseen.
3	Keskiaste Keskiasteen pohjakoulutusvaatimuksena on ylemmän perusasteeseen oppimäärän suorittaminen. Koulutus kestää pääsääntöisesti 2-3 vuotta eli yhteensä 11-12 vuotta peruskoulun alusta. Se antaa ammattipätevyyden ja mahdollistaa opintojen jatkamisen ammattikorkeakouluissa ja tietyin ehdoin yliopistoissa. Keskiasteeseen koulutuksiksi luetaan mm. ylioppilastutkinnot, 1-3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot (esim. lähihoitaja, sähköasentaja).
5	Alin korkea-aste Koulutus kestää pääsääntöisesti 2-3 vuotta keskiasteen jälkeen eli yhteensä 13-14 vuotta peruskoulun aloittamisesta lukien. Alimpaan korkea-asteeseen koulutuksiksi luetaan mm. tekniikan, agroligin, hortonomien, artemien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.
6	Alempi korkeakouluaste Koulutuksen suorittaminen vaatii 3-4 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Alempaan korkeakouluasteeseen tutkinnon suorittaminen antaa kelpoisuuden siirtyä ylempälle korkeakouluasteelle, mutta ei tieteelliseen jatkokoulutukseen. Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni.
7	Ylempi korkeakouluaste Ylemmän korkeakouluasteeseen tutkinnon suorittaminen vaatii pääsääntöisesti 5-6 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Tutkinnon suorittaminen antaa valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen tutkijakoulutusasteella tai valmistaa korkean vaatimustason ammatteihin. Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan ylempät ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen ylempät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä lääkärien erikoistumistutkinnot.
8	Tutkijakoulutusaste Koulutuksen suorittaminen edellyttää itsenäisen ja julkaisukelpoisen tutkimustyön tai väitöskirjan tekemistä. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.
9	Koulutusaste tuntematon

8. Huomautuksia liitetaulukoihin

- **Käsitteiden määritelmät** löytyvät työvoimatutkimuksen kotisivulta kohdasta ”Käsitteet ja määritelmät” sekä painetusta vuositilastosta ja sen pdf-versiosta.
- Liitetaulukoissa esitettäviin **pieniin, korkeintaan 4 000 henkeä koskeviin lukuihin on suhtauduttava varauksella**. Niiden taustalla oleva vastaajien määrä on vähäinen.
- **Taulukoissa käytetyt symbolit**
Määrä pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä ”0”
Ei mitään ilmoitettavaa tai tietoa liian epävarma esitettäväksi ”.”
- **Koulutustiedot** vuodelta 2009 ovat saatavissa vasta myöhemmin.
- **Uusi toimialaluokitus TOL 2008** otettiin työvoimatutkimuksessa käyttöön vuoden 2009 alussa. Liitetaulukoissa on takautuvia aikasarjatietoja TOL 2008 -toimialaluokituksella vuosilta 2005–2009. Takautuva toimialatieto vuosilta 2000–2004 on saatavissa suppeammalla TOL 2008 -toimialaryhmittelyllä Tilastokeskuksen StatFin-tilastotietokannasta. Takautuvat tiedot vuosilta 2000–2004 eivät ole yhtä tarkkoja kuin vuodesta 2005 eteenpäin. Lisätietoja Työvoimatutkimuksen aikasarjojen TOL 2008-luokituksesta: http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2010-06-30_luo_001.html.
- **Toimialan ja työnantajasektorin** mukaisissa tiedoissa yhteensä-luokka sisältää ne, joilla kyseinen tieto on tuntematon.
- **Ylityötä** vuonna 2009 koskevat tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin tietoihin.
- **Pyörityksistä** johtuen taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukot, aikasarjat 2000–2009 ja 2005–2009

Liitetaulukko 1. Väestö työmarkkina-aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaan kuulumattomat
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Vuosi					
Sukupuolet yhteensä	2000	3 901	2 589	2 335	253	1 312
	2001	3 909	2 605	2 367	238	1 304
	2002	3 918	2 610	2 372	237	1 308
	2003	3 926	2 600	2 365	235	1 327
	2004	3 935	2 594	2 365	229	1 342
	2005	3 948	2 621	2 401	220	1 327
	2006	3 963	2 648	2 443	204	1 315
	2007	3 981	2 675	2 492	183	1 306
	2008	4 004	2 703	2 531	172	1 301
	2009	4 025	2 678	2 457	221	1 347
Miehet	2000	1 942	1 350	1 228	122	592
	2001	1 948	1 357	1 240	117	591
	2002	1 954	1 352	1 229	123	602
	2003	1 959	1 351	1 227	124	608
	2004	1 965	1 346	1 229	118	618
	2005	1 972	1 353	1 243	111	619
	2006	1 981	1 367	1 266	101	614
	2007	1 991	1 380	1 289	90	611
	2008	2 003	1 400	1 315	85	603
	2009	2 014	1 377	1 255	122	637
Naiset	2000	1 958	1 239	1 108	131	720
	2001	1 961	1 248	1 127	121	713
	2002	1 964	1 258	1 144	114	706
	2003	1 967	1 248	1 137	111	719
	2004	1 971	1 247	1 136	111	723
	2005	1 975	1 267	1 158	109	708
	2006	1 982	1 281	1 178	104	701
	2007	1 990	1 295	1 202	93	695
	2008	2 001	1 303	1 216	87	698
	2009	2 011	1 301	1 202	99	710

Liitetaulukko 2. Työvoima iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työvoima, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2000	2 589	2 572	334	560	691	732	255	17
	2001	2 605	2 588	331	555	686	722	293	17
	2002	2 610	2 591	326	556	678	711	320	18
	2003	2 600	2 580	320	545	671	697	347	20
	2004	2 594	2 574	313	540	665	686	370	20
	2005	2 621	2 597	321	544	654	684	395	23
	2006	2 648	2 620	328	547	646	678	420	27
	2007	2 675	2 642	341	558	636	674	433	33
	2008	2 703	2 669	341	573	624	677	455	34
	2009	2 678	2 644	322	579	611	673	460	34
Miehet	2000	1 350	1 338	170	308	361	370	128	12
	2001	1 357	1 344	168	306	360	365	146	13
	2002	1 352	1 339	163	302	355	359	160	13
	2003	1 351	1 337	161	298	351	351	176	15
	2004	1 346	1 332	158	297	350	342	184	15
	2005	1 353	1 338	160	297	344	341	196	15
	2006	1 367	1 350	165	299	339	338	209	17
	2007	1 380	1 358	168	305	333	336	216	22
	2008	1 400	1 376	169	315	327	338	228	24
	2009	1 377	1 355	158	316	320	336	225	22
Naiset	2000	1 239	1 234	164	251	330	361	127	5
	2001	1 248	1 243	163	250	326	357	147	4
	2002	1 258	1 252	162	254	323	352	161	5
	2003	1 248	1 243	159	246	320	346	171	5
	2004	1 247	1 242	155	243	315	344	185	5
	2005	1 267	1 259	161	247	311	342	199	8
	2006	1 281	1 270	164	247	308	340	211	11
	2007	1 295	1 284	173	253	303	338	217	11
	2008	1 303	1 293	172	259	297	339	226	11
	2009	1 301	1 289	164	263	291	337	234	12

Liitetaulukko 3. Työvoimaosuudet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työvoimaosuus, %							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2000	66,4	74,2	50,7	85,1	90,4	87,7	46,4	3,9
	2001	66,6	74,5	50,4	85,4	90,5	87,7	50,3	3,9
	2002	66,6	74,5	49,9	86,3	90,1	87,4	52,1	4,1
	2003	66,2	74,0	49,2	85,3	89,6	87,1	53,7	4,5
	2004	65,9	73,8	48,1	84,8	89,5	87,3	54,9	4,5
	2005	66,4	74,3	49,1	85,2	89,4	88,1	56,6	5,2
	2006	66,8	74,7	50,0	85,1	89,8	88,2	58,5	6,0
	2007	67,2	75,1	51,8	85,6	90,1	88,1	58,8	7,2
	2008	67,5	75,5	51,7	86,1	90,5	89,0	59,7	7,3
	2009	66,5	74,5	49,0	85,4	90,4	88,7	59,1	7,1
Miehet	2000	69,5	76,4	50,4	91,9	92,9	87,9	47,9	6,3
	2001	69,7	76,6	50,0	91,9	93,4	87,8	51,3	6,6
	2002	69,2	76,2	49,0	91,7	92,7	87,4	53,0	6,5
	2003	69,0	75,9	48,4	91,4	92,2	86,9	55,3	7,4
	2004	68,5	75,5	47,4	91,3	92,7	86,6	55,6	7,3
	2005	68,6	75,7	47,9	91,0	92,5	87,5	56,9	7,4
	2006	69,0	76,2	49,1	91,0	92,7	87,3	58,9	8,0
	2007	69,3	76,4	50,1	91,3	92,8	87,4	59,1	10,4
	2008	69,9	77,0	50,1	92,1	93,3	88,5	60,6	10,9
	2009	68,4	75,6	46,9	90,7	93,1	88,2	58,7	10,0
Naiset	2000	63,2	72,0	50,9	78,0	87,9	87,6	45,1	2,0
	2001	63,6	72,4	50,8	78,6	87,4	87,7	49,4	1,8
	2002	64,0	72,8	50,8	80,7	87,4	87,4	51,2	2,2
	2003	63,5	72,1	49,9	79,0	86,9	87,3	52,2	2,2
	2004	63,3	72,0	48,8	78,0	86,2	88,1	54,3	2,1
	2005	64,1	72,8	50,4	79,1	86,3	88,8	56,4	3,3
	2006	64,6	73,3	51,0	78,9	86,9	89,0	58,2	4,3
	2007	65,1	73,8	53,5	79,7	87,3	88,9	58,4	4,4
	2008	65,1	73,9	53,4	79,8	87,6	89,5	58,8	4,2
	2009	64,7	73,5	51,1	79,7	87,6	89,3	59,5	4,6

Liitetaulukko 4. Työvoimaan kuulumaton väestö iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työvoimaan kuulumattomat, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2000	1 312	893	326	98	73	102	294	419
	2001	1 304	884	326	95	72	101	289	420
	2002	1 308	887	327	88	74	103	295	421
	2003	1 327	904	331	94	78	103	299	422
	2004	1 342	915	338	96	78	99	303	427
	2005	1 327	899	332	95	77	92	302	429
	2006	1 315	886	328	96	73	91	298	429
	2007	1 306	875	317	94	70	91	304	431
	2008	1 301	867	318	93	66	84	307	433
	2009	1 347	903	336	99	65	85	318	444
Miehet	2000	592	413	167	27	28	51	140	180
	2001	591	410	168	27	25	51	139	181
	2002	602	419	170	27	28	52	142	182
	2003	608	424	172	28	30	53	142	184
	2004	618	431	175	28	27	53	147	187
	2005	619	429	174	29	28	49	149	190
	2006	614	422	171	30	27	49	146	192
	2007	611	420	168	29	26	48	149	191
	2008	603	411	168	27	23	44	149	192
	2009	637	438	179	32	24	45	159	199
Naiset	2000	720	480	158	71	46	51	154	240
	2001	713	474	158	68	47	50	151	240
	2002	706	468	157	61	47	51	153	238
	2003	719	480	159	66	48	50	157	239
	2004	723	484	163	68	50	46	156	240
	2005	708	470	158	65	49	43	154	238
	2006	701	464	157	66	46	42	152	237
	2007	695	455	150	64	44	42	155	240
	2008	698	456	150	66	42	40	159	242
	2009	710	465	157	67	41	41	159	245

Liitetaulukko 5. Työlliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työlliset, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2000	2 335	2 318	263	506	640	678	232	17
	2001	2 367	2 350	266	506	639	673	266	17
	2002	2 372	2 354	257	507	634	662	294	18
	2003	2 365	2 345	250	497	627	650	321	20
	2004	2 365	2 345	248	494	620	640	343	20
	2005	2 401	2 378	256	502	612	640	368	23
	2006	2 443	2 416	267	509	612	637	392	27
	2007	2 492	2 459	285	523	605	640	406	33
	2008	2 531	2 497	285	540	596	647	430	34
	2009	2 457	2 423	253	531	576	632	431	34
Miehet	2000	1 228	1 216	134	283	338	343	116	12
	2001	1 240	1 227	135	282	338	339	133	13
	2002	1 229	1 216	129	277	331	333	146	13
	2003	1 227	1 213	126	273	328	324	162	15
	2004	1 229	1 214	123	273	328	319	171	15
	2005	1 243	1 228	127	276	322	320	182	15
	2006	1 266	1 249	133	281	323	317	195	17
	2007	1 289	1 267	141	288	319	318	201	22
	2008	1 315	1 291	140	298	315	323	215	23
	2009	1 255	1 233	120	289	301	313	210	22
Naiset	2000	1 108	1 103	129	222	302	335	115	5
	2001	1 127	1 123	131	223	301	334	134	4
	2002	1 144	1 138	128	230	303	329	148	5
	2003	1 137	1 132	124	224	299	325	158	5
	2004	1 136	1 131	125	221	292	321	172	5
	2005	1 158	1 150	129	226	289	319	186	8
	2006	1 178	1 167	133	228	288	320	197	11
	2007	1 202	1 191	144	235	285	322	205	11
	2008	1 216	1 206	145	242	281	323	215	10
	2009	1 202	1 190	133	242	275	318	221	12

Liitetaulukko 6. Työllisyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työllisyysaste, %							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2000	59,9	66,9	39,8	76,9	83,7	81,3	42,2	3,9
	2001	60,6	67,7	40,4	77,7	84,4	81,7	45,7	3,9
	2002	60,6	67,7	39,4	78,6	84,3	81,3	47,8	4,1
	2003	60,2	67,3	38,5	77,9	83,7	81,2	49,6	4,5
	2004	60,1	67,2	38,1	77,7	83,4	81,4	50,9	4,4
	2005	60,8	68,0	39,3	78,7	83,6	82,5	52,7	5,1
	2006	61,7	68,9	40,7	79,2	85,0	82,7	54,5	6,0
	2007	62,6	69,9	43,2	80,3	85,7	83,7	55,0	7,1
	2008	63,2	70,6	43,2	81,1	86,4	85,0	56,5	7,2
	2009	61,1	68,3	38,4	78,4	85,3	83,3	55,5	7,1
Miehet	2000	63,2	69,4	39,8	84,5	87,0	81,4	43,5	6,3
	2001	63,7	70,0	40,2	84,9	87,8	81,5	46,6	6,6
	2002	62,9	69,2	38,6	84,1	86,5	80,9	48,5	6,5
	2003	62,7	68,9	37,8	83,6	86,1	80,4	51,0	7,3
	2004	62,5	68,9	36,9	84,0	87,0	80,6	51,4	7,3
	2005	63,0	69,5	38,0	84,5	86,7	82,1	52,8	7,4
	2006	63,9	70,5	39,8	85,4	88,4	81,8	54,8	8,0
	2007	64,8	71,3	41,9	86,2	89,0	82,9	55,1	10,4
	2008	65,6	72,3	41,5	87,3	89,9	84,7	57,1	10,8
	2009	62,3	68,8	35,6	83,1	87,6	82,3	54,6	10,0
Naiset	2000	56,6	64,3	39,9	69,0	80,3	81,2	41,0	2,0
	2001	57,5	65,4	40,7	70,2	80,9	81,9	45,0	1,8
	2002	58,2	66,2	40,2	72,9	81,9	81,7	47,2	2,2
	2003	57,8	65,7	39,1	71,9	81,3	82,1	48,3	2,2
	2004	57,6	65,5	39,4	71,1	79,8	82,2	50,4	2,1
	2005	58,6	66,5	40,5	72,5	80,4	82,8	52,7	3,3
	2006	59,4	67,3	41,6	72,6	81,5	83,7	54,3	4,3
	2007	60,4	68,5	44,7	74,2	82,2	84,6	55,0	4,4
	2008	60,8	68,9	45,0	74,6	82,9	85,4	55,8	4,1
	2009	59,8	67,9	41,4	73,4	83,0	84,4	56,3	4,6

Liitetaulukko 7. Työlliset ja työllisyysasteet läänin (ml. Ahvenanmaa) mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-64-vuotiaat

		Lääni						
		Koko maa	Etelä-Suomi	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Oulu	Lappi	Ahvenanmaa
Työlliset, 1000 henkeä	Vuosi							
	2000	2 318	1 013	802	232	184	74	13
	2001	2 350	1 036	811	229	187	73	13
	2002	2 354	1 037	815	230	187	73	13
	2003	2 345	1 030	809	231	189	72	13
	2004	2 345	1 029	809	231	188	74	13
	2005	2 378	1 040	825	235	193	71	13
	2006	2 416	1 056	842	237	194	73	14
	2007	2 459	1 076	863	233	200	73	14
	2008	2 497	1 098	869	236	204	76	15
	2009	2 423	1 071	840	226	198	73	14
Työllisyysaste, %	2000	66,9	71,2	66,3	59,9	61,6	57,2	80,4
	2001	67,7	72,4	67,0	59,5	62,3	57,8	79,6
	2002	67,7	72,0	67,2	60,0	62,0	58,2	77,6
	2003	67,3	71,2	66,6	60,8	62,8	57,9	78,5
	2004	67,2	71,0	66,5	61,0	62,4	60,2	76,0
	2005	68,0	71,4	67,7	62,2	63,6	58,1	77,0
	2006	68,9	72,1	68,9	63,2	63,9	59,9	77,2
	2007	69,9	73,0	70,4	62,3	65,8	59,9	79,5
	2008	70,6	73,7	70,6	63,6	66,7	62,3	82,5
	2009	68,3	71,5	68,2	61,3	64,5	60,5	77,9

Liitetaulukko 8. Työlliset sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat

		Vuosi									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sukupuoli											
Sukupuolet yhteensä	Työlliset yhteensä	2 335	2 367	2 372	2 365	2 365	2 401	2 443	2 492	2 531	2 457
	Palkansaajat yhteensä	2 016	2 060	2 068	2 061	2 064	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123
	- ylemmät toimihenkilöt	487	509	522	529	541	550	565	594	607	603
	- alemmat toimihenkilöt	776	780	784	780	787	809	817	819	830	816
	- työntekijät	748	766	756	747	731	734	745	761	764	697
	Yrittäjät yhteensä	319	307	304	304	301	303	314	313	324	334
Miehet	Työlliset yhteensä	1 228	1 240	1 229	1 227	1 229	1 243	1 266	1 289	1 315	1 255
	Palkansaajat yhteensä	1 011	1 033	1 025	1 024	1 025	1 038	1 051	1 075	1 095	1 029
	- ylemmät toimihenkilöt	270	280	290	296	301	300	305	325	329	324
	- alemmat toimihenkilöt	222	222	218	216	216	222	220	212	219	212
	- työntekijät	516	527	513	509	505	513	524	535	543	490
	Yrittäjät yhteensä	217	207	204	204	204	205	215	214	220	226
Naiset	Työlliset yhteensä	1 108	1 127	1 144	1 137	1 136	1 158	1 178	1 202	1 216	1 202
	Palkansaajat yhteensä	1 006	1 027	1 043	1 037	1 039	1 060	1 078	1 103	1 112	1 094
	- ylemmät toimihenkilöt	217	229	232	233	240	251	259	269	279	279
	- alemmat toimihenkilöt	555	558	566	565	571	587	597	606	610	604
	- työntekijät	232	239	243	238	226	221	221	226	221	207
	Yrittäjät yhteensä	102	100	100	100	97	98	99	99	104	109

Liitetaulukko 9. Työlliset koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2000 - 2008, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä								
		Vuosi								
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sukupuoli	Koulutusaste									
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	2 335	2 367	2 372	2 365	2 365	2 401	2 443	2 492	2 531
	Keskiasteen koulutus (3)	990	1 018	1 038	1 035	1 049	1 095	1 120	1 138	1 155
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	788	800	807	822	838	855	880	918	942
	- alin korkea-aste (5)	412	417	403	396	394	389	378	367	364
	- alempi korkeakouluaste (6)	163	167	174	191	205	219	243	269	282
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	213	217	230	234	239	247	259	281	297
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	557	548	527	508	477	451	444	436	434
Miehet	Yhteensä	1 228	1 240	1 229	1 227	1 229	1 243	1 266	1 289	1 315
	Keskiasteen koulutus (3)	543	554	560	566	576	598	615	627	639
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	369	372	371	375	380	383	390	406	419
	- alin korkea-aste (5)	173	177	162	153	151	152	144	140	142
	- alempi korkeakouluaste (6)	86	86	93	104	108	106	118	128	133
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	110	109	116	119	121	125	128	138	144
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	315	314	297	286	273	263	261	256	257
Naiset	Yhteensä	1 108	1 127	1 144	1 137	1 136	1 158	1 178	1 202	1 216
	Keskiasteen koulutus (3)	447	464	478	469	474	497	505	511	516
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	419	429	435	446	458	473	490	511	524
	- alin korkea-aste (5)	239	239	241	244	243	237	234	228	222
	- alempi korkeakouluaste (6)	77	81	81	88	97	113	125	140	149
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	103	108	114	115	118	122	131	143	153
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	242	234	230	222	204	188	183	180	176

Liitetaulukko 10. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Sukupuoli	Toimiala	TOL 2008					
Sukupuolet yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	2 401	2 443	2 492	2 531	2 457
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	121	118	118	119	119
	C Teollisuus	10-33	415	419	423	417	379
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	25	24	24	25	27
	F Rakentaminen	41-43	159	164	174	186	175
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	295	298	305	311	296
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	144	154	151	153	153
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	78	78	84	88	85
	J Informaatio ja viestintä	58-63	92	98	95	95	94
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	68	67	70	71	70
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	126	132	140	151	146
	N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	77-82	98	102	109	102	98
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	126	123	119	117	116
	P Koulutus	85	166	171	168	165	164
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	355	364	370	382	388
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	49	50	51	52	53
	S-U Muu palvelustoiminta yms.	94-99	78	77	84	84	85
Miehet	Toimialat yhteensä	00-99	1 243	1 266	1 289	1 315	1 255
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	86	85	86	86	84
	C Teollisuus	10-33	300	306	311	311	280
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	20	20	19	19	21
	F Rakentaminen	41-43	148	152	162	172	160
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	149	150	152	160	149
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	111	117	114	115	119
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	22	22	23	23	23
	J Informaatio ja viestintä	58-63	58	62	61	60	58
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	27	27	29	29	29
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	69	74	78	86	81
	N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	77-82	43	46	49	47	44
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	56	56	54	51	51
	P Koulutus	85	58	57	56	55	54
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	43	44	42	41	43
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	25	23	24	25	25
	S-U Muu palvelustoiminta yms.	94-99	26	24	26	28	27

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Naiset	Toimialat yhteensä	00-99	1 158	1 178	1 202	1 216	1 202
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	34	33	32	33	35
	C Teollisuus	10-33	115	113	111	107	99
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	5	5	5	6	6
	F Rakentaminen	41-43	12	11	12	13	14
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	146	148	153	150	147
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	33	37	38	38	35
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	56	56	61	65	62
	J Informaatio ja viestintä	58-63	34	37	34	34	35
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	42	40	41	43	41
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	57	58	62	66	65
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	55	57	60	55	54
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	69	67	65	66	65
	P Koulutus	85	108	114	112	110	110
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	311	320	328	341	345
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	25	27	27	27	28
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	52	53	58	57	57

Liitetaulukko 11. Palkansaajat ja yrittäjät toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
			1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Palkansaajat yhteensä	Toimiala	TOL 2008					
	Toimialat yhteensä	00-99	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	40	37	37	40	38
	C Teollisuus	10-33	393	395	400	392	355
	D-E Sähkö-, kaasua-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	25	24	23	25	26
	F Rakentaminen	41-43	124	124	137	145	132
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	254	254	264	271	257
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	124	134	131	132	129
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	67	68	73	78	74
	J Informaatio ja viestintä	58-63	85	91	89	89	86
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	64	61	64	66	64
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	103	106	110	119	116
	N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	77-82	89	93	101	91	84
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	126	123	119	117	116
	P Koulutus	85	163	168	165	161	161
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	339	349	355	364	369
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	39	39	41	40	41
	S-U Muu palvelustoiminta yms.	94-99	60	60	64	65	65

			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
			1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet yhteensä	Toimiala	TOL 2008					
	Toimialat yhteensä	00-99	303	314	313	324	334
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	81	81	81	79	80
	C Teollisuus	10-33	22	24	22	25	24
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	.	.	.	.	.
	F Rakentaminen	41-43	36	40	38	41	43
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	41	44	41	39	39
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	20	20	20	20	24
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	11	10	11	10	11
	J Informaatio ja viestintä	58-63	7	8	7	6	7
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	5	6	6	5	6
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	23	26	30	32	30
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	9	9	9	11	14
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	.	.	.	.	.
	P Koulutus	85	3	4	3	4	4
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	16	15	15	18	20
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	10	11	10	12	12
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	18	17	20	19	20	

Liitetaulukko 12. Työlliset työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Työnantajasektori	Toimiala	TOL 2008					
Työnantajasektorit yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	2 401	2 443	2 492	2 531	2 457
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	121	118	118	119	119
	C Teollisuus	10-33	415	419	423	417	379
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	25	24	24	25	27
	F Rakentaminen	41-43	159	164	174	186	175
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	295	298	305	311	296
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	144	154	151	153	153
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	78	78	84	88	85
	J Informaatio ja viestintä	58-63	92	98	95	95	94
	K-L Rahoitus- ja vakuustoitinta; kiinteistöala	64-68	68	67	70	71	70
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	126	132	140	151	146
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	102	109	102	98
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	126	123	119	117	116
	P Koulutus	85	166	171	168	165	164
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	355	364	370	382	388
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	49	50	51	52	53
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	78	77	84	84	85
	Yksityinen	Toimialat yhteensä	00-99	1 744	1 786	1 830	1 856
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta		01-09	111	110	111	110	109
C Teollisuus		10-33	415	418	422	416	378
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto		35-39	17	18	17	17	19
F Rakentaminen		41-43	151	155	165	178	168
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus		45-47	294	297	304	310	294
H Kuljetus ja varastointi		49-53	137	146	144	145	145
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta		55-56	73	72	77	80	77
J Informaatio ja viestintä		58-63	91	98	94	93	92
K-L Rahoitus- ja vakuustoitinta; kiinteistöala		64-68	65	64	67	68	67
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		69-75	88	96	102	112	107
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		77-82	81	83	89	81	80
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus		84	5	5	4	4	4
P Koulutus		85	24	25	25	26	28
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut		86-88	83	89	91	96	101
R Taiteet, viihde ja virkistys		90-93	31	31	32	33	36
S-U Muu palvelutoiminta yms.		94-99	76	75	82	83	83

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Julkinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	653	655	657	666	657
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	10	9	7	9	9
	C Teollisuus	10-33	.	.	.	.	.
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	9	7	6	9	8
	F Rakentaminen	41-43	8	8	10	8	6
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	.	.	.	.	.
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	7	8	7	8	8
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	5	6	7	9	8
	J Informaatio ja viestintä	58-63	.	.	.	.	.
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	3	3	3	3	3
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	37	36	38	40	39
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	17	19	21	21	18
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	121	118	115	113	112
	P Koulutus	85	142	146	143	139	136
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	271	274	278	284	285
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	19	19	19	19	18
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	.	.	.	.	.	

Liitetaulukko 13. Palkansaajat työntantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009 , 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä									
		Vuosi									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sukupuoli	Työntantajasektori										
Sukupuolet yhteensä	Työntantajasektorit yhteensä	2 016	2 060	2 068	2 061	2 064	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123
	Yksityinen sektori	1 374	1 411	1 419	1 405	1 404	1 441	1 472	1 517	1 532	1 459
	Julkinen sektori	637	644	644	651	656	653	655	657	666	657
	- valtio	151	147	146	144	149	147	149	152	157	155
	- kunta	486	497	498	507	507	506	507	505	509	502
Miehet	Työntantajasektorit yhteensä	1 011	1 033	1 025	1 024	1 025	1 038	1 051	1 075	1 095	1 029
	Yksityinen sektori	815	840	832	826	829	844	860	886	905	844
	Julkinen sektori	193	191	191	196	195	194	190	188	187	182
	- valtio	79	75	74	75	76	77	76	75	79	76
	- kunta	115	116	117	121	119	116	115	112	107	106
Naiset	Työntantajasektorit yhteensä	1 006	1 027	1 043	1 037	1 039	1 060	1 078	1 103	1 112	1 094
	Yksityinen sektori	558	571	587	579	575	598	611	631	628	615
	Julkinen sektori	444	453	453	455	461	460	465	470	479	475
	- valtio	72	72	72	69	73	70	73	77	77	79
	- kunta	371	381	381	386	389	390	392	393	402	396

Liitetaulukko 14. Osa-aikatyölliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Osa-aikatyölliset, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2000	286	277	94	48	41	47	46	10
	2001	288	278	93	46	42	45	51	10
	2002	302	291	93	51	43	46	58	11
	2003	307	295	91	49	42	43	70	12
	2004	320	309	95	50	45	45	72	11
	2005	330	315	101	51	47	45	71	15
	2006	343	326	105	54	49	44	74	18
	2007	351	329	106	55	46	48	74	22
	2008	338	316	105	56	42	39	74	22
	2009	343	322	102	58	43	43	77	21
Miehet	2000	98	91	34	15	9	13	20	7
	2001	99	91	34	14	9	13	21	8
	2002	102	95	34	16	9	13	23	8
	2003	106	97	33	14	10	11	29	9
	2004	111	102	35	15	9	13	31	9
	2005	115	105	36	16	10	13	30	9
	2006	117	107	37	18	10	12	30	10
	2007	119	105	35	17	9	13	31	14
	2008	116	102	35	16	8	12	30	15
	2009	115	103	35	18	10	12	28	13
Naiset	2000	188	186	60	33	32	34	26	2
	2001	189	187	60	32	33	32	30	3
	2002	200	196	58	35	34	33	35	4
	2003	201	197	57	35	32	32	41	4
	2004	209	206	61	35	36	32	42	3
	2005	215	210	65	35	37	32	41	5
	2006	226	219	68	36	39	32	44	7
	2007	232	224	71	38	37	35	43	8
	2008	221	214	70	39	34	27	44	7
	2009	228	220	67	40	33	31	49	8

Liitetaulukko 15. Osa-aikatyölliset toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009 , 15-74-vuotiaat

		Osa-aikatyölliset, 1000 henkeä				
		Vuosi				
		2005	2006	2007	2008	2009
Toimiala	TOL 2008					
Toimialat yhteensä	00-99	330	343	351	338	343
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	23	22	23	23	23
C Teollisuus	10-33	18	19	21	19	18
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1	1	1	1	2
F Rakentaminen	41-43	8	9	10	8	9
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	66	66	67	64	63
H Kuljetus ja varastointi	49-53	17	19	21	19	18
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	23	23	23	25	24
J Informaatio ja viestintä	58-63	10	11	10	10	9
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	9	9	8	7	8
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	17	19	20	18	21
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	23	24	25	19	19
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	7	7	8	7	7
P Koulutus	85	24	27	25	25	27
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	49	52	52	53	56
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	15	16	16	15	16
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	19	19	21	21	21

Liitetaulukko 16. Palkansaajat työsuhteen tyyppin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä									
		Vuosi									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sukupuoli											
Sukupuolet yhteensä	Palkansaajat yhteensä	2 016	2 060	2 068	2 061	2 064	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123
	- jatkuva kokoaikatyö	1 519	1 554	1 557	1 544	1 542	1 561	1 580	1 625	1 678	1 610
	- jatkuva osa-aikatyö	166	165	176	179	188	189	199	205	196	201
	- määräaikainen kokoaikatyö	256	259	251	257	250	262	260	261	248	229
	- määräaikainen osa-aikatyö	76	81	82	80	84	85	89	87	84	81
	Määräaikainen työ yhteensä	332	340	334	337	334	347	349	348	332	310
	Osa-aikatyö yhteensä	242	246	259	259	272	275	288	292	279	283
Miehet	Palkansaajat yhteensä	1 011	1 033	1 025	1 024	1 025	1 038	1 051	1 075	1 095	1 029
	- jatkuva kokoaikatyö	830	849	843	841	840	848	860	882	913	865
	- jatkuva osa-aikatyö	48	49	52	53	54	55	58	60	58	55
	- määräaikainen kokoaikatyö	108	110	102	104	103	107	105	107	97	83
	- määräaikainen osa-aikatyö	24	24	27	25	28	27	28	26	26	26
	Määräaikainen työ yhteensä	132	134	129	130	130	134	133	133	123	109
	Osa-aikatyö yhteensä	72	73	79	78	82	83	86	87	84	81
Naiset	Palkansaajat yhteensä	1 006	1 027	1 043	1 037	1 039	1 060	1 078	1 103	1 112	1 094
	- jatkuva kokoaikatyö	688	705	714	703	701	713	721	744	765	746
	- jatkuva osa-aikatyö	117	116	125	126	134	134	141	145	137	147
	- määräaikainen kokoaikatyö	148	149	149	153	147	155	155	154	151	146
	- määräaikainen osa-aikatyö	52	57	55	55	56	58	61	60	58	55
	Määräaikainen työ yhteensä	200	205	204	207	203	212	216	214	209	201
	Osa-aikatyö yhteensä	169	173	180	181	190	192	202	205	195	202

Liitetaulukko 17. Palkansaajat työsuhteen tyyppin ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat, %

		Palkansaajat, %									
		Vuosi									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sukupuoli											
Sukupuolet yhteensä	Palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	75,3	75,5	75,3	74,9	74,7	74,4	74,2	74,6	76,1	75,9
	- jatkuva osa-aikatyö	8,2	8,0	8,5	8,7	9,1	9,0	9,4	9,4	8,9	9,5
	- määräaikainen kokoaikatyö	12,7	12,6	12,2	12,5	12,1	12,5	12,2	12,0	11,3	10,8
	- määräaikainen osa-aikatyö	3,8	3,9	4,0	3,9	4,0	4,1	4,2	4,0	3,8	3,8
	Määräaikainen työ yhteensä	16,4	16,5	16,1	16,4	16,2	16,5	16,4	16,0	15,1	14,6
	Osa-aikatyö yhteensä	12,0	11,9	12,5	12,6	13,2	13,1	13,5	13,4	12,7	13,3
Miehet	Palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	82,2	82,2	82,3	82,1	82,0	81,7	81,8	82,0	83,4	84,0
	- jatkuva osa-aikatyö	4,8	4,7	5,1	5,2	5,3	5,3	5,5	5,6	5,3	5,3
	- määräaikainen kokoaikatyö	10,7	10,7	10,0	10,2	10,0	10,3	10,0	10,0	8,9	8,0
	- määräaikainen osa-aikatyö	2,4	2,3	2,6	2,5	2,7	2,6	2,7	2,5	2,4	2,6
	Määräaikainen työ yhteensä	13,0	13,0	12,6	12,7	12,7	12,9	12,7	12,4	11,3	10,6
	Osa-aikatyö yhteensä	7,2	7,1	7,7	7,6	8,0	8,0	8,2	8,0	7,7	7,9
Naiset	Palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	68,4	68,7	68,4	67,8	67,5	67,3	66,8	67,4	68,8	68,2
	- jatkuva osa-aikatyö	11,7	11,3	11,9	12,2	12,9	12,6	13,1	13,1	12,4	13,4
	- määräaikainen kokoaikatyö	14,7	14,5	14,3	14,7	14,2	14,6	14,4	13,9	13,6	13,4
	- määräaikainen osa-aikatyö	5,2	5,5	5,3	5,3	5,4	5,4	5,6	5,5	5,2	5,0
	Määräaikainen työ yhteensä	19,9	20,0	19,6	20,0	19,6	20,0	20,0	19,4	18,8	18,4
	Osa-aikatyö yhteensä	16,9	16,8	17,2	17,5	18,3	18,1	18,7	18,6	17,6	18,4

Liitetaulukko 18. Työllisten tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

		Tehdyt työtunnit, 1000 tuntia				
		Vuosi				
		2005	2006	2007	2008	2009
Toimiala	TOL 2008					
Toimialat yhteensä	00-99	4 000 269	4 055 137	4 112 371	4 210 618	3 958 480
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	268 470	260 660	257 453	250 755	244 881
C Teollisuus	10-33	708 993	719 386	724 571	723 223	609 548
D-E Sähkö-, kaasun-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	42 410	42 635	39 937	43 841	44 545
F Rakentaminen	41-43	292 100	301 834	319 849	342 135	308 647
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	491 132	492 320	498 475	518 473	481 074
H Kuljetus ja varastointi	49-53	255 207	270 102	268 071	270 744	262 074
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	126 256	125 015	133 299	141 871	132 593
J Informaatio ja viestintä	58-63	152 737	160 232	156 718	153 729	151 408
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	113 097	112 366	114 883	119 679	114 033
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	206 882	217 830	231 898	256 464	234 407
N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	77-82	153 029	159 617	168 434	160 985	154 666
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	197 589	194 882	190 472	188 752	186 211
P Koulutus	85	232 929	237 084	231 800	231 615	225 378
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	555 612	562 191	570 313	582 608	588 168
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	73 204	75 117	72 720	74 772	76 571
S-U Muu palvelustoiminta yms.	94-99	122 158	118 271	123 924	133 025	128 914

Liitetaulukko 19. Palkansaajien tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

		Tehdyt työtunnit, 1000 tuntia				
		Vuosi				
		2005	2006	2007	2008	2009
Toimiala	TOL 2008					
Toimialat yhteensä	00-99	3 367 028	3 407 872	3 471 217	3 553 580	3 301 965
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	78 243	72 102	69 757	75 595	73 390
C Teollisuus	10-33	661 758	671 254	678 340	671 410	562 963
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	41 159	41 341	38 446	43 056	43 174
F Rakentaminen	41-43	218 340	218 734	240 399	255 355	225 830
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	399 862	401 078	414 880	435 057	399 392
H Kuljetus ja varastointi	49-53	208 028	224 260	220 651	220 396	208 586
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	96 874	98 818	104 916	116 231	104 149
J Informaatio ja viestintä	58-63	140 860	146 773	144 638	143 676	138 945
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	104 798	101 140	103 663	110 004	104 492
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	167 972	172 506	181 472	202 125	184 888
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	136 169	142 517	152 612	141 162	128 154
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	196 872	194 406	190 259	188 126	185 691
P Koulutus	85	227 979	232 595	226 838	225 294	219 727
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	529 768	537 862	545 376	551 975	554 870
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	57 297	58 122	59 648	57 859	59 202
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	93 017	89 446	90 900	99 770	94 869

Liitetaulukko 20. Tehdyt työtunnit vuodessa työllistä kohti työntantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/työllinen				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Työntantajasektori	Toimiala	TOL 2008					
Työntantajasektorit yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	1 666	1 660	1 650	1 664	1 611
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	2 223	2 201	2 189	2 109	2 065
	C Teollisuus	10-33	1 707	1 718	1 715	1 733	1 607
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 666	1 743	1 692	1 723	1 660
	F Rakentaminen	41-43	1 833	1 845	1 835	1 842	1 766
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	1 664	1 653	1 634	1 670	1 625
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 773	1 753	1 774	1 773	1 710
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 625	1 604	1 590	1 604	1 559
	J Informaatio ja viestintä	58-63	1 666	1 632	1 641	1 621	1 619
	K-L Rahoitus- ja vakuustoitinta; kiinteistöala	64-68	1 661	1 674	1 640	1 674	1 627
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 647	1 650	1 655	1 693	1 606
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 557	1 558	1 539	1 579	1 576
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 572	1 584	1 598	1 614	1 604
	P Koulutus	85	1 400	1 384	1 378	1 403	1 371
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 567	1 546	1 541	1 525	1 514
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 480	1 508	1 423	1 444	1 441
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	1 569	1 535	1 482	1 575	1 524
	Yksityinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 712	1 709	1 695	1 711
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta		01-09	2 250	2 236	2 214	2 136	2 091
C Teollisuus		10-33	1 707	1 717	1 714	1 732	1 606
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto		35-39	1 671	1 772	1 719	1 746	1 661
F Rakentaminen		41-43	1 834	1 854	1 848	1 846	1 768
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus		45-47	1 661	1 651	1 632	1 668	1 623
H Kuljetus ja varastointi		49-53	1 780	1 767	1 780	1 776	1 713
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta		55-56	1 641	1 621	1 595	1 599	1 573
J Informaatio ja viestintä		58-63	1 660	1 626	1 634	1 615	1 615
K-L Rahoitus- ja vakuustoitinta; kiinteistöala		64-68	1 652	1 674	1 641	1 675	1 626
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		69-75	1 659	1 673	1 672	1 701	1 614
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		77-82	1 554	1 553	1 550	1 586	1 589
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus		84	1 757	1 837	1 784	1 766	1 916
P Koulutus		85	1 456	1 417	1 460	1 446	1 421
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut		86-88	1 555	1 533	1 508	1 530	1 510
R Taiteet, viihde ja virkistys		90-93	1 447	1 497	1 337	1 428	1 389
S-U Muu palvelutoiminta yms.		94-99	1 563	1 535	1 469	1 572	1 515

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/työllinen				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Julkinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 545	1 524	1 528	1 536	1 515
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	1 907	1 762	1 770	1 779	1 765
	C Teollisuus	10-33	1 730	2 991	5 046	2 090	1 949
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 658	1 664	1 619	1 677	1 658
	F Rakentaminen	41-43	1 796	1 680	1 617	1 749	1 703
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	3 096	2 209	2 758	2 189	2 112
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 640	1 493	1 659	1 708	1 655
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 405	1 388	1 535	1 658	1 429
	J Informaatio ja viestintä	58-63	2 811	2 665	2 290	1 955	1 814
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 827	1 669	1 623	1 658	1 651
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 619	1 588	1 607	1 670	1 587
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 572	1 573	1 495	1 552	1 522
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 565	1 573	1 591	1 608	1 593
	P Koulutus	85	1 390	1 378	1 363	1 394	1 360
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 571	1 550	1 551	1 524	1 517
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 533	1 527	1 566	1 469	1 548
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	1 817	1 514	2 231	1 890	2 200	

Liitetaulukko 21. Tehdyt työtunnit vuodessa palkansaajaa kohti työntantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2005 - 2009, 15-74-vuotiaat

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/palkansaaja				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Työntantajasektori	Toimiala	TOL 2008					
Työntantajasektorit yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	1 605	1 600	1 594	1 610	1 555
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	1 978	1 931	1 892	1 913	1 911
	C Teollisuus	10-33	1 684	1 699	1 695	1 713	1 584
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 656	1 719	1 674	1 724	1 653
	F Rakentaminen	41-43	1 763	1 764	1 760	1 761	1 708
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	1 576	1 577	1 572	1 603	1 553
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 684	1 671	1 682	1 666	1 619
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 455	1 458	1 441	1 486	1 406
	J Informaatio ja viestintä	58-63	1 660	1 619	1 633	1 613	1 610
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 649	1 654	1 609	1 663	1 621
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 635	1 627	1 646	1 692	1 595
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 523	1 532	1 517	1 551	1 522
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 568	1 582	1 597	1 613	1 603
	P Koulutus	85	1 396	1 388	1 372	1 397	1 366
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 563	1 541	1 537	1 518	1 506
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 459	1 485	1 446	1 442	1 427
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	1 552	1 494	1 423	1 529	1 470
	Yksityinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 632	1 634	1 622	1 643
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta		01-09	2 001	1 982	1 920	1 956	1 960
C Teollisuus		10-33	1 684	1 697	1 694	1 712	1 583
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto		35-39	1 655	1 740	1 694	1 747	1 651
F Rakentaminen		41-43	1 761	1 770	1 771	1 763	1 709
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus		45-47	1 573	1 575	1 570	1 601	1 550
H Kuljetus ja varastointi		49-53	1 687	1 682	1 684	1 663	1 616
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta		55-56	1 458	1 464	1 431	1 465	1 404
J Informaatio ja viestintä		58-63	1 653	1 613	1 625	1 607	1 605
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala		64-68	1 639	1 653	1 609	1 663	1 619
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		69-75	1 645	1 647	1 666	1 703	1 598
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		77-82	1 511	1 521	1 524	1 551	1 522
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus		84	1 673	1 802	1 759	1 734	1 899
P Koulutus		85	1 433	1 454	1 427	1 409	1 394
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut		86-88	1 531	1 506	1 484	1 496	1 471
R Taiteet, viihde ja virkistys		90-93	1 390	1 445	1 341	1 415	1 339
S-U Muu palvelutoiminta yms.		94-99	1 544	1 493	1 405	1 523	1 458

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/palkansaaja				
			Vuosi				
			2005	2006	2007	2008	2009
Julkinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 545	1 524	1 529	1 536	1 515
	A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	1 907	1 762	1 770	1 765	1 765
	C Teollisuus	10-33	.	.	.	.	.
	D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 658	1 664	1 619	1 677	1 658
	F Rakentaminen	41-43	1 796	1 680	1 617	1 749	1 703
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	.	.	.	.	.
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 640	1 493	1 659	1 708	1 655
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 405	1 388	1 535	1 658	1 429
	J Informaatio ja viestintä	58-63	.	.	.	.	.
	K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 827	1 669	1 623	1 658	1 651
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 619	1 588	1 607	1 670	1 587
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 572	1 573	1 495	1 552	1 522
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 565	1 573	1 591	1 608	1 593
	P Koulutus	85	1 390	1 378	1 363	1 394	1 360
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 571	1 550	1 551	1 524	1 517
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 533	1 527	1 566	1 469	1 548
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	.	.	.	.	.	

Liitetaulukko 22. Työttömät iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työttömät, 1000 henkeä						
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Sukupuoli	Vuosi							
Sukupuolet yhteensä	2000	253	253	71	54	51	53	23
	2001	238	238	65	50	46	49	27
	2002	237	237	68	49	44	49	26
	2003	235	235	70	48	44	47	27
	2004	229	229	65	45	45	47	27
	2005	220	220	64	41	43	44	27
	2006	204	204	61	38	35	42	28
	2007	183	183	56	34	32	34	27
	2008	172	172	56	33	28	30	25
	2009	221	221	69	47	35	41	29
Miehet	2000	122	122	36	25	23	27	12
	2001	117	117	33	23	22	26	14
	2002	123	123	35	25	24	26	14
	2003	124	124	35	26	23	26	14
	2004	118	118	35	24	22	24	14
	2005	111	111	33	21	21	21	14
	2006	101	101	31	18	16	21	14
	2007	90	90	28	17	14	17	15
	2008	85	85	29	16	12	14	13
	2009	122	122	38	27	19	23	16
Naiset	2000	131	131	35	29	28	26	12
	2001	121	121	33	27	25	24	13
	2002	114	114	34	24	20	23	13
	2003	111	111	34	22	21	21	13
	2004	111	111	30	22	23	23	13
	2005	109	109	31	20	21	23	13
	2006	104	103	30	20	19	20	14
	2007	93	93	29	18	18	16	13
	2008	87	87	27	17	16	16	11
	2009	99	98	31	21	16	18	13

Liitetaulukko 23. Työttömyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2009

		Työttömyysaste, %						
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Sukupuoli	Vuosi							
Sukupuolet yhteensä	2000	9,8	9,8	21,4	9,7	7,4	7,3	9,1
	2001	9,1	9,2	19,8	9,0	6,7	6,8	9,1
	2002	9,1	9,2	21,0	8,9	6,5	6,9	8,2
	2003	9,0	9,1	21,8	8,7	6,5	6,7	7,6
	2004	8,8	8,9	20,7	8,4	6,8	6,8	7,3
	2005	8,4	8,5	20,1	7,6	6,5	6,4	6,9
	2006	7,7	7,8	18,7	6,9	5,4	6,1	6,8
	2007	6,9	6,9	16,5	6,2	5,0	5,0	6,3
	2008	6,4	6,4	16,5	5,8	4,5	4,4	5,4
	2009	8,2	8,4	21,5	8,2	5,7	6,1	6,2
Miehet	2000	9,1	9,1	21,1	8,1	6,3	7,3	9,2
	2001	8,6	8,7	19,6	7,6	6,0	7,1	9,3
	2002	9,1	9,2	21,2	8,2	6,7	7,4	8,5
	2003	9,2	9,3	21,9	8,6	6,6	7,5	7,7
	2004	8,7	8,8	22,0	8,0	6,2	6,9	7,4
	2005	8,2	8,3	20,6	7,1	6,2	6,1	7,2
	2006	7,4	7,5	19,0	6,1	4,6	6,3	6,9
	2007	6,5	6,6	16,4	5,5	4,1	5,2	6,8
	2008	6,1	6,2	17,1	5,2	3,6	4,2	5,8
	2009	8,9	9,0	24,1	8,4	6,0	6,8	7,0
Naiset	2000	10,6	10,6	21,6	11,6	8,6	7,3	9,1
	2001	9,7	9,7	20,0	10,7	7,5	6,6	8,9
	2002	9,1	9,1	20,9	9,6	6,3	6,5	7,8
	2003	8,9	8,9	21,6	9,0	6,5	6,0	7,6
	2004	8,9	9,0	19,4	8,9	7,4	6,7	7,1
	2005	8,6	8,7	19,5	8,3	6,8	6,7	6,6
	2006	8,1	8,1	18,4	7,9	6,2	6,0	6,7
	2007	7,2	7,3	16,6	6,9	5,9	4,8	5,9
	2008	6,7	6,7	15,8	6,5	5,4	4,6	5,0
	2009	7,6	7,6	19,0	7,9	5,3	5,4	5,5

Liitetaulukko 24. Työttömät ja työttömyysasteet lääneittäin (ml. Ahvenanmaa) vuosina 2000 - 2009, 15-74-vuotiaat

		Lääni						
		Koko maa	Etelä-Suomi	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Oulu	Lappi	Ahvenanmaa
Työttömät, 1000 henkeä	Vuosi							
	2000	253	84	89	36	28	16	0
	2001	238	75	84	36	28	14	0
	2002	237	78	81	34	30	14	0
	2003	235	81	82	31	27	13	0
	2004	229	80	81	31	25	11	0
	2005	220	78	75	29	25	12	1
	2006	204	72	69	28	24	11	0
	2007	183	65	61	27	21	9	0
	2008	172	62	59	23	20	8	0
	2009	221	80	80	29	22	10	1
Työttömyysaste, %	2000	9,8	7,6	9,9	13,3	13,1	17,6	0,8
	2001	9,1	6,7	9,3	13,5	13,1	16,3	1,6
	2002	9,1	6,9	9,0	12,8	13,6	16,2	2,9
	2003	9,0	7,3	9,1	11,6	12,4	15,6	2,6
	2004	8,8	7,2	9,0	11,8	11,7	12,9	3,3
	2005	8,4	6,9	8,3	10,9	11,4	14,0	3,6
	2006	7,7	6,3	7,5	10,4	11,1	12,4	3,4
	2007	6,9	5,6	6,5	10,3	9,5	10,9	2,9
	2008	6,4	5,3	6,3	8,7	8,8	9,9	2,2
	2009	8,2	6,9	8,5	11,1	9,9	11,6	5,4

Liitetaulukko 25. Työttömyysasteet koulutusasteen ja sukupuolen mukaan vuosina 2000 - 2008, 15-74-vuotiaat

Korjattu 10.3.2011, riveillä ”ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)” aikaisemmat luvut olivat virheellisiä ohjelmointivirheen vuoksi. Korjatut luvut on merkitty punaisella.

		Työttömyysaste, %								
		Vuosi								
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sukupuoli	Koulutusaste									
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	9,8	9,1	9,1	9,0	8,8	8,4	7,7	6,9	6,4
	Keskiasteen koulutus (3)	10,4	9,7	9,9	9,8	9,3	8,8	8,1	7,1	6,5
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	5,0	4,7	4,2	4,3	4,8	4,6	3,9	3,7	3,5
	- alin korkea-aste (5)	6,0	5,5	4,9	4,8	5,2	4,8	4,0	3,9	3,3
	- alempi korkeakouluaste (6)	4,8	4,7	4,9	4,9	5,2	5,2	4,6	4,1	3,9
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	3,2	3,0	2,3	3,0	3,7	3,6	3,1	3,2	3,2
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	14,8	13,9	14,4	14,3	14,3	13,9	13,6	12,3	11,9
Miehet	Yhteensä	9,1	8,6	9,1	9,2	8,7	8,2	7,4	6,5	6,1
	Keskiasteen koulutus (3)	9,6	9,1	9,9	9,8	9,0	8,4	7,5	6,4	5,9
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	4,1	4,0	3,8	4,2	4,4	4,2	3,4	3,4	3,0
	- alin korkea-aste (5)	5,2	4,9	5,0	5,3	5,3	4,4	3,7	3,6	2,9
	- alempi korkeakouluaste (6)	3,8	3,9	4,0	4,3	4,7	5,2	4,2	4,1	3,2
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	2,6	2,6	1,8	2,6	3,1	3,0	2,4	2,7	3,0
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	13,5	12,8	13,7	13,9	13,6	12,9	12,5	11,4	11,0
Naiset	Yhteensä	10,6	9,7	9,1	8,9	8,9	8,6	8,1	7,2	6,7
	Keskiasteen koulutus (3)	11,4	10,5	9,8	9,8	9,6	9,2	8,9	7,9	7,1
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	5,8	5,2	4,5	4,5	5,1	4,9	4,3	4,0	3,8
	- alin korkea-aste (5)	6,5	5,9	4,9	4,6	5,1	5,1	4,2	4,0	3,6
	- alempi korkeakouluaste (6)	6,0	5,6	6,0	5,6	5,9	5,3	4,9	4,2	4,6
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	3,9	3,4	2,7	3,4	4,2	4,2	3,7	3,7	3,4
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	16,5	15,4	15,3	14,9	15,2	15,4	15,1	13,4	13,3

Liitetaulukot, vuositaulukot 2009

Liitetaulukko 26. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaan kuulumattomat
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Ikäluokka					
Sukupuolet yhteensä	15-74	4 025	2 678	2 457	221	1 347
	15-64	3 547	2 644	2 423	221	903
	15-24	658	322	253	69	336
	25-34	678	579	531	47	99
	35-44	675	611	576	35	65
	45-54	758	673	632	41	85
	55-64	777	460	431	29	318
	65-74	478	34	34	0	444
Miehet	15-74	2 014	1 377	1 255	122	637
	15-64	1 793	1 355	1 233	122	438
	15-24	337	158	120	38	179
	25-34	348	316	289	27	32
	35-44	343	320	301	19	24
	45-54	381	336	313	23	45
	55-64	384	225	210	16	159
	65-74	221	22	22	0	199
Naiset	15-74	2 011	1 301	1 202	99	710
	15-64	1 754	1 289	1 190	98	465
	15-24	322	164	133	31	157
	25-34	330	263	242	21	67
	35-44	332	291	275	16	41
	45-54	377	337	318	18	41
	55-64	393	234	221	13	159
	65-74	257	12	12	0	245

Liitetaulukko 27. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat, %

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaan kuulumattomat
		Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia
Sukupuoli	Ikäluokka					
Sukupuolet yhteensä	15-74	100,0	66,5	61,1	5,5	33,5
	15-64	100,0	74,5	68,3	6,2	25,5
	15-24	100,0	49,0	38,4	10,5	51,0
	25-34	100,0	85,4	78,4	7,0	14,6
	35-44	100,0	90,4	85,3	5,1	9,6
	45-54	100,0	88,7	83,3	5,4	11,3
	55-64	100,0	59,1	55,5	3,7	40,9
	65-74	100,0	7,1	7,1	0,0	92,9

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaan kuulumattomat
		Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia
Miehet	15-74	100,0	68,4	62,3	6,1	31,6
	15-64	100,0	75,6	68,8	6,8	24,4
	15-24	100,0	46,9	35,6	11,3	53,1
	25-34	100,0	90,7	83,1	7,6	9,3
	35-44	100,0	93,1	87,6	5,6	6,9
	45-54	100,0	88,2	82,3	6,0	11,8
	55-64	100,0	58,7	54,6	4,1	41,3
	65-74	100,0	10,0	10,0	0,0	90,0
Naiset	15-74	100,0	64,7	59,8	4,9	35,3
	15-64	100,0	73,5	67,9	5,6	26,5
	15-24	100,0	51,1	41,4	9,7	48,9
	25-34	100,0	79,7	73,4	6,3	20,3
	35-44	100,0	87,6	83,0	4,7	12,4
	45-54	100,0	89,3	84,4	4,8	10,7
	55-64	100,0	59,5	56,3	3,3	40,5
	65-74	100,0	4,6	4,6	0,0	95,4

Liitetaulukko 28. Väestö työmarkkina-aseman ja maakunnan mukaan vuonna 2009, 15-64-vuotiaat

	Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoimaan kuulumattomat	Työllisyysaste	Työttömyysaste
	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	Prosenttia	Prosenttia
Maakunta							
Koko maa	3 547	2 644	2 423	221	903	68,3	8,4
Uusimaa	988	780	731	49	209	74,0	6,3
Itä-Uusimaa	61	48	45	3	13	73,1	6,8
Varsinais-Suomi	306	232	215	18	73	70,2	7,6
Satakunta	146	107	99	8	39	67,9	7,6
Kanta-Häme	112	82	76	6	31	67,5	7,2
Pirkanmaa	322	241	217	25	80	67,5	10,2
Päijät-Häme	132	95	87	8	36	65,9	8,8
Kymenlaakso	118	84	77	7	34	65,3	8,0
Etelä-Karjala	87	63	56	7	24	64,3	10,8
Etelä-Savo	99	68	62	7	31	62,3	9,7
Pohjois-Savo	162	113	101	12	49	62,2	11,0
Pohjois-Karjala	109	74	64	10	35	58,9	13,1
Keski-Suomi	179	130	115	15	49	64,2	11,4
Etelä-Pohjanmaa	123	90	83	7	33	67,5	8,0
Pohjanmaa	113	86	81	5	26	71,9	6,1
Keski-Pohjanmaa	45	33	31	2	12	67,8	6,5
Pohjois-Pohjanmaa	253	183	165	19	70	65,0	10,1
Kainuu	53	37	33	3	17	62,2	9,4
Lappi	121	83	73	10	38	60,5	11,7
Ahvenanmaa	18	15	14	1	3	77,9	5,5

Liitetaulukko 29. Työlliset ammattiaseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Työlliset yhteensä	Palkansaajat	Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet yhteensä	Yrittäjät
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Ikäluokka				
Sukupuolet yhteensä	15-74	2 457	2 123	334	321
	15-64	2 423	2 110	313	304
	15-24	253	242	11	8
	25-34	531	482	49	49
	35-44	576	497	79	78
	45-54	632	539	92	92
	55-64	431	349	82	78
	65-74	34	13	21	17
Miehet	15-74	1 255	1 029	226	217
	15-64	1 233	1 023	210	205
	15-24	120	113	7	5
	25-34	289	255	34	33
	35-44	301	249	52	51
	45-54	313	251	62	62
	55-64	210	154	55	54
	65-74	22	6	16	13
Naiset	15-74	1 202	1 094	109	104
	15-64	1 190	1 087	103	99
	15-24	133	129	4	3
	25-34	242	227	16	15
	35-44	275	248	27	27
	45-54	318	288	30	30
	55-64	221	195	26	25
	65-74	12	6	6	4

Liitetaulukko 30. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Työlliset, 1000 henkeä		
		Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
Toimialat yhteensä	00-99	2 457	1 255	1 202
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	119	84	35
Maatalous	01	88	57	31
C Teollisuus	10-33	379	280	99
Elintarvikkeiden, tekstiilien ja vaatteiden valmistus	10-15	46	22	24
Sahatavaran ja paperin sekä paperituotteiden valmistus; painaminen ja jäljentäminen	16-18	60	45	14
Kemikaalien, lääkkeiden yms. valmistus	19-23	52	37	15
Metallien jalostus; metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	24-25	63	55	9
Elektronisten ja optisten tuotteiden, sähkölaitteiden, koneiden ja kulkuneuvojen valmistus	26-30	121	92	29
Huonekalujen ym. valmistus; koneiden ja laitteiden huolto ja asennus	31-33	37	29	7
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	27	21	6
F Rakentaminen	41-43	175	160	14
Talonrakentaminen	41	59	54	5
Erikoistunut rakennustoiminta	43	93	86	7
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	296	149	147
Moottoriajoneuvojen tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	45	41	36	6
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen kauppa)	46	90	61	29
Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen kauppa)	47	165	52	112
H Kuljetus ja varastointi	49-53	153	119	35
Maa-, vesi- ja ilmaliikenne	49-51	101	85	16
Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta; posti- ja kuriiritoiminta	52-53	52	34	18
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	85	23	62
J Informaatio ja viestintä	58-63	94	58	35
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	29	41
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	146	81	65
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	71	58	40	18
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	44	54
Kiinteistön- ja maisemanhoito	81	60	25	35
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	51	65
P Koulutus	85	164	54	110
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	388	43	345
Terveyspalvelut	86	185	24	161
Sosiaalihuollon laitospalvelut	87	79	9	70
Sosiaalihuollon avopalvelut	88	124	10	114
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	53	25	28
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	85	27	57

Liitetaulukko 31. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja iän mukaan vuonna 2009, 15-64-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Työlliset, 1000 henkeä					
		15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Toimialat yhteensä	00-99	2 423	253	531	576	632	431
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	109	11	13	24	32	29
C Teollisuus	10-33	376	26	88	99	102	62
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	27	2	5	6	8	6
F Rakentaminen	41-43	173	20	34	41	47	31
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	293	56	74	70	55	38
H Kuljetus ja varastointi	49-53	152	17	32	36	41	26
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	84	23	19	17	16	9
J Informaatio ja viestintä	58-63	93	5	34	25	18	10
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	69	5	14	15	21	14
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	143	10	40	31	33	28
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	97	17	19	21	21	19
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	3	21	30	36	25
P Koulutus	85	163	8	35	42	45	33
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	385	27	75	89	118	76
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	52	10	12	10	12	7
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	83	12	16	16	22	17

Liitetaulukko 32. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Työlliset, 1000 henkeä		
		Työnantajasektorit yhteensä	Yksityinen sektori	Julkinen sektori
Toimialat yhteensä	00-99	2 457	1 794	657
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	119	109	9
C Teollisuus	10-33	379	378	1
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	27	19	8
F Rakentaminen	41-43	175	168	6
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	296	294	1
H Kuljetus ja varastointi	49-53	153	145	8
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	85	77	8
J Informaatio ja viestintä	58-63	94	92	2
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	67	3
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	146	107	39
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	80	18
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	4	112
P Koulutus	85	164	28	136
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	388	101	285
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	53	36	18
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	85	83	1

Liitetaulukko 33. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja läänin (ml. Ahvenanmaa) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä						
		Lääni						
		Koko maa	Etelä-Suomi	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Oulu	Lappi	Ahvenanmaa
Toimiala	TOL 2008							
Toimialat yhteensä	00-99	2 457	1 084	855	229	200	74	14
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	119	23	51	22	17	5	1
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	406	151	178	33	33	9	1
F Rakentaminen	41-43	175	73	63	17	16	5	1
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	296	145	96	23	21	9	1
H Kuljetus ja varastointi	49-53	153	72	49	14	11	4	2
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	85	39	26	7	7	4	1
J Informaatio ja viestintä	58-63	94	63	21	4	4	1	1
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	42	17	5	4	2	0
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	244	125	74	18	20	7	1
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	60	32	10	8	4	1
P Koulutus	85	164	69	57	17	15	5	1
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	388	153	143	44	33	12	3
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	138	66	43	14	10	4	1

Liitetaulukko 34. Työlliset ammatin (Ammattiluokitus 2001) ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä		
		Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
Ammatti	Ammattikoodi			
Ammatit yhteensä		2 457	1 255	1 202
Johtajat ja ylimmät virkamiehet	01	260	183	77
Ylimmät virkamiehet ja järjestöjen johtajat	11	9	5	4
Yritysten ja muiden toimintayksiköiden johtajat	12	164	108	56
Pienyritysten johtajat	13	87	70	17
Erityisasiantuntijat	2	451	222	229
Matemaattis-luonnontieteelliset ja tekniikan erityisasiantuntijat	21	147	121	26
Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon erityisasiantuntijat	22	36	13	23
Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat	23	129	41	88
Muiden alojen erityisasiantuntijat	24	139	47	92
Asiantuntijat	3	411	159	251
Luonnontieteen ja tekniikan asiantuntijat	31	84	70	14
Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon asiantuntijat	32	112	14	98
Liikenneopettajat ym.	33	.	.	.
Liikealan ja muiden palvelualojen asiantuntijat	34	213	74	140
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	4	156	34	122
Toimistotyöntekijät	41	116	28	88
Asiakaspalvelutyöntekijät	42	39	5	34
Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	5	396	77	319
Palvelu- ja suojelutyöntekijät ym.	51	287	45	241
Mallit, myyjät ja tuote-esittelijät	52	109	31	77
Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	6	106	68	39
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	7	280	256	25
Kaivos-, louhos- ja rakennustyöntekijät	71	109	105	4
Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	72	137	131	6
Hienomekaniikan ja taideteollisuuden työntekijät	73	10	6	5
Muut valmistustyöntekijät	74	24	14	10
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	8	196	163	32
Prosessityöntekijät	81	30	26	4
Teollisuustuotteiden valmistajat ja kokoonpanijat	82	59	36	23
Kuljettajat, vesiliikennetyöntekijät ym.	83	106	101	6
Muut työntekijät	9	187	82	105
Muut palvelutyöntekijät	91	130	39	92
Maa- ja metsätalouden avustavat työntekijät	92	.	.	.
Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät	93	56	43	13
Sotilaat	00	8	8	1

Liitetaulukko 35. Palkansaajat sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä		
		Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
Sosioekonominen asema	Koodi			
Palkansaajat yhteensä	3-9	2 123	1 029	1 094
Ylemmät toimihenkilöt	3	603	324	279
- johtotehtävissä toimivat	31	135	90	45
- valmistelu-, esittely-, tutkimus- ja suunnittelutehtävissä toimivat	32	157	104	52
- opetustehtävissä toimivat	33	96	33	63
- muut ylemmät toimihenkilöt	34	215	96	119
Alemmat toimihenkilöt	4	816	212	604
- esimiestehtävissä toimivat	41	132	89	43
- itsenäistä tai monipuolista toimisto- tai myyntityötä tekevät	42	307	69	239
- epäitsenäistä tai rutiininomaista toimisto- tai myyntityötä tekevät	43	37	7	30
- muut alemmat toimihenkilöt	44	340	47	293
Työntekijät	5	697	490	207
- maa- ja metsätalouden työntekijät	51	30	18	12
- teollisuustyöntekijät	52	286	249	38
- muut tuotantotyöntekijät	53	124	77	46
- jakelu- ja palvelutyöntekijät	54	257	146	111
Tuntematon	9	7	4	3

Liitetaulukko 36. Sivutyötä tutkimusviikolla tehneet sekä sivutyötä tehneiden osuus työllisistä päätyön toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		TOL 2008	Työlliset yhteensä	Sivutyötä tehneet	Sivutyötä tehneiden osuus
			1000 henkeä	1000 henkeä	Prosenttia
Toimiala	TOL 2008				
Toimialat yhteensä	00-99	2 457	80	3,3	
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	119	7	5,9	
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	406	7	2,4	
F Rakentaminen	41-43	175	4	2,2	
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	296	8	2,8	
H Kuljetus ja varastointi	49-53	153	5	3,0	
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	85	3	3,5	
J Informaatio ja viestintä	58-63	94	3	2,8	
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	2	2,9	
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	244	9	6,9	
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	4	3,3	
P Koulutus	85	164	10	5,8	
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	388	13	3,4	
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	138	7	10,6	

Liitetaulukko 37. Palkallista ylityötä tutkimusviikolla tehneiden palkansaajien määrä sekä osuus kaikista palkansaajista toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Palkansaajat yhteensä	Palkallista ylityötä tehneet	Palkallista ylityötä tehneiden osuus
		1000 henkeä	1000 henkeä	Prosenttia
Toimialat yhteensä	00-99	2 123	198	9,3
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	38	3	8,3
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	382	31	18,7
F Rakentaminen	41-43	132	15	11,5
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	257	21	8,3
H Kuljetus ja varastointi	49-53	129	16	12,6
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	74	7	9,2
J Informaatio ja viestintä	58-63	86	11	12,4
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	64	6	9,0
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	200	21	20,8
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	11	9,6
P Koulutus	85	161	10	6,4
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	369	36	9,8
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	106	9	16,4

Liitetaulukko 38. Jatkuvassa ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Palkansaajat yhteensä	Jatkuva työ	Määräaikainen työ
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Toimialat yhteensä	00-99	2 123	1 812	310
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	38	32	6
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	382	359	23
F Rakentaminen	41-43	132	120	13
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	257	229	28
H Kuljetus ja varastointi	49-53	129	119	10
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	74	62	12
J Informaatio ja viestintä	58-63	86	80	6
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	64	59	5
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	200	172	28
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	101	14
P Koulutus	85	161	114	46
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	369	282	86
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	106	75	31

Liitetaulukko 39. Jatkuvassa ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä	Jatkuva työ	Määräaikainen työ
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Työnantajasektori			
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	2 123	1 812	310
	Yksityinen sektori	1 459	1 297	162
	Julkinen sektori	657	510	146
	- valtio	155	119	36
	- kunta	502	391	111
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	1 029	920	109
	Yksityinen sektori	844	772	72
	Julkinen sektori	182	146	36
	- valtio	76	59	17
	- kunta	106	87	19
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	1 094	892	201
	Yksityinen sektori	615	525	90
	Julkinen sektori	475	365	110
	- valtio	79	60	18
	- kunta	396	304	92

Liitetaulukko 40. Määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat määräaikaisuuden syyn ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat, %

	Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia
Määräaikaiset palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0
Työharjoittelu, joka liittyy opiskeluun	5,7	7,5	4,7
Pysyvää työtä ei löytynyt	66,7	62,9	68,9
Ei halua pysyvää työtä	24,9	25,8	24,3
Koeaika	2,0	2,5	1,6
Ei osaa sanoa tai tuntematon	0,4	0,6	0,3

Liitetaulukko 41. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä	Kokoaikainen työ yhteensä	Osa-aikainen työ yhteensä
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Toimiala	TOL 2008			
Toimialat yhteensä	00-99	2 123	1 839	283
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	38	34	5
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	382	365	16
F Rakentaminen	41-43	132	127	5
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	257	199	58
H Kuljetus ja varastointi	49-53	129	113	16
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	74	51	23
J Informaatio ja viestintä	58-63	86	78	8
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	64	58	6
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	200	171	29
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	109	7
P Koulutus	85	161	135	26
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	369	317	51
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	106	78	28

Liitetaulukko 42. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä	Kokoaikainen työ yhteensä	Osa-aikainen työ yhteensä
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Työnantajasektori			
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	2 123	1 839	283
	Yksityinen sektori	1 459	1 251	208
	Julkinen sektori	657	584	73
	- valtio	155	142	12
	- kunta	502	442	60
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	1 029	948	81
	Yksityinen sektori	844	778	67
	Julkinen sektori	182	168	14
	- valtio	76	71	5
	- kunta	106	97	9
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	1 094	892	202
	Yksityinen sektori	615	473	142
	Julkinen sektori	475	416	59
	- valtio	79	71	8
	- kunta	396	345	51

Liitetaulukko 43. Palkansaajat työsuhteen tyyppin, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä, 1000 henkeä						
		15-74	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli								
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	2 123	242	482	497	539	349	13
	- jatkuva kokoaikatyö	1 610	85	353	420	474	274	4
	- jatkuva osa-aikatyö	201	62	33	26	24	50	5
	- määräaikainen kokoaikatyö	229	60	78	41	31	17	1
	- määräaikainen osa-aikatyö	81	35	18	9	9	8	2
	Määräaikainen työ yhteensä	310	95	96	51	41	25	3
	Osa-aikainen työ yhteensä	283	97	51	36	33	58	7
Miehet	Yhteensä	1 029	113	255	249	251	154	6
	- jatkuva kokoaikatyö	865	55	213	230	234	131	2
	- jatkuva osa-aikatyö	55	19	9	5	4	15	3
	- määräaikainen kokoaikatyö	83	26	28	12	10	6	1
	- määräaikainen osa-aikatyö	26	12	6	2	3	2	1
	Määräaikainen työ yhteensä	109	39	34	14	13	8	1
	Osa-aikainen työ yhteensä	81	32	15	7	7	17	4
Naiset	Yhteensä	1 094	129	227	248	288	195	6
	- jatkuva kokoaikatyö	746	31	140	190	241	142	2
	- jatkuva osa-aikatyö	147	43	24	22	20	36	3
	- määräaikainen kokoaikatyö	146	33	50	29	21	11	1
	- määräaikainen osa-aikatyö	55	22	12	7	6	6	1
	Määräaikainen työ yhteensä	201	56	62	37	27	17	2
	Osa-aikainen työ yhteensä	202	65	36	29	26	41	4

Liitetaulukko 44. Palkansaajien alle vuoden kestäneet erityyppiset työsuhteet palkansaajan iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-64-vuotiaat, %

		Palkansaajien alle vuoden kestäneet työsuhteet, %					
		15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Sukupuoli							
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	36,5	21,6	42,5	51,3	48,0	27,8
	- jatkuva osa-aikatyö	11,7	20,9	7,7	6,0	4,6	9,9
	- määräaikainen kokoaikatyö	37,2	36,9	39,4	33,2	35,1	43,1
	- määräaikainen osa-aikatyö	14,6	20,6	10,4	9,6	12,2	19,1
	Määräaikainen työ yhteensä	51,7	57,5	49,9	42,7	47,4	62,2
	Osa-aikainen työ yhteensä	26,3	41,5	18,1	15,6	16,8	29,1
Miehet	Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	48,0	31,0	55,2	67,4	61,1	35,9
	- jatkuva osa-aikatyö	8,6	15,4	6,2	3,4	2,0	7,1
	- määräaikainen kokoaikatyö	32,2	37,0	30,7	24,4	27,0	42,1
	- määräaikainen osa-aikatyö	11,2	16,6	7,9	4,8	9,9	14,9
	Määräaikainen työ yhteensä	43,4	53,6	38,6	29,2	37,0	57,0
	Osa-aikainen työ yhteensä	19,8	32,0	14,1	8,2	11,9	22,0
Naiset	Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	27,8	14,1	32,3	40,4	39,1	21,8
	- jatkuva osa-aikatyö	14,1	25,3	8,8	7,7	6,4	12,1
	- määräaikainen kokoaikatyö	41,0	36,8	46,4	39,1	40,7	43,9
	- määräaikainen osa-aikatyö	17,1	23,8	12,4	12,8	13,8	22,3
	Määräaikainen työ yhteensä	58,1	60,6	58,9	51,9	54,5	66,2
	Osa-aikainen työ yhteensä	31,3	49,1	21,3	20,5	20,2	34,3

Liitetaulukko 45. Työlliset päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä					
		Säännöllinen viikkotyöaika					
		Yhteensä	1-19 tuntia	20-34 tuntia	35-40 tuntia	41-49 tuntia	50+ tuntia
Toimiala	TOL 2008						
Toimialat yhteensä	00-99	2 457	157	293	1 646	151	198
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	119	10	17	40	11	37
C Teollisuus	10-33	379	6	19	314	21	18
D-E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	27	1	2	22	1	1
F Rakentaminen	41-43	175	5	8	129	10	22
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	296	26	51	171	19	27
H Kuljetus ja varastointi	49-53	153	9	17	88	13	25
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	85	12	18	44	2	8
J Informaatio ja viestintä	58-63	94	4	7	70	7	5
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	4	5	48	7	6
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	146	10	15	98	12	11
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	10	13	65	3	7
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	2	6	96	9	3
P Koulutus	85	164	14	41	91	10	7
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	388	22	48	292	15	10
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	53	10	9	28	2	3
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	85	11	15	46	6	7

Liitetaulukko 46. Palkansaajat päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä					
		Säännöllinen viikkotyöaika					
		Yhteensä	1-19 tuntia	20-34 tuntia	35-40 tuntia	41-49 tuntia	50+ tuntia
Toimiala	TOL 2008						
Toimialat yhteensä	00-99	2 123	125	242	1 554	116	77
A-B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	38	2	4	26	4	3
C Teollisuus	10-33	355	5	16	307	18	10
D-E Sähkö-, kaasua-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	26	1	1	22	1	0
F Rakentaminen	41-43	132	3	4	113	6	7
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	257	24	47	162	13	10
H Kuljetus ja varastointi	49-53	129	7	15	83	11	11
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	74	11	17	42	2	2
J Informaatio ja viestintä	58-63	86	3	6	67	7	4
K-L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	64	3	4	46	6	5
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	116	6	9	88	9	4
N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	77-82	84	8	11	60	2	2
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	2	6	96	9	3
P Koulutus	85	161	13	41	90	10	6
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	369	20	43	286	12	6
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	41	8	6	25	1	1
S-U Muu palvelustoiminta yms.	94-99	65	8	11	38	4	3

Liitetaulukko 47. Koko- ja osa-aikatyötä tekevien työllisten keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Säännöllinen viikkotyöaika, tuntia/viikko		
		Koko- ja osa-aikatyö yhteensä	Kokoaikatyö	Osa-aikatyö
Sukupuoli	Sosioekonominen asema			
Sukupuolet yhteensä	Työlliset	37,3	40,1	19,4
	Palkansaajat yhteensä	36,5	39,0	19,8
	- ylemmät toimihenkilöt	37,7	39,3	18,5
	- alemmat toimihenkilöt	35,3	38,3	20,9
	- työntekijät	36,8	39,6	18,9
	Yrittäjät yhteensä	43,1	47,8	17,7
Miehet	Työlliset	39,3	41,4	18,2
	Palkansaajat yhteensä	38,2	39,9	18,3
	- ylemmät toimihenkilöt	38,9	40,0	17,1
	- alemmat toimihenkilöt	37,1	39,3	18,4
	- työntekijät	38,3	40,0	18,6
	Yrittäjät yhteensä	45,1	49,0	18,2
Naiset	Työlliset	35,2	38,7	20,0
	Palkansaajat yhteensä	34,9	38,1	20,5
	- ylemmät toimihenkilöt	36,3	38,4	19,3
	- alemmat toimihenkilöt	34,7	37,9	21,4
	- työntekijät	33,3	38,2	19,1
	Yrittäjät yhteensä	39,0	45,0	17,1

Liitetaulukko 48. Palkansaajien keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2009, 15-74-vuotiaat

		Säännöllinen viikkotyöaika, tuntia/viikko			
		Palkansaajat yhteensä	Ylemmät toimihenkilöt	Alemmat toimihenkilöt	Työntekijät
Sukupuoli	Työnantajasektori				
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	36,5	37,7	35,3	36,8
	Yksityinen sektori	36,6	38,5	34,8	36,9
	Julkinen sektori	36,2	36,4	36,2	35,8
	- valtio	37,1	38,0	35,9	36,8
	- kunta	35,9	35,6	36,2	35,7
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	38,2	38,9	37,1	38,3
	Yksityinen sektori	38,5	39,5	37,4	38,3
	Julkinen sektori	36,9	37,1	36,2	37,5
	- valtio	37,6	38,3	36,4	38,1
	- kunta	36,4	36,0	35,9	37,3
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	34,9	36,3	34,7	33,3
	Yksityinen sektori	34,1	36,7	33,5	33,0
	Julkinen sektori	35,9	36,0	36,1	34,4
	- valtio	36,5	37,7	35,6	33,8
	- kunta	35,8	35,5	36,2	34,4

Laatuseloste: Työvoimatutkimus

1. Tilastotietojen relevanssi

Työvoimatutkimus on otostutkimus, jonka avulla tilastoidaan 15–74-vuotiaan väestön työmarkkinoille osallistumista, työllisyyttä, työttömyyttä ja työaikaa kuukausittain, neljännesvuosittain ja vuosittain. Tutkimuksen tietosisältö perustuu EU:n asetukseen, ja tutkimusta varten haastatellaan joka kuukausi noin 12 000 henkilöä. Vastaajien antamien tietojen pohjalta luodaan kuva koko 15–74-vuotiaan väestön toiminnasta työmarkkinoilla yhden viikon aikana. Työmarkkina-aseman perusluokittelussa väestö jaetaan työllisiin, työttömiin ja työvoiman ulkopuolisiin. Näistä työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman.

Tutkimus antaa tuoreen ja kattavan kuvan työvoimasta ja työmarkkinoiden muutoksista. Julkisuudessa seurataan kuukausittain erityisesti työllisyyden ja työttömyyden muutoksia edellisen vuoden vastaavasta kuukaudesta. Kausitasoitettuja lukuja käytetään seurattaessa muutoksen trendiä. Tutkimus antaa tietoa myös työikäisistä henkilöistä, jotka eivät ole työssä tai työnhakijoina. Vuodesta 2003 alkaen on saatu osaotokselta tietoja myös kotitalouksien rakenteesta sekä kotitalouden kaikkien 15–74-vuotiaiden toiminnasta suhteessa työmarkkinoihin. Työvoimatutkimuksen tietosisällöstä on kuvaus osoitteessa:

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2008-02-19_tlu_001.html.

Työvoimatutkimuksen kuukausi- ja neljännesvuositulokset kertovat työllisyyden kausi- ja suhdannevaihteluista. Työvoimatutkimuksen aikasarjat taas kuvaavat työmarkkinoiden muutoksia pitkällä ajanjaksoilla. Vuosikeskiarvot kuvaavat työvoimaa eli työllisiä ja työttömiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia esimerkiksi toimialan, ammatin, koulutuksen, iän, sukupuolen ja alueen mukaan ryhmiteltynä.

Tutkimuksen tuloksia käytetään muun muassa työvoimapolitiittisten ennusteiden ja suunnitelmien laadinnassa, päätösten teon tukena sekä erilaisten toimien työllisyysvaikutusten seurannassa. Tärkeitä tulosten käyttäjiä ovat ministeriöt, aluesuunnittelusta vastaavat elimet, työnantaja- ja työntekijäjärjestöt, yliopistot ja tutkimuslaitokset, kansainväliset järjestöt ja Euroopan unioni. Tilastokeskuksessa tietoja käytetään esimerkiksi kansantalouden tilinpidon laadinnassa. Euroopan unionin tilastovirasto, Eurostat, ohjaa tutkimuksen sisältöä ja seuraa sen laatua. Eurostat tuottaa sille toimitetuista neljännesvuosiaineistoista omia rakenneindikaattoreitaan ja muita tilastoja.

Tutkimuksessa käytetyt käsitteet ja määritelmät noudattavat YK:n kansainvälisen työjärjestön ILO:n suosituksia ja Euroopan unionin tilastotoimen asetuksia. Työvoimatutkimuksen nykyinen tietosisältö perustuu pääosin Euroopan unionin työvoimatutkimuksia koskeviin asetuksiin (577/98, 2257/2003 ja 430/2005). Euroopan unionin työvoimatutkimuksesta löytyy tarkempi kuvaus osoitteesta:

http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/employment/info/data/eu_lfs/index.htm. Vuodesta 1999 lähtien työvoimatutkimuksen yhteydessä on tehty EU-maiden yhteinen ad hoc -lisätutkimus, jonka aihe vaihtelee vuosittain. Ad hoc -tutkimuksista tarkemmin osoitteessa:

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2005-01-25_men_001.html.

Käsitteitä:

- **Työllinen** on henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään tunnin rahapalkkaa tai luontaiseta vastaan tai voittoa saadakseen tai on ollut tilapäisesti pois työstä. Tutkimusviikolla työstä pois ollut henkilö lasketaan työlliseksi, jos poissaolon syy on oma sairaus tai äitiys- tai isyysvapaa tai poissaolo on kestänyt alle 3 kk. Työlliset voivat olla palkansaajia, yrittäjiä tai perheenjäsenen yrityksessä palkatta avustavia.
- **Työtön** on henkilö, joka tutkimusviikolla on työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa, luetaan työttömäksi, jos hän voisi aloittaa työt kahden viikon sisällä.
- **Työvoimaan** kuuluvat kaikki ne, jotka tutkimusviikolla olivat työllisiä tai työttömiä.

- **Työvoiman ulkopuolella oleva väestö** koostuu henkilöistä, jotka tutkimusviikolla eivät olleet työllisiä tai työttömiä. Työvoiman ulkopuolella olevista voidaan käyttää myös nimitystä työvoimaan kuulumaton väestö. Muita työvoimatutkimuksen käsitteitä on selitetty osoitteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/tyti/kas.html>.

Työvoimatutkimuksessa vuonna 2009 käytettyjä luokituksia ovat Toimialaluokitus 2008 (TOL 2008, NACE Rev. 2), Ammattiluokitus 2001 (ISCO-88) ja Ammattiluokitus 1987, Sosioekonomisen aseman luokitus 1989, Koulutusluokitus 1997 (ISCED 1997) sekä alueluokituksista suuralue, lääni, maakunta sekä työvoima- ja elinkeinokeskus.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Työvoimatutkimuksen perusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat 15–74-vuotiaat henkilöt. Perusjoukkoon kuuluvat myös tilapäisesti ulkomailla (alle vuoden) oleskelevat sekä Suomen väestötietojärjestelmään rekisteröidyt ulkomaalaiset, joiden oleskelu Suomessa kestää vähintään vuoden (<http://www.vaestorekisterikeskus.fi/vrk/home.nsf/www/vtj>).

Työvoimatutkimuksen otos poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta kahdesti vuodessa. Tutkimus on paneelitutkimus, jossa samaa henkilöä haastatellaan viisi kertaa. Haastattelut tehdään kolmen kuukauden välein, paitsi neljäs haastattelu, joka tehdään kuuden kuukauden kuluttua kolmannelta haastattelusta. Ensimmäisen ja viimeisen haastattelun väli on 15 kuukautta. Joka kuukauden otokseen kuuluu noin 12 000 henkilöä, keskimäärin noin joka 300. henkilö perusjoukosta. Yhden tutkimuskuukauden otos koostuu viidestä rotaatioryhmästä, jotka ovat tulleet tutkimukseen mukaan eri aikoina. Otos vaihtuu asteittain siten, että kolmena peräkkäisenä kuukautena vastaamisvuorossa ovat eri henkilöt. Peräkkäisinä vuosineljänneksinä vastaajista 3/5 on samoja. Peräkkäisten vuosien otosten päällekkäisyys on 2/5. Tietoja kerätään kaikilta vuoden viikoilta.

Suurimmassa osassa Euroopan maita työvoimatutkimuksen tiedonkeruu perustuu kotitalousotokseen, mikä tarkoittaa sitä, että haastatellaan samalla kertaa kaikki tiettyssä osoitteessa asuvat saman kotitalouden jäsenet. Suomen lisäksi vain Ruotsissa, Tanskassa ja Sveitsissä otos on henkilöpohjainen, eli haastateltavana on vain otokseen poimittu kohdehenkilö. EU:n asetus kuitenkin edellyttää tietoja myös kotitaloudesta, ja Suomessa tämä on ratkaistu hyödyntämällä työvoimatutkimuksen paneeliominaisuutta. Viidennellä haastattelukerralla tehdään perushaastattelun lisäksi kotitaloushaastattelu, jossa selvitetään kohdehenkilön kotitalouden jäsenet sekä kotitalouteen kuuluvien 15–74-vuotiaiden toiminta työmarkkinoilla. Jotta aineisto kuvaisi koko väestöä, siihen on lisätty ylimääräisen otoksen avulla myös sellaisia kotitalouksia, joiden kaikki jäsenet ovat 75 vuotta täyttäneitä. Alle 15-vuotiaita lapsia ja yli 75-vuotiaita ei työvoimatutkimuksessa haastatella, vaan heille luodaan muutamia työmarkkina-asemaa kuvaavia tietoja keinotekoisesti.

Kotitalousaineiston avulla voidaan tarkastella esimerkiksi perheen yhteyttä työllisyyteen sekä molempien puolisoitten työmarkkina-asemaa yhdessä. Vuonna 2009 kotitalousaineistossa oli noin 59 000 henkilöä, jotka muodostivat 24 000 kotitaloutta. Työvoimatutkimuksen kotitalousosaa on kerätty nykymuotoisena vuodesta 2003, ja tiedot ovat julkaistavissa pääsääntöisesti vuodesta 2004 lähtien.

Tutkimuksen tietosisältö vaihtelee eri tutkimuskerroilla. Ensimmäisellä tutkimuskerralla kysytään tarkemmin joitakin perustietoja, joiden ennallaan pysyminen tarkistetaan seuraavilla tutkimuskerroilla. Viimeisellä eli viidennellä tutkimuskerralla tietosisältö on laajempi, kun mukana on kotitalousosa ja vuosittain eri aiheesta tehtävä ad hoc -osa sekä joitain lisäkysymyksiä päätyöhön liittyen.

Tilastokeskuksen haastattelijat keräävät tiedot tietokoneavusteisilla puhelinhaastatteluilla. Vuonna 2009 tehtiin noin 115 000 haastattelua. Tutkimuksen vastauskato oli keskimäärin 20,5 prosenttia.

Otoksesta saadut tulokset painotetaan vastaamaan koko 15–74-vuotiaasta väestöä. Vastauskadon vaikutuksia tuloksiin korjataan käyttämällä niin kutsuttua painojen kalibrointia, jossa painotuksella tuotetaan oikeat väestöjakaumat alueen, sukupuolen ja iän mukaan. Aputietona käytetään lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisterin tietoja.

Työvoimatutkimuksen luvut, kuten kaikki otostutkimuksilla saadut luvut ovat niin kutsuttuja estimaatteja. **Estimaatti** on matemaattisella menettelyllä (estimoinnilla) otoshavainnot käyttäen saatu arvio perusjoukon

ominaisuudesta. Esimerkiksi tammikuun 2009 työttömien lukumäärä 184 000 henkeä on tällaisella menettelyllä saatu Suomen 15–74-vuotiaiden työttömien lukumäärää koskeva arvio eli estimaatti.

Neljännesvuosi- ja vuosiestimaatit ovat kuukausiestimaattien keskiarvoja. Työpäivät ja tehdyt työtunnit estimoidaan kyseisen kuukauden kalenteripäivien lukumäärän mukaan. Työpäivien ja tehtyjen työtuntien neljännesvuosi- ja vuosiestimaatit ovat kuukausiestimaattien summia.

Työvoimatutkimuksen työllisyys- ja työttömyysluvut vaihtelevat suhteellisen säännöllisesti vuoden eri kuukausina. Työvoimatutkimuksesta julkaistaan myös niin kutsuttuja trendejä, joista on poistettu vuodesta toiseen samantyyppisenä toistuva vaihtelu. Pitkän aikavälin kehityksen suunta sekä suhdannevaihtelu ovat paremmin havaittavissa trendistä kuin tasoittamattomista kuukausiluvuista. Käytetystä menetelmästä johtuen trendin viimeisimmät luvut muuttuvat jonkin verran, kun seuraavan kuukauden tiedot liitetään mukaan aikasarjaan. Tämä trendien ennakkollinen luonne on syytä ottaa huomioon luvuista päätelmiä tehtäessä. Aikasarjojen trendikomponentit on laskettu kesäkuusta 2007 alkaen EU:n tilastoviraston Eurostatin suosittamalla Tramo/Seats -menetelmällä. Trendistä ja sen käytön rajoituksista on kerrottu tarkemmin osoitteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/tyti/men.html>.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Työvoimatutkimuksen lukujen luotettavuuteen vaikuttavat vastauskato (ks. edellä), mittausvirheet sekä otannasta aiheutuva satunnaisvaihtelu.

Mittausvirheitä syntyy muun muassa siitä, että kysymykset voidaan ymmärtää ja tulkita eri tavoilla, vastaaja ei muista tai ei halua kertoa joitain tietoja tai vastausten kirjaamisessa tapahtuu virheitä. Mittausvirheitä pyritään vähentämään kehittämällä ja testaamalla haastattelukysymyksiä, haastatteluohjeita, käyttöliittymää sekä kouluttamalla haastattelijoita.

Otannasta aiheutuvalla satunnaisvaihtelulla tarkoitetaan sitä, että eri otoksista lasketut luvut poikkeaisivat jonkin verran toisistaan. Arvioitaessa karkeasti otannasta aiheutuvan satunnaisvaihtelun suuruutta erilaisissa tilanteissa on pääperiaatteena, että **lukuihin sisältyy sitä vähemmän otannasta aiheutuvaa epävarmuutta, 1) mitä suuremman otoksen pohjalta luvut on laskettu ja 2) mitä suurempaa väestöryhmää luvut kuvaavat**. Esimerkiksi neljännesvuotta koskevat luvut ovat tarkempia kuin samaa asiaa koskevat kuukausiluvut, koska neljännesvuositiedot on saatu haastattelemalla kolminkertainen määrä henkilöitä verrattuna kuukausitietoihin. Koko vuotta koskevat luvut ovat kaikkein tarkimpia. Jälkimmäinen periaate tarkoittaa sitä, että samankokoisella otoksella saadut työllisten ja työttömien lukumäärää koskevat luvut eli estimaatit ovat sitä tarkempia, mitä suurempaa osaryhmää ne koskevat. Tarkasteltavan osaryhmän pienentyessä otannasta aiheutuvan satunnaisvaihtelun osuus kasvaa. Tämän vuoksi esimerkiksi työttömien lukumäärät eri ikäryhmissä tai eri alueilla eivät ole yhtä luotettavia kuin kaikkien työttömien lukumäärä.

Otannasta aiheutuvaa epätarkkuutta arvioidaan estimaatin keskivirheen avulla. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat sekä otoksen koko että tarkastelun kohteena olevan ominaisuuden vaihtelu eli muuttujan varianssi. Keskivirheen avulla voidaan laskea estimaatin **luottamusväli**, jolla haettu perusjoukon arvo sijaitsee tietyllä todennäköisyydellä. Työvoimatutkimuksessa käytetty **95 prosentin luottamusväli on väli, jolla kiinnostuksen kohteena olevan ominaisuuden todellinen arvo sijaitsee 95 prosentin todennäköisyydellä**. Esimerkiksi tammikuun 2009 työttömien määrän 95 prosentin luottamusväli on $184\,000 \pm 15\,000$ eli 169 000–199 000. Estimaattiin lisättävä ja siitä vähennettävä osa, tässä 15 000, saadaan kertomalla estimaatin keskivirhe, tässä 7 500 henkeä, 95 prosentin luottamusvälin kertoimella 1,96.

Esimerkkejä työllisten ja työttömien lukumäärän tarkkuudesta osaryhmän koon mukaan

Satunnaisvaihtelun suuruusluokan havainnollistamiseksi esitetään seuraavissa taulukoissa 1–3 esimerkkejä erikokoisista työllisten ja työttömien lukumäärän estimaateista, niiden 95 prosentin luottamusväleistä ja muista luotettavuuden tunnusluvuista. Esimerkeissä esitetty satunnaisvaihtelun suuruusluokka on karkea arvio satunnaisvaihtelun ylärajasta, kun tarkastelun kohteena on **vastaavankokoinen työllisten tai työttömien lukumäärän estimaatti sukupuolen, iän tai alueen mukaan**. Esimerkiksi vastaavankokoisissa toimialan mukaisissa osaryhmissä luottamusvälit ovat suurempia. Taulukon 1 esimerkit koskevat kuukausiestimaatteja. Taulukoissa 2–3 on vastaavat tiedot neljännesvuosi- ja vuosiestimaattien osalta.

Taulukko 1. Esimerkkejä eri kokoluokan kuukausiestimaattien tarkkuudesta: Työllisten ja työttömien lukumäärät sukupuolen, iän ja alueen mukaan. ¹⁾

	Kuukausiestimaatti	Kuukausiestimaatin 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe
	henkeä	henkeä	henkeä	%
Työlliset	2 400 000	± 27 800	14 200	0,6
	1 200 000	± 21 000	10 700	0,9
	600 000	± 15 300	7 800	1,3
	300 000	± 11 600	5 900	2,0
	100 000	± 6 700	3 400	3,4
	50 000	± 4 700	2 400	4,8
	10 000	± 2 900	1 500	15,0
Työttömät	230 000	± 15 100	7 700	3,3
	120 000	± 11 800	6 000	5,0
	90 000	± 10 800	5 500	6,1
	60 000	± 9 000	4 600	7,7
	30 000	± 6 900	3 500	11,7
	20 000	± 5 100	2 600	13,0
	10 000	± 3 700	1 900	19,0

1) Tietoja voi käyttää suuntaa-antavina arvioina vastaavankokoisten sukupuolen, iän ja alueen mukaisten työllisten tai työttömien lukumäärien tarkkuudesta.

Taulukosta 1 voidaan esimerkiksi nähdä, että jos osaryhmän työllisten kuukausiestimaatti on noin 300 000 henkeä, sijoittuu perusjoukon todellinen työllisten lukumäärä 95 prosentin todennäköisyydellä välille 300 000 ± 11 600 henkeä. Tämä luottamusvälin koko suhteessa estimaatin kokoon on selvästi suurempi kuin vastaava osuus taulukon ylimmän rivin suuren estimaatin kohdalla. 300 000 henkeä pienempien estimaattien luottamusvälit ovat suhteellisesti vielä suurempia.

Taulukoiden 1–3 tietojen keskinäinen vertailu havainnollistaa myös sitä, että vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kuukausitietoja tarkempia. Edellä tarkasteltua 300 000 hengen työllisten estimaattia vastaavan neljännesvuosiestimaatin 95 prosentin luottamusväli, 300 000 ± 6 700, henkeä (taulukko 2) on kuukausiestimaatin luottamusväliä selvästi pienempi. Vuosiestimaatit ovat vielä neljännesvuosiestimaatteja tarkempia (taulukko 3). Tämä tarkkuuden ero ei ole kuitenkaan yhtä suuri kuin vastaava ero kuukausi- ja neljännesvuositietojen välillä.

Taulukko 2. Esimerkkejä eri kokoluokan neljännesvuosiestimaattien tarkkuudesta: Työllisten ja työttömien lukumäärät sukupuolen, iän ja alueen mukaan.¹⁾

	Neljännes- vuosiestimaatti	Neljännes- vuosiestimaatin 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe
	henkeä	henkeä	henkeä	%
Työlliset	2 400 000	± 16 100	8 200	0,3
	1 200 000	± 12 500	6 400	0,5
	600 000	± 8 800	4 500	0,8
	300 000	± 6 700	3 400	1,1
	100 000	± 4 700	2 400	2,4
	50 000	± 3 900	2 000	4,0
	10 000	± 2 000	1 000	10,0
Työttömät	230 000	± 8 800	4 500	2,0
	120 000	± 6 900	3 500	2,9
	90 000	± 6 100	3 100	3,4
	60 000	± 5 100	2 600	4,3
	30 000	± 3 500	1 800	6,0
	20 000	± 3 100	1 600	8,0
	10 000	± 2 400	1 200	12,0

1) Tietoja voi käyttää suuntaa-antavina arvioina vastaavankokoisten sukupuolen, iän ja alueen mukaisten työllisten tai työttömien lukumäärien tarkkuudesta.

Taulukko 3. Esimerkkejä eri kokoluokan vuosiestimaattien tarkkuudesta: Työllisten ja työttömien lukumäärät sukupuolen, iän ja alueen mukaan.¹⁾

	Vuosi- estimaatti	Vuosi- estimaatin 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe
	henkeä	henkeä	henkeä	%
Työlliset	2 400 000	± 15 700	8 000	0,3
	1 200 000	± 11 400	5 800	0,5
	600 000	± 7 800	4 000	0,7
	300 000	± 6 100	3 100	1,0
	100 000	± 3 300	1 700	1,7
	50 000	± 2 500	1 300	2,6
	10 000	± 800	400	4,0
Työttömät	230 000	± 7 100	3 600	1,6
	120 000	± 5 700	2 900	2,4
	90 000	± 4 500	2 300	2,6
	60 000	± 3 500	1 800	3,0
	30 000	± 2 400	1 200	4,0
	20 000	± 2 000	1 000	5,0
	10 000	± 1 600	800	8,0

1) Tietoja voi käyttää suuntaa-antavina arvioina vastaavankokoisten sukupuolen, iän ja alueen mukaisten työllisten tai työttömien lukumäärien tarkkuudesta.

Estimoinnin luotettavuuden tilastotieteellinen kuvaus

Työvoimatutkimuksen estimointimenetelmä perustuu painojen kalibrointiin, jossa alkuperäisiä otosasetelmasta laskettuja otospainoja muokataan regressiomallin avulla siten, että halutut väestöjakaumat saadaan oikeiksi.

Estimaattien tarkkuutta arvioidaan niiden keskivirheen avulla. **Keskivirhe** (otosvarianssin neliöjuuri) ilmaisee sen, kuinka tiiviisti havainnoista estimoitu parametrin arvo on keskittynyt mitattavan perusjoukon parametrin ympärille. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat otosasetelma, havaintojen lukumäärä tarkasteltavassa kokonais- tai osajoukossa, tutkimusmuuttujan jakaumasta aiheutuva vaihtelu sekä laskentakaavan ominaisuudet.

Keskivirheestä johdettavia havaintojen luotettavuuden tunnuslukuja ovat luottamusväliet ja suhteellinen keskivirhe. **Luottamusväli** kuvaa sitä, kuinka laajalla alueella perusjoukon todellinen parametrin arvo on suhteessa otoksesta laskettuun estimaattiin. Luottamusväliä laskettaessa kiinnitetään haluttu riskitaso. Työvoimatutkimuksessa käytetty 5 prosentin riskitaso tarkoittaa sitä, että jos otosten ottamista toistettaisiin, parametrin todellinen arvo osuisi 95 tapauksessa sadasta luottamusvälin sisään ja jäisi 5 tapauksessa sadasta sen ulkopuolelle.

Suhteellinen keskivirhe (variaatiokerroin) on keskivirheen prosenttiosuus estimaatista. Keskivirheen suhteuttaminen estimaatin kokoon poistaa muuttujan mittakaavasta aiheutuvan vaikutuksen. Tämän ansiosta eri muuttujien suhteellisen keskivirheen arvoja tai saman muuttujan keskivirheen arvoja eri osajoukoissa on helppo verrata keskenään.

Työvoimatutkimuksen kuukausi- ja neljännesvuositiedoille käytetään keskivirheen estimaattorina yleistetyn regressioestimaattorin (GREG) varianssiestimaattoria. Vuosiestimaattien tilastolliseen tarkkuuteen ja sen arviointiin vaikuttaa se, että työvoimatutkimuksen otos vaihtuu vuoden kuluessa asteittain. Peräkkäisinä vuosineljänneksinä 60 prosenttia haastateltavista on samoja. Vuoden aikana 90 prosenttia haastatteluista koskee henkilöitä, joita on haastateltu vähintään kaksi kertaa. Samojen henkilöiden vuoden aikana eri haastatteluissa antamat vastaukset korreloivat keskenään, jos henkilön työmarkkina-asema ei muutu haastattelukertojen välillä. Tämän vastausten keskinäisen riippuvuuden huomioon ottamiseksi käytetään työvoimatutkimuksessa vuosiestimaattien keskivirheiden arviointiin 1-asteisen ryväsotannan approksimaatiota, jossa useamman kerran vuoden aikana haastatelluille lasketaan rypään sisäinen varianssi. Rypäät muodostetaan haastateltavan henkilön perusteella. Rypään sisäinen varianssi on nolla, mikäli haastateltavan työmarkkina-asema ei muutu vuoden aikana eri haastattelukertojen välillä.

Esimerkiksi työttömien 230 000 hengen vuosiestimaatin keskivirheeksi saadaan käytetyllä menetelmällä 3 600 henkeä ja luottamusväliksi $230\,000 \pm 7\,100$ henkeä. Jos vuosiestimaatin pohjana olevat haastattelut olisivat koskeneet kaikki eri henkilöitä, olisi työttömien vuosiestimaatin keskivirhe ollut 2 300 ja luottamusväli $230\,000 \pm 4\,500$ henkeä. Samojen henkilöiden haastatteleminen uudelleen eri vuosineljänneksillä selittää sen, että työvoimatutkimuksen vuositietojen ja neljännesvuositietojen tarkkuuden ero ei ole niin suuri kuin tehtyjen haastattelujen lukumäärän perusteella voisi olettaa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Työvoimatutkimuksen tuloksia julkaistaan kuukausittain, neljännesvuosittain ja vuosittain. Neljännesvuosi- ja vuositulokset ovat kuukausitulosten keskiarvoja eli ne kuvaavat tilannetta ko. tutkimusjakson ”keskimääräisellä” viikolla. Työpanosta koskevat tiedot ovat jaksojen tulosten summia. Julkaistavat tiedot ovat lopullisia. Ainoastaan kausitasoitus muuttaa hieman viimeisimpiä kausitasoitettuja kuukausituloksia. Kuukausitiedot julkaistaan noin kolmen viikon kuluttua tutkimuskuukauden päättymisestä. Neljännesvuositiedot julkaistaan samanaikaisesti kunkin vuosineljänneksen viimeisen kuukauden tietojen kanssa. Neljännesvuositiedot ovat tilastollisesti kuukausitietoja luotettavampia ja sisältävät yksityiskohtaisempia tietoja, muun muassa työllisyys- ja työpanostiedot toimialoittain sekä tarkempia alueittaisia tietoja. Yksityiskohtaisimmat tulokset julkaistaan vuositilastossa. EU:n tilastovirastolle, Eurostatille, toimitetaan neljännesvuosittain aineisto, josta laaditaan EU:n jäsenmaita koskevia tilastoja.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Työvoimatutkimuksen tulokset julkaistaan Suomen virallisen tilaston Työmarkkinat -sarjassa. Keskeisimmät kuukausi- ja neljännesvuositulokset julkistetaan määräpäivinä Internetissä työvoimatutkimuksen kotisivulla <http://tilastokeskus.fi/tyovoimatutkimus>. Kotisivun linkeistä löytyvät muun muassa tilaston kuvaus, käsitteet ja määritelmät sekä työvoimatutkimuksen maksuttomat tilastotietokantataulukot (StatFin). Tietoja on saatavissa internetin kautta myös Tilastokeskuksen maksullisesta aikasarjatietokannasta (ASTIKA). Eurostat julkaisee työvoimatutkimuksen neljännesvuosi- ja vuositietoja omilla internet-sivuillaan.

Työvoimatilaston painettu vuosijulkaisu sisältää katsauksen kuluneeseen tilastovuoteen, keskeisten käsitteiden määritelmät, käytettyjen luokitusten kuvaukset, aikasarja- ja vuositaulukoita sekä tämän työvoimatutkimuksen laatuselosteen. Työvoimatutkimuksen tietoja julkaistaan lisäksi säännöllisesti Suomen tilastollisessa vuosikirjassa sekä Tilastokatsauksessa. Maksullisia erityisselvityksiä voi tiedustella työvoimatutkimuksen tietopalvelusta.

Työvoimatutkimuksen tietoja ei luovuteta tunnistettavassa muodossa Tilastokeskuksen ulkopuolelle (Tilastolaki 280/2004, Henkilötietolaki 523/1999). Aineiston luovuttaminen on mahdollista ainoastaan erillisen käyttöluopapäätöksen perusteella ja tunnistetiedot poistettuna tieteellistä tutkimusta ja tilastollisia selvityksiä varten. EU-työvoimatutkimusta varten muokatut aineistot toimitetaan EU:n tilastovirastolle ilman tunnistetietoja. Työvoimatutkimuksen tiedot suojataan Tilastokeskuksen tietosuojaohjeessa määritellyn suojausluokan mukaan. Rekisteriseloste on nähtävissä osoitteessa:

http://www.tilastokeskus.fi/meta/rekisteriselosteet/rekisteriseloste_tyovoimatutkimusty81.html

Tietopalvelu tyovoimatutkimus@tilastokeskus.fi ja puh. (09) 17341.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kuukausittainen työvoimatutkimus, aluksi nimellä työvoimatiedustelu, on ollut käynnissä vuodesta 1959 alkaen. Tänä aikana sen tietosisältöä, tiedonkeruutapoja ja menetelmiä on kehitetty useaan otteeseen. Keskeisimmistä tiedoista on vertailukelpoinen aikasarja vuodesta 1989 asti.

Alkuun tietosisällöltään melko suppean tutkimuksen tiedot kerättiin postikyselynä. Vuonna 1976 tietosisältö laajeni ja menetelmää uudistettiin. Vuosina 1977–1993 tutkimus koostui kuukausitiedustelusta sekä sitä täydentävästä erillisestä puhelimitse tehdystä vuosihaastattelusta. Kuukausitiedustelun tiedonkeruu muutettiin vuonna 1983 postikyselystä puhelinhaastatteluksi, minkä ansiosta vastauskato pieneni noin 30 prosentista 4 prosenttiin.

Suomen liityttyä Euroopan unioniin työvoimatutkimus harmonisoitiin Euroopan unionin yhteiseen työvoimatutkimukseen. Aluksi vuosina 1995–1998 EU-työvoimatutkimuksen tiedot kerättiin erillisenä haastattelututkimuksena keväisin maaliskuu–toukokuussa. Kuukausitutkimus uudistettiin asteittain vastaamaan EU-työvoimatutkimusta. Vuonna 1997 kuukausitutkimuksen sisältö laajentui, tiedonkeruu muuttui tietokoneavusteiseksi puhelinhaastatteluksi (CATI) sekä käsitteet ja määritelmät yhdenmukaistettiin vastaamaan entistä paremmin Euroopan unionin ja YK:n työjärjestön ILO:n ohjeita ja suosituksia. Työttömän määritelmää tarkistettiin vielä toukokuussa 1998 ja julkaistut aikasarjat korjattiin vuodesta 1989 alkaen taannehtivasti uudistettujen määritelmien mukaisiksi.

Huhtikuussa 1999 työvoimatutkimuksen tietosisältö laajeni edelleen, kun kuukausitutkimus ja EU-työvoimatutkimus yhdistyivät yhdeksi jatkuvaksi työvoimatutkimukseksi. Vuoden 2000 alusta siirryttiin jatkuvaan tutkimusviikkoon, kun aiemmin kunkin kuukauden tiedot kerättiin yhdeltä tutkimusviikolta. Jatkuvaan tutkimusviikkoon siirtyminen vaikutti työpäivä- ja työtuntitietoihin, minkä vuoksi ne eivät ole vuodesta 2000 eteenpäin täysin vertailukelpoisia aiempiin tietoihin. Vuodesta 2003 alkaen tutkimuksen tietosisältö laajeni osaotokselta kerättävällä kotitalousosalla. Vuonna 2008 otettiin käyttöön uusi tiedonkeruulomake: tutkimuksen tietosisältö muuttui hieman ja osa tiedoista siirryttiin keräämään osaotokselta, jolta kerättyjä tietoja käytetään vain vuositietoina.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Työvoimatutkimuksen lisäksi työmarkkinoihin liittyviä Tilastokeskuksen tilastoja ovat avointen työpaikkojen tilasto, työolotutkimus, työtaistelutilasto, työtapaturmatilasto sekä työssäkäyntitilasto.

Näistä työssäkäyntitilasto tuottaa tietoja väestön toiminnasta suhteessa työmarkkinoihin. Sen tiedot poikkeavat tiedonkeruutavasta sekä työllisten ja työttömien määrittelystä johtuen jonkin verran työvoimatutkimuksen tiedoista. Työssäkäyntitilasto on eri viranomaisten rekisteritietoihin pohjautuva kokonaisuineisto. Työssäkäyntitilaston tiedot henkilön toiminnasta koskevat pääosin vuoden viimeistä viikkoa. Tilaston tiedot työttömyydestä perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisteriin. Tilaston valmistuminen kestää runsaan 1 1/2 vuotta, ennakkotietojen valmistuminen noin vuoden. Koska työssäkäyntitilasto on kokonaisuineisto, tarjoaa se työvoimatutkimusta paremmin aluetietoja (myös kuntakohtaisia) sekä tietoja pienistä väestöryhmistä, esimerkiksi pienistä toimialoista ja ammattialoista. Hallinnollisiin rekistereihin perustuvan työssäkäyntitilaston käsitteet eivät ole kansainvälisesti vertailukelpoisia.

Työvoimatutkimuksen tietoja käytetään Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidossa. Muun muassa tämän vuoksi työvoimatutkimuksen keskeisten käsitteiden, kuten väestö, työllisyys ja työtunnit, määrittelemisessä noudatetaan mahdollisimman pitkälle kansantalouden tilinpidon suosituksia (YK:n System of National Accounts, SNA ja European System of Accounts, ESA). Työvoimatutkimuksessa julkisen sektorin määrittely poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon sektoriluokittelusta. Asevelvolliset luokitellaan kansantalouden tilinpidossa ILO:n suosituksen mukaan työllisiksi, kun taas työvoimatutkimuksessa asevelvolliset ovat työvoiman ulkopuolella.

Euroopan unionin tilastoviraston, Eurostatin, julkaisemat Suomen työvoimatutkimuksen tulokset eroavat Suomessa julkaistuista siten, että asevelvolliset eivät ole lainkaan mukana Eurostatin tiedoissa. Useimmissa EU-maissa asevelvolliset eivät kuulu työvoimatutkimuksen kohdejoukkoon eli yksityisissä kotitalouksissa asuvaan väestöön. Tämä aiheuttaa eroja etenkin 15–24-vuotiaita koskeviin tuloksiin. Suomen julkaisemissa luvuissa asevelvollisuutta suorittavat ovat mukana työvoiman ulkopuolisessa väestössä. Joissain tapauksissa eroja voi tulla siitä, että Eurostatin luvuissa on mukana koko yksityisissä kotitalouksissa asuva väestö iästä riippumatta ja Suomessa 15–74-vuotias väestö.

Myös työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tietoja työttömistä työnhakijoista. Työ- ja elinkeinoministeriön tiedot perustuvat rekisteripohjaiseen työnvälitystilastoon, joka kuvaa kuukauden viimeistä arkipäivää. Työnvälitystilaston työttömyyden määrittely perustuu lainsäädäntöön ja hallinnollisiin määräyksiin, minkä vuoksi tilastotiedot eivät ole kansainvälisesti vertailukelpoisia. Työnvälitystilastossa työttömältä ei edellytetä yhtä aktiivista työnhakua kuin työvoimatutkimuksessa. Myös opiskelijoiden hyväksymisessä työttömiksi on eroja. Tietoja tilastojen välisistä eroista on selitetty tarkemmin osoitteessa:
http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2008-02-19_men_002.html.

Lisätietoja

Heidi Melasniemi-Uutela (09) 1734 2523

Olga Kambur (09) 1734 3565

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

tyovoimatutkimus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työvoimatutkimus 2009. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 2 C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-7830 (pdf)
ISSN 1799-3733 (print)
Tuotenumero 3401 (print)*